

§16a Miljøgodkendelse Tvilum Kirkevej 34, 8882 Fårvang

Annonceres d. 12-07-2023

Klagefrist udløber d. 09-08-2023

Søgsmålsfrist udløber d. 12-01-2024

1. INDHOLD

1. INDHOLD	2
2. DATABLAD	4
3. INDLEDNING	5
LÆSEVEJLEDNING	5
4. AFGØRELSE.....	5
5. VILKÅR.....	9
Generelle vilkår	9
Landskabelige værdier	9
Produktionsareal.....	10
Flydende husdyrgødning.....	11
Driftsforstyrrelser og uheld	11
Foder	13
Affald, olie og kemikalier	13
Energi- og vandforbrug	13
Lugt.....	13
Støj	13
Ventilation	14
Fluer og skadedyr.....	15
Ophør	15
6. GENERELLE FORHOLD	15
MEDDELELSESPLIGT – ANLÆG	15
UDNYTTELSE.....	15
KONTINUITET	15
RETSBESKYTTELSE	16
OFFENTLIGHED	16
OFFENTLIGGØRELSE AF AFGØRELSE.....	16
KLAGEVEJLEDNING	17
7. SILKEBORG KOMMUNES VURDERING	18
HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD	19
PRODUKTIONSAREAL, DRIFT OG FORURENINGSKILDER	21
BESKYTTELSESNIVEAUER	23
BAT – GENERELT	23
BAT – EMISSIONSGRÆNSEVÆRDI FOR AMMONIAK.....	24
PÅVIRKNING AF NATUR MED AMMONIAK	25

GENER	28
LUGT	28
STØJ	29
ALTERNATIVE MULIGHEDER OG OPHØR AF DRIFTEN.....	31
OPHØR	32
8. BILAGSOVERSIGT	32
Bilag 1 – Hørings- og orienteringsliste	33
Bilag 2 - Høringssvar.....	36
Bilag 3 - oversigtskort.....	45

2. DATABLAD

Brugstype	Produktion af søer og smågrise
Godkendelsesbetegnelse	§16a Miljøgodkendelse
Sagsnr.	Ejd-2022-03879
Skemanr.	236692
Ejendomsnr. / CVR-nr. / CHR nr.	7400002560 / 30628098 / 91874
Dato for godkendelse og annoncering	12-07-2023
Klagefristens udløb	09-08-2023
Søgsmålfristens udløb	12-01-2024
Tilsynsmyndighed	Silkeborg Kommune
Sagsbehandler	Mariann Nakano Pinkalski
Kvalitetssikret af	Baiba Vestergaard

3. INDLEDNING

Ejer af husdyrbruget beliggende Tvillum Kirkevej 34, 8882 Fårvang ansøger om at ændre eksisterende farestald til løbestald og nedrive ældre stalde. De nedrevne stalde erstattes med en ny farestald. Udvidelsen udløser krav om en §16a miljøgodkendelse, jævnfør lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.¹ (husdyrbrugloven). Produktionsarealet udvides fra 2893 m² til 3836 m².

Ansøger har oplyst at husdyrbruget ikke er teknisk, forurenings- og driftsmæssigt forbundet med andre husdyrbrug. Dette er uddybet i ansøgers miljøkonsekvensrapport.

Da ammoniakemissionen er mere end 750 kg NH₃-N pr. år, skal der fastsættes vilkår, som sikrer reduktion af emissionen ved anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT). Ansøger vil fremadrettet have mindre end 750 stipladser til søer og er dermed ikke omfattet af IE-direktivet.

Husdyrbruget er i dag reguleret af en § 12 miljøgodkendelse, der bortfalder når denne afgørelse træder i kraft.

Silkeborg Kommune skal i henhold til bl.a. 'Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.' vurdere om det ansøgte kan gennemføres uden væsentlige påvirkninger af miljøet.

Nye og eksisterende bygninger med dyrehold, anlæg til opbevaring af foder og husdyrgødning er vurderet i forhold til bl.a.:

- Ammoniakfordampning, lugt, lys, støj og støv fra stalde og opbevaringsanlæg
- Opbevaring og bortskaffelse af bl.a. affald og kemikalier
- Brug af Bedste Tilgængelige Teknik (BAT)
- Landskabelige og kulturhistoriske forhold

Miljøgodkendelsen er udarbejdet af Silkeborg Kommune og ophæver den gældende produktionstilladelse fastsat i § 12 miljøgodkendelse af 2. marts 2016.

Ansøgningen og beregningerne er udført i det elektroniske ansøgningssystem på www.husdyrgodkendelse.dk, interface version 6.2 skema nr. 236692 første gang indsendt d. 1. december 2022 med efterfølgende rettelser frem til d. 31-05-2023.

LÆSEVEJLEDNING

Silkeborg Kommunes afgørelse samt de medhørende vilkår fremgår af afsnit 4 og 5. I afsnit 6 findes en beskrivelse af de administrative forhold vedr. udnyttelse, høring og klagevejledning. I afsnit 7 vurderer Silkeborg Kommune på ansøgers Miljøkonsekvensrapport og uddyber baggrunden for de stillede vilkår. Selve miljøkonsekvensrapporten, der ligger til grund for kommunes vurdering, findes i Bilag 4.

4. AFGØRELSE

Silkeborg Kommune vurderer på baggrund af det oplyst i ansøgningen;

---

¹ Lovbekendtgørelse. nr. 520, 1. maj 2019, med efterfølgende ændringer

- At ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbruget og til at modvirke eventuelle skadelige virkninger på miljøet.
- At husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet, uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.
- At de kort- og langsigtede miljøpåvirkninger og den samlede miljøpåvirkning fra husdyrbrugets produktion vil begrænses til et acceptabelt niveau, når de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug og de supplerende vilkår for miljøtilladelsen overholdes.
- At husdyrbruget – under overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug og de supplerende vilkår for miljøtilladelsen – vil anvende den bedste tilgængelige teknik.
- At produktionen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af bl.a.:
  - Nabobeboelser.
  - Natura 2000-områder² og natur i øvrigt.
  - Landskabelige værdier og værdifulde kulturmiljøer.

Silkeborg Kommunes afgørelse begrundes med ovenstående vurdering, og med at øvrige generelle afstandskrav samt de generelle beskyttelsesniveauer i bilag 3 i 'Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug' (husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen) overholdes³.

Silkeborg Kommune meddeler hermed godkendelse af den ansøgte ændring af produktionsareal herunder nye stalde og gødningsopbevaringsanlæg som følger:

Stald	Staldstørrelse (m ²)	Produktionsareal (m ²)	Miljøteknologi (%)	Gulvsystem	Dyretype
Poltestald	147	116	-	Delvis spaltegulv 25-49 % fast gulv	Slagtesvin
Farestald 2 -> Løbestald	568	48	-	Delvis spaltegulv 25-49 % fast gulv	Slagtesvin
		122		Løsgående delvis spalter	Søer
		150		Individuel opstaldning,	Søer

² Natura 2000-områder: Internationale naturbeskyttelsesområder udpeget på baggrund af EU's habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiver.

³ Bekendtgørelse nr. 2225 af 27. november 2021

				delvis spaltegulv	
Drægtighedsstald	1341	1072	-	Løsgående delvis spalter	Søer
Klimastalde	1063	798	-	Toklimastald, delvis spaltegulv	Smågrise
Polte/gyltestald	476	31	-	Delvis spaltegulv 25-49 % fast gulv	Slagtesvin
		245		Løsgående delvis spalter	Søer
Ny farestald	1560	1254	Gyllekøling 11,1 %	Kassestier, delvis spaltegulv (fritgående søer)	Søer
Gyllebeholder 1		462	-	-	
Gyllebeholder 2		482	-	-	
Gyllebeholder 3		755	-	-	

Udover stalde og gyllebeholdere er der opført 2 stålsiloer til korn.

Miljøgodkendelse omfatter alene ejendommen Tvillum Kirkevej 34, 8882 Fårvang tilknyttet CVR nr. 30628098. Ejendommen er tilknyttet husdyrproduktionen med CHR nr. 68416.

Miljøgodkendelsen meddeles under forudsætning af overholdelse af vilkårene indskrevet i afsnit 5, samt overholdelse af den til enhver tid gældende husdyrgødningsbekendtgørelse⁴, øvrige til enhver tid gældende generelle miljøregler, også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne godkendelse.

Godkendelsen er meddelt på grundlag af oplysningerne i ansøgningen herunder ansøgers miljøkonsekvensrapport. Miljøgodkendelsen meddeles i henhold til § 16a stk. 1 i husdyrbrugloven, samt reglerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen. Godkendelsen omfatter de miljømæssige forhold, det vil sige forhold af betydning for det omgivende miljø som beskrevet i loven og bekendtgørelsen.

Øvrige bestemmelser

Bedriften skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser, også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne tilladelse.

Miljøgodkendelsen fritager ikke fra krav om eventuelle tilladelser, godkendelser, dispensationer eller lignende efter anden lovgivning og efter andre bestemmelser som f.eks. museumslovens⁵ bestemmelser vedrørende fund af fortidsminder i forbindelse med jordarbejde.

⁴ Bekendtgørelse nr. 1451 af 21. juni 2021 om miljøregulering og om opbevaring af gødning

⁵ Lovbekendtgørelse nr. 358 af 8. april 2014 af museumsloven

Etablering af nye anlæg må ikke igangsættes, før der er givet en byggetilladelse fra Silkeborg Kommune og eventuelle andre nødvendige tilladelser fra kommunen eller andre relevante myndigheder.

Med venlig hilsen

Morten Horsfeldt Jespersen

Natur- og Miljøchef

Mariann Nakano

Biolog

5. VILKÅR

Formålet med at fastsætte konkrete vilkår for husdyrbrugets drift og indretning er at sikre;

- At husdyrbruget drives og indrettes i overensstemmelse med ansøgningsmaterialet og miljøredegørelsen.
- At kravet om reduktion af ammoniak tab fra stald og lager overholdes.
- At yderligere miljøkrav fastsat på grundlag af kommunalbestyrelsens vurdering af ansøgningsmaterialet overholdes.
- At risikoen for forurening eller gener ud over de forventede ifølge miljøvurderingen nedsættes.

Miljøtilladelsen/godkendelsen meddeles under forudsætning af overholdelse af den til enhver tid gældende husdyrgødningsbekendtgørelse⁶, øvrige til enhver tid gældende generelle miljøregler og nedenstående supplerende vilkår:

Generelle vilkår

1. Produktionen skal placeres, indrettes og drives i overensstemmelse med ansøgningen (ansøgningskema nr. 236692).
2. Den driftsansvarlige skal underrette kommunen om eventuelle ændringer i ejerforhold eller i, hvem der er ansvarlig for husdyrbrugets drift. Det gælder også indstilling af driften for en længere periode.
3. Der skal til enhver tid forefindes et eksemplar af miljøgodkendelsen på ejendommen. Relevante vilkår, som vedrører husdyrbrugets drift, skal være kendt af den driftsansvarlige og den eller de personer, der arbejder med den pågældende del af driften.
4. Vilkårene i denne godkendelse skal være opfyldt fra den dato, hvor godkendelsen er helt eller delvist udnyttet, hvis ikke andet er anført.

Landskabelige værdier

5. De nye bygninger skal placeres som vist i bilag 3.
6. Nye bygninger skal opføres i samme farveskala som eksisterende drægtighedsstald samt klimastalden. Det vil sige mørkegrå elementer med lyse ståltage.

---

⁶ Bekendtgørelse nr. 1076 af 28. august 2018 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v.

7. Facader og tag skal beklædes med ikke-reflekterende materiale.
8. Der stilles vilkår om punktbeplantning mod øst samt omkring gyllebeholderne svarende til eksisterende punktbeplantning (se figur 1 og 2).
9. Nye og eksisterende læhegn som fremgår af figur 1 og 2 skal vedligeholdes, hvilket betyder, at der skal genplantes, hvis planter går ud, og at der skal renholdes for ukrudt omkring planterne, i et omfang, så træernes og buskenes vækst ikke hæmmes.

Produktionsareal

10. Produktionsarealer, dyretyper og gulvsystemer skal følge nedenstående tabel for de enkelte staldafsnit og gødningsopbevaringsanlæg:

Stald	Staldstørrelse (m ²)	Produktionsareal (m ²)	Miljøteknologi (%)	Gulvsystem	Dyretype
Poltestald	147	116	-	Delvis spaltegulv 25-49 % fast gulv	Slagtesvin
Farestald 2 -> Løbestald	568	48	-	Delvis spaltegulv 25-49 % fast gulv	Slagtesvin
		122		Løsgående delvis spalter	Søer
		150		Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	Søer
Drægtighedsstald	1341	1072	-	Løsgående delvis spalter	Søer
Klimastalde	1063	798	-	Toklimastald, delvis spaltegulv	Smågrise
Polte/gyltestald	476	31	-	Delvis spaltegulv 25-49 % fast gulv	Slagtesvin
		245		Løsgående delvis spalter	Søer
Ny farestald	1560	1254	Gyllekøling 11,1 %	Kassestier, delvis spaltegulv (fritgående søer)	Søer
Gyllebeholder 1		462	-	-	

Gyllebeholder 2		482	-	-	
Gyllebeholder 3		755	-	-	

11. Dokumentation for at ovenstående vilkår er overholdt skal kunne fremlægges i forbindelse med tilsyn, dækkende de sidste 3 år. Dokumentation kan f.eks. ske via produktionsrapporter

Flydende husdyrgødning

12. Håndtering af flydende husdyrgødning skal foregå under opsyn, så spild undgås, og der tages størst muligt hensyn til omgivelserne.
13. Påfyldning af gyllevogne o.l. skal enten foregå på en plads med afløb til opsamlingsbeholder for flydende husdyrgødning, eller med gyllevogne som har påmonteret pumpe og returløb eller tilsvarende teknologi således at der ikke sker spild af flydende husdyrgødning.

Driftsforstyrrelser og uheld

14. Der skal, udarbejdes en beredskabsplan, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø. Beredskabsplanen skal være udarbejdet og indsendt til kommunen når godkendelsen tages i brug. Beredskabsplanen skal som minimum indeholde:
- Procedurer, som beskriver relevante tiltag med henblik på at "stoppe ulykken/uheldet" og begrænse udbredelsen.
  - Oplysninger om hvilke interne/eksterne personer og myndigheder, der skal alarmeres og hvordan.
  - Kortbilag over bedriften med angivelse af miljøfarlige stoffer, afløbs- og drænsystemer og vandløb mm.
  - En opgørelse over materiel der er tilgængeligt på bedriften, eller som kan skaffes med kort varsel, der kan anvendes i forbindelse med afhjælpning, inddæmning og opsamling af spild/lækage, som kan medføre konsekvenser for det eksterne miljø.
15. Beredskabsplanen skal altid være opdateret i forhold til de faktiske forhold på ejendommen, anvendte procedurer og kontaktoplysninger.
16. Beredskabskortet skal opdateres med de nye stalde nødudgange, slukningsudstyr, stophaner samt med placering af førstehjælpsudstyr, trykflasker og handelsgødning **senest** når de nye stalde tages i brug.

Gyllekøling m. timetæller

17. Gyllekanalerne i den nye farestald - i alt 916 m² - skal være forsynet med køleslanger, der forbindes med en varmepumpe.
18. Varmepumpen skal levere en gennemsnitlig køleydelse på mindst 32,2 W/m²
19. Den samlede årlige køleydelse skal være på 123.496 kWh
20. Den installerede varmepumpe skal have en køleeffekteffekt på 29,5 kW
21. Varmepumpen skal være forsynet med en timetæller til dokumentation af årlig driftstid.
22. Den årlige driftstid skal være mindst 4187 timer for det samlede anlæg
23. Gyllekølingsanlægget skal være forsynet med et trykovervågningsystem, en alarm samt en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage stopper gyllekølingsanlægget. Gyllekølingsanlægget må ikke kunne genstarte automatisk.
24. Vedligeholdelse af gyllekølingsanlægget skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.
25. Ved udskiftning af varmepumpen, skal dokumentation for køleeffekt på gyllekøleanlæg indsendes til tilsynsmyndigheden før anlægget tages i drift

Egenkontrol

26. Der skal indgås en skriftlig aftale med en godkendt montør med VPO-certifikat eller tilsvarende certificering om kontrol og service af gyllekølingsanlægget mindst én gang årligt. Den årlige kontrol skal som minimum bestå af følgende:
  - afprøvning og funktionssikring af trykovervågningssystemet, alarmerne samt sikkerhedsanordningen
  - kontrol af kølekredsens ydelse
  - aflæsning og registrering af driftstimer
27. Enhver form for driftsstop skal noteres i logbog med angivelse af årsag og varighed. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed på mere end 2 uger.
28. Registreringen fra logbogen, den skriftlige kontrolaftale, de årlige kontrolrapporter samt øvrige servicereporter skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.

Foder

29. Opbevaring og håndtering af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af rotter og andre skadedyr.

Affald, olie og kemikalier

30. Opbevaring og håndtering af olie og andre kemikalier, skal følge reglerne i forskriften "Regler for håndtering og opbevaring af olie og kemikalier 2.0" af 1. april 2014 vedhæftet i bilag 5.
31. Husdyrbruget skal kunne dokumentere, at bortskaffelse af affald, herunder farligt affald, sker efter gældende regler.

Energi- og vandforbrug

32. Bedriften skal mindst 1 gang årligt registrere forbrug af el, vand og varme aflæsningerne skal gemmes i 3 år og kunne fremvises ved tilsyn.
33. Der skal på bedriften foretages en energiscreening, af et energiselskab eller energikonsulent mindst hvert 4. år, hvor de energiforbrugende processer i virksomheden gennemgås. Afviger energiforbruget væsentligt fra det forbrug opgivet i forbindelse med godkendelsen, skal der udarbejdes en rapport som indeholder resultater og evt. konkrete energispareforslag. Rapporten fremlægges for tilsynsmyndigheden.

Lugt

34. Ventilationsafkastene på den nye farestald skal være 8,9 m høje målt fra kote 75 og skal være uden konus.
35. Der skal isættes miljøkryds i ventilationsafkastene på den nye farestald.
36. Afkastene på den nye stald skal samles i to centraliserede afkast, for at samle afkastluften fra stalden. Følgende skal være opfyldt
- De samlede afkast skal være sammenlignelige med hensyn til afksthøjde, udgangstemperatur og lufthastighed
  - Den frie afstand mellem yderkanter på naboafkast skal være mindre end 20 % af den ydre diameter og at de samlede afkast skal være samlet i et tilnærmet kvadrat eller cirkel og
  - Staldventilationen skal mindst være 7 m/s ved afkast under sommerforhold

Støj

37. Husdyrbrugets samlede bidrag til støjbelastningen i omgivelserne må ikke overstige følgende værdier, målt ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer, angivet som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau målt i dB(A). Tallene i parentes angiver midlingstiden indenfor den pågældende periode:

Dag	Kl. 07- 18	55 dB(A)	(8 timer)
Aften	Kl. 18- 22	45 dB(A)	(1 time)
Nat	Kl. 22- 07	40 dB(A)	(½ time)
Lørdag	Kl. 07- 14	55 dB(A)	(7 timer)
Lørdag	Kl. 14- 22	45 dB(A)	(4 timer)
Søn- og helligdage	Kl. 07- 22	45 dB(A)	(8 timer)

38. Støj fra husdyrbruget må i natperioden (kl. 22 – 07) ikke overstige 55 dB(A) målt som spidsværdi.
39. Silkeborg Kommune kan bestemme, at husdyrbruget skal dokumentere, at grænseværdierne for støj er overholdt, hvis der efter kommunens vurdering opstår støjgener, der vurderes at være væsentligt større, end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen. Kommunen kan dog højst forlange dokumentation 1 gang årligt. Dokumentationen skal sendes til tilsynsmyndigheden sammen med oplysninger om driftsforholdene under målingen/beregningen. Målingerne/beregningerne skal udføres og rapporteres efter følgende vejledninger "Måling af ekstern støj fra Miljøstyrelsen, Nr. 6/1984 og nr. 5/1993 om Beregning af ekstern støj fra virksomheder". Målingerne/beregningerne skal udføres af en enhed, som er optaget på Miljøstyrelsens liste over godkendte laboratorier.
40. Målingerne/beregningerne skal foretages på/for de mest støjbelastede områder udenfor virksomhedens grund og under de mest støj belastede driftsforhold - eller efter anden aftale med miljømyndigheden.
41. Udgiften til målingerne afholdes af ansøger og udføres i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledninger.

Ventilation

42. Ventilationssystemet i stalde med mekanisk ventilation skal rengøres mindst hver 12. måned.

Fluer og skadedyr

43. Der skal på ejendommen foretages effektiv fluebekæmpelse efter gældende retningslinjer fra Århus Universitet. Retningslinjerne kan hentes på [Retningslinjer for fluebekæmpelse \(pdf\)](#)

Ophør

44. Ved ophør af driften skal produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt. Husdyrbrugets bygninger skal vedligeholdes eller fjernes. Gyllebeholdere skal fjernes, når de ikke længer anvendes til jordbrugsmæssige formål, medmindre andet aftales med kommunen. Alt miljøfarligt affald skal bortskaffes for egen regning i henhold til affaldsregulativerne.

6. GENERELLE FORHOLD

MEDDELELSESPLIGT – ANLÆG

Ønskes der fremover etablering eller ændring af anlæg som fx stalde og anlæg til gødningsopbevaring skal der indgives anmeldelse til kommunen. Der skal ligeledes indgives anmeldelse, hvis der foretages ændringer i dyretyper der ligger ud over det tilladte i evt. tilladelser og tilladelser samt ved drift- eller ejerskifte. Kommunen tager herefter stilling til, om ændringen udløser krav om ny godkendelse jf. husdyrbrugloven.

UDNYTTELSE

Godkendelsen skal udnyttes inden 6 år efter, at den er meddelt. Hvis en del af tilladelsen ikke udnyttes, bortfalder den del af tilladelsen, der ikke er udnyttet. Nye stalde betragtes som udnyttet, når byggeriet faktisk er afsluttet og færdigmeldt hos kommunens byggesagsafdeling. For andre former for udvidelse betragtes tilladelsen som udnyttet, når det konstateres, at det, der er truffet afgørelse om, faktisk er gennemført.

KONTINUITET

Hvis godkendelsen ikke udnyttes fuldt ud i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del, der ikke udnyttes. Et staldafsnit bliver udnyttet fuldt ud, når mindst 25 % af produktionsarealet udnyttes med mindst 50 % af det mulige indenfor rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.

RETSBESKYTTELSE

Med denne miljøgodkendelse følger 8 års retsbeskyttelse. Kommunen kan i særlige tilfælde meddele forbud eller påbud for miljøgodkendelser omfattet af §16a jf. § 41, stk. 1 i husdyrloven.

OFFENTLIGHED

FORUDGÅENDE OFFENTLIGGØRELSE (IDEFASE)

Ifølge husdyrbruglovens § 55, stk. 2 skal kommunen inddrage offentligheden, tidligt i beslutningsproceduren ved miljøgodkendelser efter § 16a.

Det ansøgte projekt har været offentliggjort ved annoncering på [Silkeborg Kommunes hjemmeside](#) fra den 17. maj 2023, med frist til den 31. maj 2023 til at afgive ideer, forslag og synspunkter til brug for det videre planlægningsarbejde.

Der er ikke indkommet bemærkninger til projektet i idefasen.

NABOORIENTERING OG PARTSHØRING (UDKAST TIL AFGØRELSE)

Ifølge husdyrbruglovens § 55, stk. 4 skal kommunen sende udkast til afgørelse i høring hos dem som har anmodet herom, samt orientere naboerne og andre berørte med en frist på 30 dage til at kommentere udkastet. Ejere og beboere af ejendomme som ligger indenfor konsekvensområdet for lugt er høringsberettigede. Konsekvensområdet for lugt, som det er defineret i FMK-vejledningen, er et område, "hvor det erfaringsmæssigt har vist sig, at lugt i det væsentlige kan observeres". Konsekvensområdet er beregnet i IT-ansøgningen til 712 m målt fra det vægtede lugtcentrum for husdyrbruget. Silkeborg Kommune har brugt de 712 m som høringsradius i denne afgørelse.

Kommunens udkast til miljøgodkendelse blev den 5. juni 2023 sendt i 30 dages høring, med frist for at afgive bemærkninger frem til 5. juli 2023. Personer, organisationer mv. som er blevet hørt fremgår af bilag 1.

Der er modtaget et samlet høringssvar fra 11 ejendomme i og omkring Horn samt et høringssvar fra beboerne på Tvillum Kirkevej 37. Høringsvarene giver ikke anledning til ændringer i afgørelsen. Høringssvarene og Silkeborg Kommunes vurdering af disse kan ses i bilag 2.

OFFENTLIGGØRELSE AF AFGØRELSE

Miljøgodkendelsen bekendtgøres ved annoncering på kommunens hjemmeside 12-07-2023

Ansøger, ansøgers konsulent, klageberettigede organisationer samt de personer som har anmodet herom, er samtidig underrettet om tilladelse.

Klageberettigede organisationer, se samlet liste herunder:

Organisation og adresse	Mailadresse
Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 Kbh. Ø,	dnsilkeborg-sager@dn.dk
Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 4, 7182 Bredsten,	post@sportsfiskerforbundet.dk lbt@sportsfiskerforbundet.dk
Rådet for grøn omstilling, Kompagnistrædet 22, 3. sal, 1208 København K	hans@rgo.dk
Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 Kbh. V,	natur@dof.dk
Styrelsen for Patientsikkerhed	stps@stps.dk
Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, Taulov, 7000 Fredericia,	mail@dkfisk.dk
Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark,	nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1 sal, 1651 Kbh. V,	ae@ae.dk
Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postbox 2188, 1017 Kbh. K,	fbr@fbr.dk
Gjern Natur,	post@gjern-natur.dk
Green Peace	info.dk@greenpeace.org

KLAGEVEJLEDNING

Der kan efter kapitel 7 i Lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning klages over Kommunens afgørelse. Klageberettigede omfatter ansøger, Miljøministeren, Styrelsen for patientsikkerhed samt enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af visse organisationer, som angivet i §§ 85-87 i Lov husdyrbrug og anvendelse af gødning.

Afgørelsen vil blive offentliggjort 12. juli 2023 på [kommunens hjemmeside](#)

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevarerklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder et link til på forsiden af [Nævnenes hus](#). Det er også muligt at tilgå klageportalen via [borger.dk](#) og [virk.dk](#). Du logger på borger.dk eller virk.dk, ligesom du plejer, typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Silkeborg Kommune i Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. som privatperson og 1800 kr. som virksomhed eller organisation. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen.

Klagen skal være modtaget senest 4 uger fra offentliggørelsen dvs. senest 09. august 2023. Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Silkeborg Kommune. Kommunen videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, som træffer afgørelsen om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Gebyret tilbagebetales, hvis

- klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves
- klageren får helt eller delvis medhold i klagen
- klagen afvises som følge af overskredet klagefrist eller manglende klageberettigelse
- klagen ikke er omfattet af Miljø- og Fødevarerklagenævnets kompetence.

Det bemærkes, at hvis den eneste ændring af den påklagede afgørelse er forlængelse af frist for efterkommelse af afgørelse som følge af den tid, der er medgået til at behandle sagen i klagenævnet, tilbagebetales gebyret dog ikke.

En klage har normalt ikke opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevarerklagenævnet beslutter andet. Udnyttelse af tilladelsen sker på ansøgers eget ansvar og indebærer ingen begrænsninger i Miljø- og Fødevarerklagenævnets ret til at ændre eller ophæve afgørelsen.

Hvis tilladelsen indebærer opførelse af bebyggelse uden tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer, må tilladelsen ikke udnyttes før klagefristens udløb, og i disse tilfælde har klagen opsættende virkning, medmindre Miljø- og Fødevarerklagenævnet beslutter andet.

Ifølge § 90 i husdyrbrugloven kan afgørelsen desuden prøves ved domstolene. Et eventuelt sagsanlæg skal anlægges inden 6 måneder efter, at afgørelsen er offentliggjort, dvs. senest den 12. januar 2024.

7. SILKEBORG KOMMUNES VURDERING

Ansøgningen er behandlet på grundlag af oplysningerne i den indsendte miljøkonsekvensrapport udarbejdet af ansøgers konsulent samt skema nr. 236692, version 4 beregnet i husdyrgodkendelse.dk.

Silkeborg Kommune har gennemgået ansøgningen og har vurderet at oplysningskravet vedrørende miljøkonsekvensrapporten er opfyldt, idet den indeholder:

- 1) En beskrivelse og vurdering af det ansøgte med oplysninger om
  - a) det ansøgtes placering, udformning, dimensioner og andre relevante særkender,
  - b) det ansøgtes forventede væsentlige og eventuelle kumulative indvirkninger på miljøet,
  - c) det ansøgtes særkender eller de foranstaltninger, der påtænkes truffet for at undgå, forebygge eller begrænse og om muligt neutralisere forventede væsentlige skadelige indvirkninger på miljøet,
  - d) den eller de rimelige alternative løsninger, som ansøger har undersøgt, og som relevante for det ansøgte og dets særlige karakteristika, og hovedårsagerne til den eller de valgte løsninger under hensyn til det ansøgtes indvirkninger på miljøet.
- 2) Et samlet, ikke-teknisk resumé af oplysningerne anført i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 1, pkt. D, nr. 1.

3) Oplysning om den kompetente ekspert, der har udarbejdet miljøkonsekvensrapporten.

Samlet set vurderer Silkeborg Kommune på baggrund af det oplyste;

At ansøger har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbruget og til at modvirke eventuelle skadelige virkninger på miljøet.

At husdyrbruget i øvrigt kan drives på stedet, uden at påvirke omgivelserne på en måde, som er uforenelig med hensynet til omgivelserne.

At de kort- og langsigtede miljøpåvirkninger og den samlede miljøpåvirkning fra husdyrbrugets produktion vil begrænses til et acceptabelt niveau, når de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug og de supplerende vilkår for miljøgodkendelsen overholdes.

At husdyrbruget – under overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug og de supplerende vilkår for miljøgodkendelsen – vil anvende den bedste tilgængelige teknik.

At produktionen ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af bl.a.:

- Nabobeboelser.
- Natura 2000-områder⁷ og natur i øvrigt.
- Landskabelige værdier og værdifulde kulturmiljøer.

Silkeborg Kommunes afgørelse begrundes med ovenstående vurdering.

Nedenfor er tilføjet Silkeborg Kommunes kommentarer og vurderinger til de afsnit i miljøkonsekvensrapporten, hvor dette har været relevant. De øvrige punkter i konsekvensrapporten finder Silkeborg Kommune er tilstrækkeligt beskrevet og vurderet af ansøger og hvor andet ikke fremgår, er kommunen enig i ansøgers vurdering.

HUSDYRBRUGETS BELIGGENHED OG PLANMÆSSIGE FORHOLD

Det ansøgte projekt kræver bygningsmæssige ændringer af staldanlægget og Silkeborg Kommune er enig i ansøgers vurdering om at værdifulde bebyggelser, kulturmiljøer eller det omgivende landskab ikke vil påvirkes negativt. Ansøger har oplyst at der ikke er samdrift med ansøgers øvrige ejendomme. Silkeborg Kommune er enige i denne vurdering. Alle afstandskrav er overholdt med undtagelse af afstandskrav til vej for eksisterende bygninger (se s. 11 i MKR). Da bygningen er eksisterende og der tidligere er meddelt dispensation fra afstandskravet, vurderes det at denne dispensation stadig er gældende og at alle afstandskrav dermed er overholdt. Alle nye bygninger overholder alle afstandskrav. Da området er fladt stilles der ikke vilkår omkring terrænregulering. Der stilles fastholdelsesvilkår til placering,

---

⁷ Natura 2000-områder: Internationale naturbeskyttelsesområder udpeget på baggrund af EU's habitat- og fuglebeskyttelsesdirektiver.

farve, materialer, læhegn m.v. Afstandskrav og bygge- og beskyttelseslinjer fremgår af ansøgers miljøkonsekvensrapport.

Beskrivelse af vilkår

Nye bygninger skal opføres i samme farveskala som eksisterende drægtighedsstald samt klimastalden. Det vil sige mørkegrå betonelementer med lyse stålplader på tagfladen. Dette for at give bygninger sammenhængskraft, så de opleves som en samlet enhed.

Der stilles vilkår om punktbeplantning mod øst svarende til eksisterende beplantning, samt omkring gyllebeholderne. Se figur 1 og 2. vilkåret stilles for at leve op til retningslinje 8.1 i kommuneplanen, hvor det fremgår at bebyggelse, tekniske anlæg og ændret arealanvendelse i det åbne land som udgangspunkt ikke må være i konflikt med de landskabelige interesser. Bebyggelser og anlæg skal som udgangspunkt placeres og udformes så de fremstår tilpasset til landskabet. Bebyggelsen ligger højt i landskabet og erhvervsbebyggelse vil derfor visuelt påvirke en stor del af landskaberne omkring. Beplantningen vil nedsætte denne påvirkning og derved opfylde retningslinjen.

Figur 1. Læbælte ned mod Tvilum Kirkevej 34 fra ansøgers miljøkonsekvensrapport

Figur 2. Silkeborg Kommunes tilføjelse til afskærmende beplantning

PRODUKTIONSAREAL, DRIFT OG FORURENINGSKILDER

Ansøger har beskrevet og vurderet den potentielle forurening fra husdyrbruget. Der er redegjort for tiltag, der forebygger og begrænser forureningen af luft, vand, jord og undergrund. Herunder er der redegjort for følgende forureningskilder; ammoniakfordampning fra staldene (se også afsnit om BAT), opbevaring, håndtering og udbringning/bortskaffelse af husdyrgødning, spildevand, affald og døde dyr, råvarer, olie og andre hjælpestoffer samt driftsforstyrrelser og uheld. Silkeborg Kommune anser ansøgers vurdering for at være fyldestgørende. Kommunen har desuden sikret sig at det opgivne produktionsareal i ansøgningen er i overensstemmelse med arealer i eksisterende byggetilladelser, tidligere miljøtilladelser og det indberettede i BBR. Staldsystemer samt størrelsen på produktionsarealet er grundlaget for beregninger af ammoniakfordampningen fra stald og lager samt lugtberegningen og det er derfor vigtigt, at disse er opgivet korrekt i ansøgningen. En uddybning af regler for affaldshåndtering og håndtering af tagvand i Silkeborg Kommune kan ses under afsnittene 'Tagvand' og 'Affald' herunder.

I henhold til Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1272 fra 2008 skal anvendelse, fremstilling eller frigivelse af farlige stoffer begrænses i en sådan grad, at de ikke udgør risiko for forurening af jord og grundvand.

Silkeborg Kommune vurderer, at der er tilstrækkelig sikret mod forurening af jord og grundvand, og at Europa-Parlamentets og Rådets forordning nr. 1272 fra 2008 efterleves, når Silkeborg Kommunes forskrift om håndtering og opbevaring af olie og kemikalier følges.

Beskrivelse af vilkår

Kommunen stiller vilkår om at opbevaring af olie og olieprodukter skal følge Silkeborg Kommunes *forskrift for håndtering af olie og kemikalier* (se bilag 6). Herudover stilles der vilkår til at husdyrbruget skal kunne dokumentere korrekt bortskaffelse af affald. Ved at stille vilkår om at Silkeborg Kommunes forskrift skal følges, sikres det at olieprodukter opbevares og håndteres på en miljømæssig forsvarlig måde.

Dyretyper, staldsystemer samt størrelsen på produktionsarealet er grundlaget for beregninger af ammoniakfordampningen fra stald og lager samt lugtberegningen. Det er derfor nødvendigt at stille vilkår til produktionsarealets størrelse, samt produktionsrammerne for at sikre, at miljøpåvirkningerne fra ejendommen fastholdes på det niveau, der fremgår af ansøgningen. Vilkårene kan ses i afsnit 5. Der gøres opmærksom på at søerne i farrestalden er fritgående og ikke går i standard kassestier. Deraf det noget større produktionsareal end ved en traditionel kassesti. Men da det ikke er muligt at vælge dette staldsystem i husdyrgodkendelse.dk, er de traditionelle kassestier valgt.

Der håndteres store mængder gylle på ejendommen og der stilles derfor vilkår til at pumpning altid foregår under opsyn og at der skal pumpes til gyllevogn/lastbil med fastmonteret kran, hvor pumpen sidder på gyllevognen/lastbilen og der sker automatisk tømning af pumperøret således at der ikke sker spild.

Der stilles vilkår om at en opdateret beredskabsplan skal kunne fremvises ved tilsyn. Vilkår om beredskabsplan skal sikre at mængden af ulykker og miljøuheld mindskes og at personalet ved hvordan de skal handle for at minimere omfanget af et eventuelt uheld

TAGVAND

Når der opføres nye større bygninger, er det nødvendigt at regnvandet enten nedsives eller forsinkes inden det udledes til et vandområde. Regnvand skal som udgangspunkt altid nedsives, hvis det er muligt. Ønsker man at udlede eller nedsive regnvand til et vandområde, skal retningslinjer for regnvand i Silkeborg Kommune følges. Af [retningslinjerne](#) fremgår det blandt andet, at der ikke må ledes vand til beskyttet natur, små vandhuller, vandløb med høj økologisk tilstand eller andre sårbare vandområder.

Der gøres opmærksom på at der i forbindelse med byggetilladelsen skal redegøres for håndtering af overfladevand fra de nye bygninger, så det sikres at eksisterende nedsivningsområde kan håndtere den ekstra mængde regnvand. Hvis der ansøges om at udlede regnvand til et eksisterende dræn, skal der meddeles tilladelse til medbenyttelse. Det sikrer, at der er den nødvendige kapacitet i det dræn, man ønsker at lede vand til.

AFFALD

Ud over at være omfattet af affaldsbekendtgørelsen, er alle virksomheder i Silkeborg Kommune også omfattet af [kommunens affaldsregulativ](#).

Adgang til genbrugspladserne

Hvis et landbrug ønsker at aflevere affald på genbrugspladsen, skal de tilmelde sig genbrugspladsordningen. Ordningen omfatter også aflevering af op til 10 kg farligt affald om året. Kun virksomheder, der er tilmeldt ordningen, kan lovligt benytte genbrugspladsen.

Virksomheder har pligt til at dokumentere, at deres farlige affald bliver håndteret korrekt. Du kan derfor udfylde et kvitteringsskema på Silkeborg Forsynings hjemmeside og medbringe det, så personalet kan stemple det, når du afleverer farligt affald fra virksomheden på genbrugspladsen. For nogle fragmenter af affald er det også muligt at få en kvittering fra personalet for korrekt levering. Alternativt kan du bruge en godkendt indsamler til at håndtere dit farlige affald.

BESKYTTELSESNIVEAUER

Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens beskyttelsesniveauer og krav er dokumenteret overholdt, herunder påvirkning af natur med ammoniak og BAT. Kommunen er enig i ansøgers vurdering om, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg og dermed lever op til beskyttelsesniveauerne for BAT og ammoniak når de stillede vilkår og den generelle lovgivning overholdes.

Nedenfor er givet en beskrivelse af kravene vedr. BAT og emissionsgrænserne for ammoniak samt en opsummering af de valgte teknologier og vilkår.

Beskrivelse af vilkår

Kommunen fastsætter vilkår, der sikrer, at emissionerne under normale driftsforhold ikke ligger over de emissionsniveauer, der er forbundet med den bedste tilgængelige teknik, som fastsat i BAT-konklusionerne.

For at sikre gennemførelse af BAT er der stillet vilkår til udformning og drift af gyllekølingsanlægget.

For at sikre at husdyrbruget lever op til BAT kravene for management stilles der vilkår til at vand- og energiforbrug skal registreres årligt samt at der skal foretages en energiscreening af husdyrbruget hvert 4. år. På denne måde sikre Silkeborg Kommune at der ikke sker en utilsigtet stigning i forbruget og at der altid er fokus på at bruge de mest energieffektive løsninger.

For at sikre, at emissionsgrænseværdien, som angivet ovenfor, ikke overstiges, stilles der vilkår til at gulvsystemer, produktionsarealer og dyretyper skal følge det ansøgte.

Miljøstyrelsens BAT-standardvilkår skal anvendes uanset niveauet for emissionsgrænseværdierne i BAT-konklusionerne, når Miljøstyrelsens BAT-standardvilkår er strengere.

Andre regler i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning eller anden gældende lovgivning kan også kræve strengere vilkår, end hvad emissionsgrænseværdierne medfører.

BAT – GENERELT

BAT er på dansk oversat til, 'bedste tilgængelige teknik' og er en fællesbetegnelse for teknikker og teknologier, som kan begrænse forurening fra stalde eller lager. BAT begrebet er vedtaget i EU og er gældende for alle større virksomheder, der overskrider grænseværdierne i bekendtgørelse om listevirksomheder bilag 1 samt for husdyrbrug med en udledning større end 3.500 kgNH₃-N/år. Forurening skal forstås i bred forstand hvor både belastning med

næringsstoffer, forebyggelse af uheld og forbrug af ressourcer (vand, foder, energi) er omfattet af BAT.

BAT – EMISSIONSGRÆNSEVÆRDI FOR AMMONIAK

Fra husdyrproduktioner frigives der ud over næringsstoffer i gyllen også ammoniak til luften. Næringsstoffer fra gyllen håndteres via gødningsregnskabet og husdyrgødningsbekendtgørelsen og lever herigennem op til BAT kravene. For den luftbårne ammoniak fra stalden gælder det, at der er fastsat emissionsgrænseværdier for BAT-niveauet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, der skal overholdes i forbindelse med en godkendelse. I den konkrete ansøgning er emissionsgrænseværdien for ammoniak beregnet til 4155 kgN/år og den faktiske udledning er beregnet til 4154 kgN/år. Kravet er dermed overholdt.

Det er en del af princippet om anvendelse af BAT, at der ikke kan stilles krav om anvendelse af en bestemt teknik. Dette valg skal ansøger selv træffe. Derimod kan kommunen fastholde emissionsgrænseværdien for anlægget, som er opnåelige ved anvendelse af BAT.

Beskrivelse af teknologi til opfyldelse af BAT ammoniak

Gyllekøling:

Den nye farestald er etableret med gyllekøling. I forhold til den konkrete sag regnes der med en reduktion af ammoniakfordampningen på 11,1%.

Andre mulige BAT-tiltag vedr. staldindretning er beskrevet i den miljøtekniske rapport.

Alt i alt sikrer den påtænkte anvendelse af BAT en reduktion af ammoniakfordampningen og en god energioekonomi, idet den producerede varme vil blive anvendt til staldopvarmning.

Effekten af gyllekøling på ammoniakemissionen afhænger af staldtypen og af køleeffekten pr. m^2 og der kan derfor ikke gives et eksakt tal for reduktionen. Danske undersøgelser med køling i bunden af gyllekanaler har vist, at ammoniak-emissionen reduceres med ca. 10 %, for hver $10 W/m^2$ køleeffekt.

Ansøger har oplyst at der er opsat et anlæg fra DVI model VV40, som har en køleeffekt på 29,5 kW. Ansøger har ligeledes oplyst at det samlede areal med gyllekøling er på $916 m^2$. For at opnå en reduktion på 11,1 % vil det kræve en driftstid på 4187 timer for det samlede anlæg. Beregningen af driftstid kan ses herunder:

Effekt i % = $0,85 \cdot x - 0,004 \cdot x^2$, hvor $x = W/m^2$ (rørudslusning)

Ansøger har oplyst at $x = 32,2 W/m^2$, hvilket giver en reduktionsprocent på 23,23 %.

Anlægget har dermed en højere køleydelse end det er nødvendigt for at opnå 11,1 % reduktion af ammoniak. Dette kan der kompenseres for, ved at anlægget gennemsnitligt køre færre timer end de 8760 timer/år. Dette beregnes på følgende måde:

Den nødvendige årlige køleydelse for at kravet er overholdt:

Ansøgt effekt i % / beregnet effekt i % * 8760 timer = timer/år

11,1 % / 23,23 % * 8760 t = 4187 timer/år

De stillede vilkår tager udgangspunkt i denne beregning og sikre at kravet er overholdt.

PÅVIRKNING AF NATUR MED AMMONIAK

Afsætningen af luftbåren ammoniak på omkringliggende naturområder, fra det ansøgte dyrehold på Tvillum Kirkevej 34 er beregnet i husdyrgodkendelse.dk. Ammoniak kan påvirke naturtilstanden og derigennem levesteder for vilde dyr og planter (bilag VI arter).

AMMONIAKFØLSOMME NATURTYPER KATEGORI 1, 2, 3-NATUR

Den ammoniakfølsomme natur, som er beskyttet, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 er opdelt i tre kategorier.

Kategori 1-natur: Omfatter ammoniakfølsomme Natura 2000-naturtyper, som indgår i udpegningsgrundlaget for området og er kortlagte af Naturstyrelsen i forbindelse med Natura 2000 planlægningen. For de Natura 2000-naturtyper, som ikke er kortlagt (primært søer), skal kommunen vurdere den eventuelle påvirkning. Kategori 1-natur omfatter ligeledes § 3-heder og -overdrev indenfor Natura 2000-områder, som ikke er nævnt ovenfor.

Kategori 2-natur: Omfatter højmoser, lobeliesøer samt heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, og som ligger udenfor Natura 2000-områder.

Øvrige ammoniakfølsomme naturområder, jf. § 2 stk. 1 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen:

Kategori 3-natur: Kommunen skal konkret vurdere følgende beskyttede, ammoniakfølsomme naturtyper uden for Natura 2000-områder, som ikke er omfattet af kategori 1 og 2: Heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, samt ammoniakfølsomme skove. En nærmere definition af ammoniakfølsom skov fremgår af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 pkt. 3 ad C.

BILAG IV ARTER

Ligeledes påhviler det kommunen at vurdere konkret, om en ansøgt aktivitet vil være i overensstemmelse med Habitatdirektivforpligtelserne. Ifølge bekendtgørelsen om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter⁸, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et internationalt naturbeskyttelsesområde væsentligt. Desuden skal der ske en vurdering af om det ansøgte projekt kan beskadige eller ødelægge yngle- og rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i

---

⁸ Bekendtgørelse nr. 926 af 27. juni 2016 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter.

Habitatdirektivets bilag IV eller ødelægge de plantearter der er optaget i Habitatdirektivets bilag IV.

BESKYTTELSESNIVEAUER FOR AMMONIAKFØLSOMME NATURTYPER

Krav til maksimal ammoniakdeposition for de forskellige ammoniakfølsomme naturtyper, jf. kategori 1-, kategori 2- og kategori 3-natur fremgår af nedenstående tabel 1.

Tabel 1. Beskyttelsesniveauer for bestemte ammoniakfølsomme naturtyper:

Naturtyper	Fastsat beskyttelsesniveau
Kategori 1. Ammoniakfølsomme Natura 2000 naturtyper samt øvrige heder og overdrev indenfor Natura 2000 områder	Max. totaldeposition afhængig af antal husdyrbrug i nærheden*): 0,2 kg N/ha/år ved > 1 husdyrbrug 0,4 kg N/ha/år ved 1 husdyrbrug 0,7 kg N/ha ved 0 husdyrbrug.
Kategori 2. Ammoniakfølsomme naturområder udenfor Natura 2000, som er højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha, samt overdrev større end 2,5 ha.	Max. total deposition på 1,0 kg N/ha/år.
Kategori 3. Heder, moser og overdrev, som er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3, og ammoniakfølsomme skove	Kommunen vurderer konkret, om der skal fastsættes vilkår om max. merdeposition. Kravet må dog ikke være under en max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år

* Kumulationsmodel for antal husdyrbrug i nærheden fremgår af § 25 stk. 2,3 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

ANLÆGGETS PÅVIRKNING AF BESKYTTET NATUR

Kategori 1 natur (Kvælstoffølsomme naturtyper indenfor natura 2000)

Skovbevokset tørvemose og Bøg på morbund med kristtorn

I den nordlige del af Habitatområde nr. 45 Gudenå og Gjern Bakker ligger flere skovnaturtyper, som er på udpegningsgrundlaget for habitatområdet. Den, der ligger nærmest anlægget Tvilum Kirkevej 34 er en lille skovbevokset tørvemose (naturtype 91D0). Natur- og skovtilstandsklassen er 1 for området, hvilket betyder den er meget god og at skovnaturtypen er i gunstig bevaringsstatus.

Den skovbevoksede tørvemose ligger ca. 1400 meter syd for anlægget og beregninger viser, at den totale deposition på mosen er på 0,1 kg N/ha/år. Ca. 450 meter NØ for den skovbevoksede tørvemose ligger der et andet husdyrbrug med mere en 150 DE, hvilket betyder, at der skal tages højde for den kumulative virkning. Det fastsatte beskyttelsesniveau for habitatnaturtypen er således 0,4 kg N/ha/år.

En totaldeposition på den skovbevoksede tørvemose på 0,1 kg N/ha/år er under det fastlagte beskyttelsesniveau og det vurderes at depositionen er så lille, at den ikke vil medføre

væsentlige påvirkninger af naturtypen. De andre nærliggende skovnaturtyper ligger længere væk fra ejendommen. Beregninger viser, at der ikke er nogen deposition på disse skovnaturtyper.

Egedalsmosen

Ca. 1,9 km syd for anlægget ligger et hede-/moseområde (Egedalsmosen) i Habitatområde nr. 45 Gudenå og Gjern Bakker. I Egedalsmosen vurderes totaldepositionen at være så lille (under 0,1 kg N/ha/år) at den uden tvivl ikke vil påvirke Egedalsmosen væsentligt.

Ca. 1,8 km vest for Tvillum Kirkevej 34 ligger en §3 beskyttet mose og §3 beskyttet eng i habitatområde nr. 45 Gudenå og Gjern Bakker. Der er ikke husdyrbrug i nærheden af disse vurderet ud fra kumulationsmodellen.

Ifølge beregningen er der i naturpunktet følgende deposition fra ejendommen, ved ansøgt drift: Merdepositionen på 0,0 kg N/ha og Totaldeposition på 0,1 kg N/ha.

En totaldeposition på 0,1 kg N/ha/år vurderes at være så lille at der ikke er risiko for påvirkning af engen.

Kategori 2 natur (Højmoser, lobeliesøer, heder større end 10 ha og overdrev større end 2,5 ha)

Nærmeste naturtype i kategori 2 er den vestlige del af Egedalsmosen. Den del der ligger udenfor habitatområdet. Beregninger viser, at der ikke er en deposition på denne del af mosen.

Beregninger viser at der ikke er en deposition på andre kategori 2 naturtyper.

Kategori 3 natur (Heder, moser og overdrev og ammoniakfølsomme skove)

Storskov ved Tvillumgård.

Den nærmeste kategori 3 natur ligger ca. 590 m vest for anlægget, i form af en ammoniakfølsom skov ved Tvillumgård. Merdepositionen på Storskov er beregnet til 0,0 kg N/ha og totaldeposition er beregnet til 0,1 kg N/ha.

Totaldepositionen ved ansøgt drift er 0,1 kg N/ha pr. år og der er dermed ikke er risiko for en overskridelse af beskyttelsesniveauet (max. merdeposition på 1,0 kg N/ha pr. år). Det ansøgte vil på grund af den lave deposition ikke medføre væsentlige påvirkninger på skoven.

Der er lavet depositionsregninger på andre kategori 3 naturtyper i området. Disse ligger alle i god afstand for det ansøgte og beregningerne viser at der ikke er en beregnet merdeposition på disse.

Beskyttede og sjældne arter (Bilag IV, rødliste mv.)

En række dyr og planter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV kan have levested, fødesøgningsområde eller sporadisk levested på eller omkring ejendommen.

På baggrund af kommunens kendskab til disse arters udbredelse kan der måske være arter af flagermus, stor vandsalamander, spidssnudet frø, løgfrø eller markfirben i området.

En eventuel forekomst af bilag IV-arter vil i høj grad være tilknyttet til de omkringliggende beskyttede naturtyper eller skove. Da det ansøgte, ikke medfører påvirkning af de disse naturområder, så vil der forventeligt heller ikke være en påvirkning af en eventuel forekomst af bilag IV-arter.

GENER

Ansøger har beskrevet de potentielle gener fra husdyrbruget. Der er i den indsendte projektbeskrivelse gjort rede for tiltag, der sikrer de omkringboende mod væsentlige gener i form af lugt, støv, støj, lys, rystelser, fluer og uhygiejniske forhold. Silkeborg Kommune har suppleret ansøger vurdering af støj i afsnittet omkring støj herunder.

Silkeborg Kommune har i nedenstående afsnit suppleret ansøgers vurdering samt tilføjet en beskrivelse af de lovgivningsmæssige krav. For de afsnit der ikke er kommenteret nedenfor, finder Silkeborg Kommune ansøgers vurdering og beskrivelse tilstrækkelig. Helt generelt er der god afstand til naboer, hvorfor væsentlige gener også vil være på et minimum. Der er stillet vilkår der sikrer at de omkringboende ikke oplever væsentlige gener i form af lugt, støv, støj, lys, rystelser, fluer og uhygiejniske forhold.

Beskrivelse af Vilkår

Der er sat vilkår til, at gulvsystemer, dyretyper og produktionsarealer ikke må ændres, da det kan medføre en øget lugtemission.

Forudsætninger for OML-beregning som skorstenshøjde, isætning af miljøkryds i ventilationen, samling af afkastene i to centraliserede afkast samt skorstene uden konus (dvs. lige skorstene) fastsættes som vilkår for at lugtberegningen er overholdt.

For at sikre en effektiv skadedyrsbekæmpelse stilles der vilkår til at retningslinjerne fra Århus Universitet følges samt at foderanlæg renholdes.

Silkeborg Kommune stiller vilkår om at de vejledende støjgrænser skal overholdes.

Hvis der indkommer klager over støj fra produktionsanlægget med tilknyttede aktiviteter, vil kommunen indhente dokumentation for, at støjkravene i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om 'Ekstern støj fra virksomheder' overholdes.

LUGT

GENERELT VEDR. LUGT

Lugt kommer fra produktionen i staldanlægget og fra gødningshåndtering. Den reelle lugtpåvirkning fra husdyrbrugets anlæg vil afhænge af flere forhold som vindretning og temperatur. Lugtpåvirkningen vil dog generelt kunne minimeres ved grundig og hyppig rengøring af de overflader, som husdyrgødning og foderrester afsættes på samt ved minimering af det tidsrum, som gylleomrøring og gylleudbringning foretages i.

Landzonen betragtes normalt som landbrugets arbejdsområde, hvilket betyder, at beboere i landzonen skal tåle en del lugtgener. Der er dog fastsat en tålegrænse for lugt afhængig af, om der er tale om byzone, samlet bebyggelse eller enkelt bolig, uden landbrugspligt, i det åbne land.

Princippet for lugtberegningen er, at man ud fra oplysninger om dyretype, staldsystem og produktionsareal beregner en lugtgenæafstand, som er den afstand der minimum skal være fra lugtcentrum til de omkringboende. Gødningslagre er ikke medtaget i lugtberegningen, da placeringen af disse reguleres af generelle regler, hvor der er taget højde for eventuelle lugtgener.

RESULTATET AF IT-SYSTEMETS LUGTBeregning

I it-systemet beregnes en korrigeret samt en ukorrigeret genæafstand. I den korrigerede genæafstand er der taget højde for vindretningen i forhold til placeringen af anlæggene samt eventuel kumulation med andre husdyrbrug.

Genæafstanden er den afstand der som minimum skal overholdes fra det vægtede lugtcentrum på den pågældende ejendom. Den vægtede gennemsnitsafstand er den afstand, der reelt er fra lugtcentrum til det punkt, der skal beregnes til. Den vægtede gennemsnitsafstand skal derfor være større end den korrigerede genæafstand, for at lugtkravet er overholdt.

Det er beskrevet i ansøgers miljøkonsekvensrapport, at lugtgenekriteriet i skema 236692, ikke er overholdt for 'samlet bebyggelse'. Ansøger har derfor fået beregnet en konkret lugtberegning (OML-beregning), der kan erstatte den generelle lugtberegning i ansøgningseskemaet. Se uddybning og baggrund i miljøkonsekvensrapportens side 16-17, i bilag 4. OML-beregningen viser, at lugtgenekriteriet på 7 OUE pr/m³ er overholdt. Beregningen og tilhørende tekst er vedlagt denne afgørelse i bilag 5.

Alle lugtgenekriterier er dermed overholdt.

Når de beregnede afstandskrav til nærmeste beboelse, samlet bebyggelse og byzone er overholdt, har kommunen ikke mulighed for at skærpe lugtgenekriterierne. Beboelser indenfor konsekvensområdet, der er på 712 m, kan opleve øget lugt som følge af udvidelsen. Konsekvensområdet beregnes i Husdyrgodkendelse.dk og bruges som høringsradius.

STØJ

Der er foretaget en vurdering af den støj, der kan forventes fra de anlæg og maskiner der ligger på ejendommens bygningsparcel. Støjvilkår for landbrugsdrift omfatter al støj fra virksomheden, dvs. også støj fra andet end faste, tekniske installationer på bygningsparcelen. Støj i forbindelse med markdrift, er ikke omfattet af vurderingen. Ligeledes er der ikke vurderet på støj til ejendomme som ansøger selv ejer.

For landbrugsvirksomheder i det åbne land anbefaler miljøstyrelsen at der henvises til de vejledende støjgrænser for 'type 3-blandet bolig og erhverv' jf. vejledningen om ekstern støj⁹. Ifølge vejledningen må ejendommens bidrag til støjniveau ikke overstige værdierne i tabel 2 ved nabobeboelser eller deres opholdsarealer i punktet 1,5 m over terræn, angivet som det ækvivalente, konstante, korrigerede støjniveau målt i dB(A). Tallene i parentes angiver midlingstiden indenfor den pågældende periode.

Tabel 2. Støjgrænser

	Periode	Støjgrænse	Midlingsperiode
Dag	Kl. 07- 18	55 dB(A)	(8 timer)
Aften	Kl. 18- 22	45 dB(A)	(1 time)
Nat	Kl. 22- 07	40 dB(A)	(½ time)
Lørdag	Kl. 07- 14	55 dB(A)	(7 timer)
Lørdag	Kl. 14- 22	45 dB(A)	(4 timer)
Søn- og helligdag	Kl. 07- 22	45 dB(A)	(8 timer)

Herudover må støj fra husdyrbrug i natperioden (kl. 22 – 07) ikke overstige 55 dB(A) målt som spidsværdi.

Silkeborg Kommune har ifm. udarbejdelse af godkendelsen, vurderet på eventuelle støjgener for de omkringboende, ud fra de oplysninger, der fremgår af ansøgers miljøkonsekvensrapport (se bilag 4).

Der er som udgangspunkt god afstand til naboerne, hvorfor hoveddelen af de støjende aktiviteter ikke vil give væsentlige gener. Nærmeste nabo, der ikke er ejet af Tvillum Kirkevej 34, er Hornvej 60 der ligger ca. 250 m fra den nærmeste indkørsel til husdyrbruget. Ud fra mængden af transporter og ud fra at størstedelen af den tunge transport vil foregå i hverdagene i tidsrummet 7.00-18.00 vurderes det, at der ikke vil være væsentlige gener i forhold til støj fra transport til og fra ejendommen.

Ansøger har oplyst at der i siloerne er tilknyttet et korntørringsanlæg. Korntørringsanlægget trækker tør luft ind fra omgivelserne for at nedbringe fugtigheden i det lagrede korn i de tilfælde, hvor kornet ikke har den optimale fugtighed ved høst. Vandprocenten i kornet er vigtig i forhold til holdbarheden. Da luftfugtigheden er højere om natten end om dagen, kører anlægget ikke i sen aften og natperioden (når duggen falder). Silkeborg Kommune har foretaget en orienterende støjberegning for at vurdere hvorvidt de vejledende støjgrænser er overholdt.

Silkeborg Kommune gør opmærksom på, at den gennemførte beregning af anlæggets støjbelastning i omgivelserne kan sidestilles med en orienterende støjmåling. Beregningen kan derfor udelukkende anvendes til at vurdere, om der er behov for en egentlig støjdokumentation "Miljømåling – ekstern støj" efter gældende bekendtgørelser og Miljøstyrelsens gældende vejledninger. En sådan dokumentation kan udelades, hvis det med stor sandsynlighed kan fastslås, at de fastsatte støjgrænser overholdes.

Beregningerne i tabel 3 er behæftet med en usikkerhed på +/- 5 dB. Såfremt det med rimelig sikkerhed skal kunne fastslås, at de fastsatte støjgrænser kan overholdes – og at en egentlig

⁹ Miljøstyrelsens støjvejledning nr. 5 af 1984

støjdokumentation kan undlades - skal resultatet plus usikkerheden være mindre end eller lig med de fastsatte støjgrænser.

I beregningerne er der taget højde for afstand til naboen, støjreflekterende flader ved støjilden, terrænoverfladen (hård/blød) ved støjilden og væsentlig afskærmning imellem nabo og støjkilde. I tabel 3 ses resultaterne for de enkelte typer af støjkilder. Hvor de vejledende grænseværdier ikke er overholdt er teksten markeret med rødt.

I tabel 3 er der valgt 100 % midlingstid for en worst case beregning. Der er beregnet til følgende nabo, Sølvstensvej 5, da denne ejendom er den mest udsatte i forhold til støj fra korntørring. Øvrige naboer er ejet af ansøger selv og der er derfor ikke vurderet hertil.

Tabel 3 Korntørring med kildestyrke på 110 dB Sølvstensvej 5 inkl. afskærmning.

	Tidsinterval	Grænseværdi	Midlingstid	Driftstid	Resultat
Hverdage	7.00-18.00	55 dB	8 t	100 %	42 dB
Lørdag	7.00-14.00	55 dB	7 t	100 %	42 dB
Lørdag	14.00-18.00	45 dB	4 t	100 %	42 dB
Søn- og helligdage	7.00-18.00	45 dB	8 t	100 %	42 dB
Aften	18.00-22.00	45 dB	1 t	100 %	42 dB
Nat	22.00-7.00	40 dB	½ t	100 %	42 dB

Silkeborg Kommune stiller vilkår om maksimal støjbelastning i overensstemmelse med de anbefalede støjgrænser for at fastholde anlægget på et acceptabelt støjniveau for normale landbrugsaktiviteter. Støjkvilkårene for landbrugsdrift omfatter al støj fra virksomheden, dvs. også støj fra andet end faste, tekniske installationer.

Ud fra tabel 3, kan det ses at det kun er for natværdien, at støjgrænserne ikke er overholdt. Da ansøger oplyser at anlægget ikke bruges om natten, vurderer Silkeborg Kommune at støjgrænserne er overholdt.

Det vurderes at husdyrbrugets øvrige aktiviteter ikke giver anledning til et støjniveau, der er højere, end der almindeligvis må forventes i et landbrugsområde. Silkeborg Kommune vurderer, at de beskrevne tiltag samt de stillede vilkår, vil begrænse støjpåvirkningen af omgivelserne, så husdyrbruget ikke vil give anledning til væsentlige støjgener for de omkringboende.

Såfremt der indkommer klager over støj fra produktionsanlægget med tilknyttede aktiviteter, vil kommunen indhente dokumentation for, at støjkravene i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 om 'Ekstern støj fra virksomheder' overholdes.

ALTERNATIVE MULIGHEDER OG OPHØR AF DRIFTEN

Ansøger har i miljøkonsekvensrapporten beskrevet de alternative placeringsmuligheder, herunder 0-alternativet samt tiltag i forbindelse med ophør af driften. Der er i den indsendte

projektbeskrivelse gjort rede for tiltag, der sikrer at husdyrbrugets anlæg overleveres i forsvarlig miljømæssig tilstand ved ophør.

Silkeborg Kommune har i nedenstående afsnit suppleret ansøgers vurdering samt tilføjet en beskrivelse af de lovgivningsmæssige krav. For de afsnit der ikke er kommenteret nedenfor, finder Silkeborg Kommune ansøgers vurdering og beskrivelse tilstrækkelig.

Beskrivelse af Vilkår

Der er sat vilkår til de foranstaltninger, der skal ske ved ophør af produktionen med henblik på at overlevere anlægget i forsvarlig miljømæssig tilstand. Se vilkår under afsnit 5.

OPHØR

I forbindelse med ophør skal der træffes de nødvendige foranstaltninger med henblik på at overlevere anlægget i forsvarlig miljømæssig tilstand.

Anlæggene skal rengøres, så der ikke forekommer forurening herfra. Herunder skal stalde og opbevaringsanlæg tømmes for husdyrgødning og restvand, der skal bortskaffes jf. reglerne i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Affald skal afhændes efter miljølovens forskrifter.

Bygningsmassen skal renoveres til andre formål jf. planloven eller helt eller delvis fjernes, hvis de ikke kan tjene andet formål. I hvor stor en grad, at bygningerne fjernes, afhænger af deres tilstand og mulighed for anden udnyttelse.

8. BILAGSOVERSIGT

Bilag 1 – Hørings- og orienteringsliste

Bilag 2 - Hørings svar

Bilag 3 - Oversigtskort

Bilag 4 – Ansøgers Miljøkonsekvensrapport

Bilag 5 – OML-beregning med tekstbilag

Bilag 6 - Forskrift for håndtering og opbevaring af olie og kemikalier

Bilag 1 – Hørings- og orienteringsliste

Følgende er orienteret om udkast til afgørelse om §16a miljøgodkendelse på Tvillum Kirkevej 34

Ansøger: Horn Højgård v/Susanne Holm Kuhr, Sørkelvej 50, 8882 Fårvang

Konsulent: Heidi Wentzlau, Svinerådgivningen I/S, Birk Centerpark 24, 7400 Herning

Ejere og beboere af nedenstående adresser:

Hornvej 54E	8882 Fårvang
Tvilum Kirkevej 32	8882 Fårvang
Tvilum Kirkevej 37	8882 Fårvang
Nørskovsmindevej 26	8882 Fårvang
Grønningen 1	8882 Fårvang
Trehøjevej 41	8882 Fårvang
Grønningen 11	8882 Fårvang
Grønningen 13	8882 Fårvang
Grønningen 14	8882 Fårvang
Grønningen 15	8882 Fårvang
Grønningen 2A	8882 Fårvang
Grønningen 2B	8882 Fårvang
Grønningen 2C	8882 Fårvang
Grønningen 5	8882 Fårvang
Grønningen 6	8882 Fårvang
Grønningen 7	8882 Fårvang
Grønningen 9	8882 Fårvang
Hornvej 51	8882 Fårvang
Hornvej 44	8882 Fårvang
Grønningen 19	8882 Fårvang
Hornvej 48	8882 Fårvang
Hornvej 49	8882 Fårvang

Hornvej 50	8882 Fårvang
Hornvej 52	8882 Fårvang
Hornvej 53	8882 Fårvang
Hornvej 54B	8882 Fårvang
Hornvej 54D	8882 Fårvang
Hornvej 54C	8882 Fårvang
Hornvej 58	8882 Fårvang
Hornvej 60	8882 Fårvang
Hornvej 54A	8882 Fårvang
Krogårdsvej 1	8882 Fårvang
Krogårdsvej 9	8882 Fårvang
Tvilum Kirkevej 30	8882 Fårvang
Grønningen 12	8882 Fårvang
Trehøjevej 30	8882 Fårvang
Sølvstensvej 5	8882 Fårvang
Hornvej 62	8882 Fårvang
Hornvej 63	8882 Fårvang
Hornvej 65	8882 Fårvang
Krogårdsvej 6	8882 Fårvang
Nørskovsmindevej 21	8882 Fårvang
Trehøjevej 16	8882 Fårvang
Tvilum Kirkevej 34	8882 Fårvang
Tvilumgårdsvej 1	8882 Fårvang
Nørskovsmindevej 25	8882 Fårvang
Trehøjevej 17	8882 Fårvang
Trehøjevej 26	8882 Fårvang
Trehøjevej 32	8882 Fårvang
Trehøjevej 45	8882 Fårvang

Trehøjevej 47	8882 Fårvang
Tvilum Kirkevej 25	8882 Fårvang
Tvilum Kirkevej 29	8882 Fårvang
Tvilum Kirkevej 29B	8882 Fårvang
Tvilumvej 14	8883 Gjern

Bilag 2 - Høringssvar

Høringssvar fra borgere i Horn:

Indsigelse mod paragraf 16a godkendelse

Tvilum Kirkevej 34, Horn, 8882 Fårvang

Søren Michaelsen /michaelsen_senior@energimail.dk / mob. 29871457 Side 1 af 9

Til: Silkeborg Kommune

Indsigelse vedrørende:

§16a miljøgodkendelse

Tvilum Kirkevej 34, Horn, 8882 Fårvang

Silkeborg Kommune.

Hermed fremsendes indsigelse mod den ansøgte § 16a miljøgodkendelse

Tvilum Kirkevej 34, Horn, 8882 Fårvang

Kontaktperson:

Søren Michaelsen

Hornvej 50

Horn

8882 Fårvang

Index:

1. Modtager
2. Index
3. Indledning
4. Trafik
5. Lugt
6. Æstetik omkring behandling af døde dyr
7. Konklusion
8. Underskriftsblade 1, 2 & 3

Indledning:

I takt med, at landbrugsmaskiner, brugenes størrelse og intensiteten i landbruget vokser, er det blevet nødvendigt at se på miljøpåvirkninger fra landbruget på en lidt anden måde end tidligere.

Vi ønsker alle, at landbruget trives, og at der kan tjenes penge på denne virksomhed, og ønsker ikke ansøgers § 16a miljøgodkendelse bremset.

Dog bør der være visse forbehold, som alle vedrører hensyn til naboer. Det er med bange anelser vi læser ansøgers bemærkninger om, at det er landbruget, der hører til her -- naboer (ikke landbrugere) må være her.

I Horn by, har vi nu flere børn, end set i årtier. Dette er til stor glæde for os i byen, men betyder samtidigt, at den voldsomme trafik med meget store køretøjer fra bl.a. landbruget, skaber megen utryghed. Det er urimeligt, at forældre skal følge børn på ti år over vejen, fordi trafikken ikke tager hensyn.

Selvom Silkeborg Kommunes regler for kørsel med flydende husdyrgødning ved tidligere § 16a miljøgodkendelse øst for Horn ikke helt overholdes, er der dog sket en væsentlig forbedring i forhold til kørsel gennem Horn aften/nat samt i weekender og på helligdage. Herunder er det overvejende hensyn som disse, der plæderes for skal indsættes i ansøgers § 16a miljøgodkendelse.

Trafik:

Ansøger nævner i sin ansøgning, at vi bor i et område, der tilhører landbruget, -- og at vi andre (omboende)

“til en vis grad må acceptere de gener, som landbrugets aktiviteter medfører”

Vi medgiver, at vi til en vis grad må leve med landbrugets aktiviteter idet vi bor på landet, men forventer samtidigt, at landbrugere i området udviser godt naboskab ved at tage mest muligt hensyn til vi omkringboende.

I udkast til Miljøgodkendelsen anfører Silkeborg Kommune, at støj i forbindelse med markdrift ikke er omfattet af vurderingen, hvorfor man her ikke tager hensyn til trafikstøj om natten og i weekender og på Helligdage.

Da ansøger ikke umiddelbart viser hensyn til beboere i Horn, idet der f.eks. udbringes flydende husdyrgødning både dag og nat, i weekender og på Helligdage med kørsel gennem Horn, bør der udstedes visse regler for god opførsel i § 16a miljøgodkendelsen.

Til orientering kan det informeres, at sådanne regler tidligere er pålagt ejendommen Trehøjevej 17 (øst for Horn), og at disse betingelser har givet en væsentlig forbedring i.f.t. færdsel gennem Horn uden for normale arbejdstider.

Det kan i udkastet til miljøgodkendelsen ikke ses, på hvilke arealer den flydende husdyrgødning skal udlægges, og derfor kan vi frygte, at den udvidede bestand medfører opkøb af dyrkningsarealer, der medfører mere trafik gennem Horn by.

Med henvisning til ovenstående, bør der ikke foretages en miljøgodkendelse for ændringer på ejendommen Tvilum Kirkevej 34, medmindre der samtidigt lægges visse restriktioner på trafikken med bl.a. husdyrgødning gennem Horn By uden for normale arbejdstider.

Ansøger bør huske på, at der er kommet en del nye huse i Horn og nye beboere i tomme huse i løbet af de sidste par år, hvorfor udbringning af husdyrgødning udenfor normale arbejdstider vil genere endnu flere mennesker end tidligere, hvorfor hensynet til omboende bliver vigtigere og vigtigere.

Lugt:

Vi må tro på, at beregningerne for lugtgener i forhold til naboer er korrekte, og at BAT ligefrem vil sikre en forbedring af lugtgenerne.

På nuværende tidspunkt oplever man lugtgener på Hornvej nedenfor nr. 62, og selvom det ikke er hver dag pga. skiftende vindretninger, bør nye stalde samt forbedrede ventilationssystemer med højere "skorstene" have en positiv effekt.

Vore forventninger er, at lugtgener stort set ikke vil eksistere på Hornvej efter ibrugtagning af de nye stalde, samt at beboerne på Tvilum Kirkevej 37, som er meget plaget af lugten fra Tvilum Kirkevej 34, vil opleve en væsentlig forbedring.

Tvilum Kirkevej 37 ligger ca. 450 meter fra de eksisterende stalde, og det bør tilsikres, at denne nabo får målt lugtgenerne efter ibrugtagning af de nye stalde. Det er fint med antagelser og beregninger, men de virkelige forhold bør kontrolleres.

Da ansøger har købt Hornvej 62 af noget, der ligner strategiske årsager ift. ikke at skulle tage lugtgener med i beregningerne for denne ejendom samt for Hornvej 65, virker det som om beregningerne kun lige akkurat kan holdes indenfor rammerne af det lovlige, hvilket vi er noget betænkelige ved.

Æstetik omkring behandling af døde dyr:

Det anses ikke for værende sandsynligt, at en § 16a miljøgodkendelse vil ændre ansøgers generelle adfærd.

Derfor skal det nævnes, at transport af døde dyr mellem Tvilum Kirkevej 34 og Hornvej 65, hvor døde dyr skal opbevares indtil afhentning, er set foretaget ved at slæbe døde dyr efter en traktor ad Tvilum Kirkevej.

Vi kan under ingen omstændigheder acceptere denne transportform, som resulterer i kødrester på vejen, hvilket i høj grad er uhygiejnisk.

Ligeledes er det ikke acceptabelt, at f.eks. børn skal se denne respektløse behandling af et dødt dyr.

Her kan der virkelig tales om, at omkringboende ikke skal acceptere landbrugets handlemåde for enhver pris.

Konklusion:

Som det fremgår af ovenstående, handler denne indsigelse i langt højere grad om hensyn til naboerne, end om tekniske emner.

Beboere i et landbrugsområde må frygte for den totale hensynsløshed, der let kan opstå, hvis ikke det offentlige tager hånd om de problemer, der er intensiverede i forbindelse med stordrift indenfor landbruget, samt deraf følgende større maskiner.

Silkeborg Kommune er naturligvis underlagt Statens love og regler i forhold til Miljøgodkendelser, og desværre er lovgivningen ikke fulgt med udviklingen indenfor landbruget. De, som har udformet de overordnede regler, har fokuseret vældigt meget på de tekniske forhold -- ting, som direkte kan måles og vejes. Hvad der endnu ikke er taget meget hensyn til, er forholdene omkring det rimelige i, at landbruget de facto kan "mishandle" naboer med hensyn til trafikstøj og manglende vilje til at tage hensyn til omgivelserne.

Når det er sagt, har Kommunen dog visse beføjelser med hensyn til at indføje deres egne regler ovenpå de af staten fastsatte regler.

Vi anmoder derfor Silkeborg Kommune om at begrænse § 16a miljøgodkendelsen, så der er stillet krav om følgende:

Begrænsning af kørsel med flydende husdyrgødning gennem Horn By, så dette ikke er tilladt aften/nat samt i weekender og på Helligdage.

At der som ovenfor anført under Lugt, måles på effektiviteten efter ibrugtagning af staldene efter § 16a miljøgodkendelsen, for således at tilsikre at BAT virkelig tager hånd om lugtgenerne ift. naboer. Resultatet af disse målinger skal tilsendes de, som har fået invitation til at deltage i denne høring. Dette for at kunne bedømme behovet for eventuelle klager efterfølgende.

Tydelig beskrivelse af etik i forbindelse med behandling af døde dyr

Alternativt bør § 16a miljøgodkendelsen ikke gives.

Med venlig hilsen

Beboere i Horn

Silkeborg Kommunes vurdering af de indkomne oplysninger i høringssvar fra borgere i Horn By.

Generelt

Det bliver fremhævet i høringssvarets indledning at det især er gyllekørsel i aften/nat perioden i weekender der er generende for beboerne. Herudover nævnes det også, at der ønskes mere fokus på sikkerhed for de bløde trafikanter, der ofte er børn, på Hornvej.

Overordnet set, har Silkeborg Kommune ikke mulighed for, at stille vilkår i en miljøgodkendelse der fastlægger hvornår der må køres på offentlig vej. Grunden til at dette blev gjort for Trehøjevej 17, var fordi landmanden accepterede dette vilkår. I en klagesag, vil et sådan vilkår blive fjernet af klagenævnet. Som eksempel på hvad der kan reguleres i en

miljøgodkendelse i forhold til transport kan nævnes følgende afgørelse fra Miljø- og Fødevareklagenævnet fra 2017:

NMK-132-00822: 'Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at en miljøgodkendelse efter husdyrbrugloven primært kan regulere hvilke af ejendommens adgangsveje, som skal anvendes ved transport til og fra bedriften. Spørgsmål om f.eks. belastning af det lokale vejnet reguleres ikke af husdyrbrugloven, men af den relevante vejlovgivning og afgøres af de relevante vejmyndigheder. Færdsel på offentlig vej, herunder trafiksikkerhed, reguleres i øvrigt af færdselsloven og håndhæves af politiet.'

Silkeborg Kommune foreslår derfor i stedet, at der lægges op til en løbende dialog mellem ansøger og borgerne i Horn, så der udvises god landmandsskik, ved at tage hensyn til den meget smalle og snoede Hornvej, hvor cyklister og gående kan være svære at se. Ansøger oplyser desuden at man kører nogle af de tunge transporter udenom Horn og gennem Fårvang til de arealer, der ikke ligger lige op ad Horn, men lidt længere mod øst. Alternativt kunne der køres gennem Horn via Trehøjevej, hvilket ville være det hurtigste.

Det samme gør sig gældende for udbringningstidspunkter af gylle. Silkeborg Kommune vil på samme måde opfordre til at der, så vidt det er muligt vises hensyn ved udbringning af gylle. Der gøres opmærksom på, at ansøger bruger en maskinstation til udbringning af gylle og derfor ikke altid er 100 % medbestemmende for, hvornår gyllen udbringes, da dette skal passe ind i maskinstationens kalender. Der kan evt. laves en intern aftale mellem beboere og ansøger om at større fester kan annonceres i god tid, så dette kan tages med i planlægningen. Ligesom tidspunkter for gylleudbringning omkring Horn kan annonceres ud til beboerne nogle dage i forvejen.

I forhold til udbringning af gylle gøres der desuden opmærksom på at det ikke må udbringes gylle på lørdage samt søn- og helligdage på arealer nærmere end 200 m fra et lokalplanlagt område, der er udlagt til boligformål jf. § 5 i gødningsanvendelsesbekendtgørelsen. Som det fremgår af figur 1 herunder, er en mindre del af Horn netop lokalplanlagt med boligformål. Det betyder at der ikke må udbringes gylle i ovennævnte tidsrum indenfor den røde markering.

Afsnittet omhandlende Trafik

I forhold til tidspunkter for kørsel, se ovenfor.

Det er korrekt, at det ikke er opgivet hvilke arealer ansøger råder over i miljøgodkendelsen, da landbrugsarealer reguleres af gældende lovgivning og ikke kan reguleres i miljøgodkendelsen. Da alle marker syd for Horn allerede er opdyrkede vurderer Silkeborg Kommune, at der ikke vil ske en stigning i transporter i forhold til markarbejdet på disse arealer, som konsekvens af de ønskede ændringer på Tvillum Kirkevej 34.

Herudover er Silkeborg Kommunes Team Trafik i gang med et projekt, der skal give bedre sikkerhed ved indkørslen til Hornvej og Sølvstensvej fra Tvillum Kirkevej. Det foreslås også at man lukker Grønningen ud mid Tvillum Kirkevej. Når projektet er gennemført og trafikmønstret er ændret, vil Silkeborg Kommune se på om der eventuelt skal foretages foranstaltninger til nedsat hastighed.

Afsnittet omhandlende Lugt

Som det også er nævnt i høringssvaret, bliver der foretaget tiltag i den nye stald, for at forbedre forholdene vedrørende lugt. Dels nedrives nogle af de ældste stalde og dels forhøjes og samles afkastene på den nye stald, hvilket medvirker at ventilationsluften føres højere op og dermed opblandes mere med den omkringliggende luft, inden den rammer potentielle naboer. Der stilles krav til at ventilationen opføres som ansøgt, da dette er forudsætningen for lugtberegningen. Der vil ikke blive foretaget en vurdering af lugtgener efter den nye stald er opført. I stedet vil det være op til omkringboende at kontakte Silkeborg Kommune hvis der efterfølgende opstår større lugtgener end man skulle forvente. Silkeborg Kommune vil så undersøge om forholdene på ejendommen lever op til kravene i miljøgodkendelsen samt generel lovgivning. Silkeborg Kommune gør desuden opmærksom på at ikke alle omkringboende har samme beskyttelse imod lugtgener. Ejendomme med landbrugspligt, som er tilfældet for den nævnte ejendom på Tvillum Kirkevej 37, har ingen beskyttelse mod lugtgener. Derimod er der grænseværdier for følgende beboelser og zoner:

Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde: 5 OUE /m³

Samlet bebyggelse i landzone (8 beboelser, uden landbrugspligt, der ikke er eget af ansøger indenfor 200 m) eller område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende: 7 OUE /m³

Etablering, udvidelse eller ændring ved enkeltboliger uden landbrugspligt: 15 OUE /m³

Det er korrekt at det er muligt for en landmand at opkøbe ejendomme, så de ikke skal vurderes i forhold til lugt. I denne sag, har det dog ingen betydning, da en del af Horn er beskyttet af en lokalplan og da der er mange øvrige bebyggelser uden landbrugspligt i området, som samlet set, kan danne en samlet bebyggelse.

Afsnit vedr. døde dyr

Håndtering af døde dyr reguleres ikke af miljøgodkendelsen, men af generelle regler håndhævet af fødevarestyrelsen. Hvis der derfor fremadrettet opleves problemer med dette, skal der rettes henvendelse til fødevarestyrelsen. Ansøger påpeger dog, at døde dyr fra Tvillum Kirkevej 34 fremadrettet vil blive håndteret i lukkede beholdere når de transporteres fra Tvillum Kirkevej 34 og til Hornvej 65, hvor de afhentes af DAKA. Dette skyldes at der bygges et kølerum til døde dyr med dertilindrettede beholdere i den nye stald. Flytning af enkelt dyr, udenfor en beholder, bør derfor slet ikke forekomme efter den nye stald er opført og taget i brug. Ansøger er desuden enig i, at døde dyr ikke skal håndteres på en sådan måde som beskrevet i høringssvaret. Silkeborg Kommune vurderer at denne beskrivelse er tilstrækkelig til at imødekomme spørgsmålene i høringssvaret.

Da I har indgivet hørings svar vil I modtage den endelige afgørelse i e-boks, når denne foreligger.

Høringssvar fra Tvillum Kirkevej 37

Horn 5. juli 2023

Silkeborg Kommune

Teknik- og Miljøafdelingen

Søvej 3, 8600 Silkeborg

Att: Mariann Nakano Pinkalski

landbrug@silkeborg.dk

Høringssvar til miljøgodkendelse til udvidelse af husdyrholdet på Tvillum Kirkevej 34, 8882 Fårvang

Undertegnede er blevet gjort opmærksom på denne sag om miljøgodkendelse til udvidelse af husdyrholdet på Tvillum Kirkevej 34, 8882 Fårvang. I det vi anser en godkendelse af en sådan udvidelse, får en karakter, der vil medføre yderligere en række forringende påvirkninger for det omgivende miljø, indgiver vi dette høringssvar.

Desuagtet Silkeborg Kommunes vurdering: "Kommunen har vurderet, at det ansøgte, ikke medfører en væsentlig påvirkning af det omgivende miljø med bl.a. lugt og forurenende stoffer." vil endnu en udvidelse af husdyrholdet på Tvillum Kirkevej 34 føre til en række væsentlige og negative påvirkninger for det omgivende miljø og naboer.

Anbringender

Forøget lugtemission

Lugtemissionen fra en udvidelse af husdyrholdet vil i et endnu større omfang påvirke os som naboer med lugtgener i en grad, der ligger ud over end det vi i forvejen er generet af. Dette forhold bemærkes også i høringsmaterialet: "Beboelser indenfor konsekvensområdet, der er på 712 m, kan opleve øget lugt som følge af udvidelsen."

Her skal bemærkes, at vores bolig ligger i en afstand på 476 m fra Tvillum Kirkevej 34.

Uforsvarlig håndtering af kadavere

Det må det lægges til grund, at et øget husdyrhold vil medføre en større omsætning af selvdøde dyr og kadavere fra ejendommen. Vi har samtidig konstateret, at der praktiseres en meget lemfældig og uforsvarlig håndtering af døde produktionsdyr ved ejendommen. Ved flere lejligheder har vi ved selvsyn konstateret manglende afdækning og forsvarlig håndtering af kadavere, som bl.a. har ledt til at der undertiden findes kadaverdele på en privat fællesvej. Dertil kommer, at den manglende afdækning af døde dyr medfører en stor plage af fluer og ikke mindst spyfluer.

En tilladelse til et øget husdyrhold vil derfor blot øge disse gener. I den forbindelse skal vi samtidig henvise til bekendtgørelsen om opbevaring m.m. af døde produktionsdyr - <https://www.retsinformation.dk/eli/lta/2011/558> -

Forøget transport af husdyrgødning (gylle)

Et øget husdyrhold vil samtidig betyde en øget transport af husdyrgødning (gylle) fra ejendommen. Det skal i den forbindelse bemærkes, at den øgede trafik vil have afledte konsekvenser, som i højere grad bidrager til at beskadige grusveje og grøfter men også mere støj fra transport med tunge landbrugsmaskiner – her skal vi særligt udtrykke bekymring for en privat fælles vej.

Alle ovenstående forhold er vi naturligvis stærkt utilfredse med og stiller os samtidig uforstående overfor at Silkeborg Kommune vurderer, at det IKKE skulle medføre væsentlig påvirkning af det omgivende miljø med bl.a. lugt og forurenende stoffer.

Det er således med en berettiget bekymring for at en udvidelse af husdyrholdet som det er beskrevet, vil have stærke negative påvirkninger på det omgivende miljø og for os som naboer, med væsentlige gener i form af lugt, støj, fluer og uhygiejniske forhold.

Med venlig hilsen

Hanne & Kaj Gustav Møller

Tvilum Kirkevej 37,

8882 Fårvang

Tvk37@hotmail.com + tvilum37@hotmail.com

Silkeborg Kommunes vurdering af det indkomne høringssvar fra beboere på Tvilum Kirkevej 37.

Forøget lugtgene

Silkeborg kommune vil gerne understrege, at der ikke er lugtgenegrænser til ejendomme med landbrugspligt. Da der er landbrugspligt på jeres ejendom (Tvilum Kirkevej 37) betyder det, at der ikke er en lovgivningsmæssig grænse for, hvor meget det må lugte, i modsætning til boliger uden landbrugspligt. Silkeborg Kommune er klar over, at man godt kan føle sig generet af lugt selvom man bor på en ejendom med landbrugspligt, hvis man f.eks. ikke selv har dyrehold eller opbevare husdyrgødning. I denne sag, har ansøger valgt at lave nogle tiltag på den nye stald, der påvirker lugtgenerne samtidig med at gamle stalde, hvor luften ofte er mere støvet og lugttung, fjernes. Det er korrekt at der samtidig sker en mindre udvidelse af besætningen, men altså indenfor de rammer, der lovgivningsmæssigt skal leves op til. Silkeborg Kommune vil også gøre opmærksom på at der ligger en griseejendom sydøst for jeres ejendom, hvorfra der også kan være lugtgener. De lovgivningsmæssige grænser for lugt kan ses i tabellen herunder.

Eksisterende eller, ifølge kommuneplanens rammedel, fremtidigt byzone- eller sommerhusområde: 5 OUE /m 3

Samlet bebyggelse i landzone (8 beboelser, uden landbrugspligt, der ikke er eget af ansøger indenfor 200 m) eller område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende: 7 OUE /m³

Etablering, udvidelse eller ændring ved enkeltboliger uden landbrugspligt: 15 OUE /m³

Uforsvarlig håndtering af kadavere

Håndtering af døde dyr reguleres ikke af miljøgodkendelsen, men af generelle regler der håndhæves af fødevarestyrelsen. Hvis der derfor fremadrettet opleves problemer med dette, skal der rettes henvendelse til fødevarestyrelsen. Ansøger påpeger dog, at døde dyr fra Tvillum Kirkevej 34 fremadrettet vil blive håndteret i lukkede beholdere når de transporteres fra Tvillum Kirkevej 34 og til Hornvej 65, hvor de afhentes af DAKA. Dette skyldes at der bygges et kølerum til døde dyr med dertil indrettede beholdere i den nye stald. Flytning af enkelt dyr, udenfor en beholder, bør derfor slet ikke forekomme efter den nye stald er opført og taget i brug. Ansøger er desuden enig i, at døde dyr ikke skal håndteres på en sådan måde som beskrevet i høringssvaret. Silkeborg Kommune vurderer at denne beskrivelse er tilstrækkelig til at imødekomme spørgsmålene i høringssvaret.

Forøget transport af husdyrgødning

Der bygges ikke yderligere gyllebeholdere på ejendommen. Gyllen vil blive afhentet af biogas i lastbiler og gyllen leveres ligeledes tilbage med lastbiler. Transport med lastbiler giver mindre støj og fylder mindre end en gyllevogn. Det er korrekt at der kan ske en mindre stigning i mængden af gyllen. Skulle der ikke være kapacitet nok på Tvillum Kirkevej 34 til den øgede mængde, levere Biogas firmaet gyllen til andre adresser, hvor der er ledig opbevaringskapacitet. Det vurderes ikke at der vil være væsentlig flere gylletransporter til marken fra Tvillum Kirkevej 34, da opbevaringskapaciteten som nævnt, ikke øges.

Hvis grøftekanter og vejkanter langs offentlig vej køres i stykker, skal der rettes henvendelse til Silkeborg Kommunes Vej og Trafik sektion. Det er også muligt at bruge tjenesten 'giv et prej' via Silkeborg Kommunes selvbetjeningsløsning på hjemmesiden.

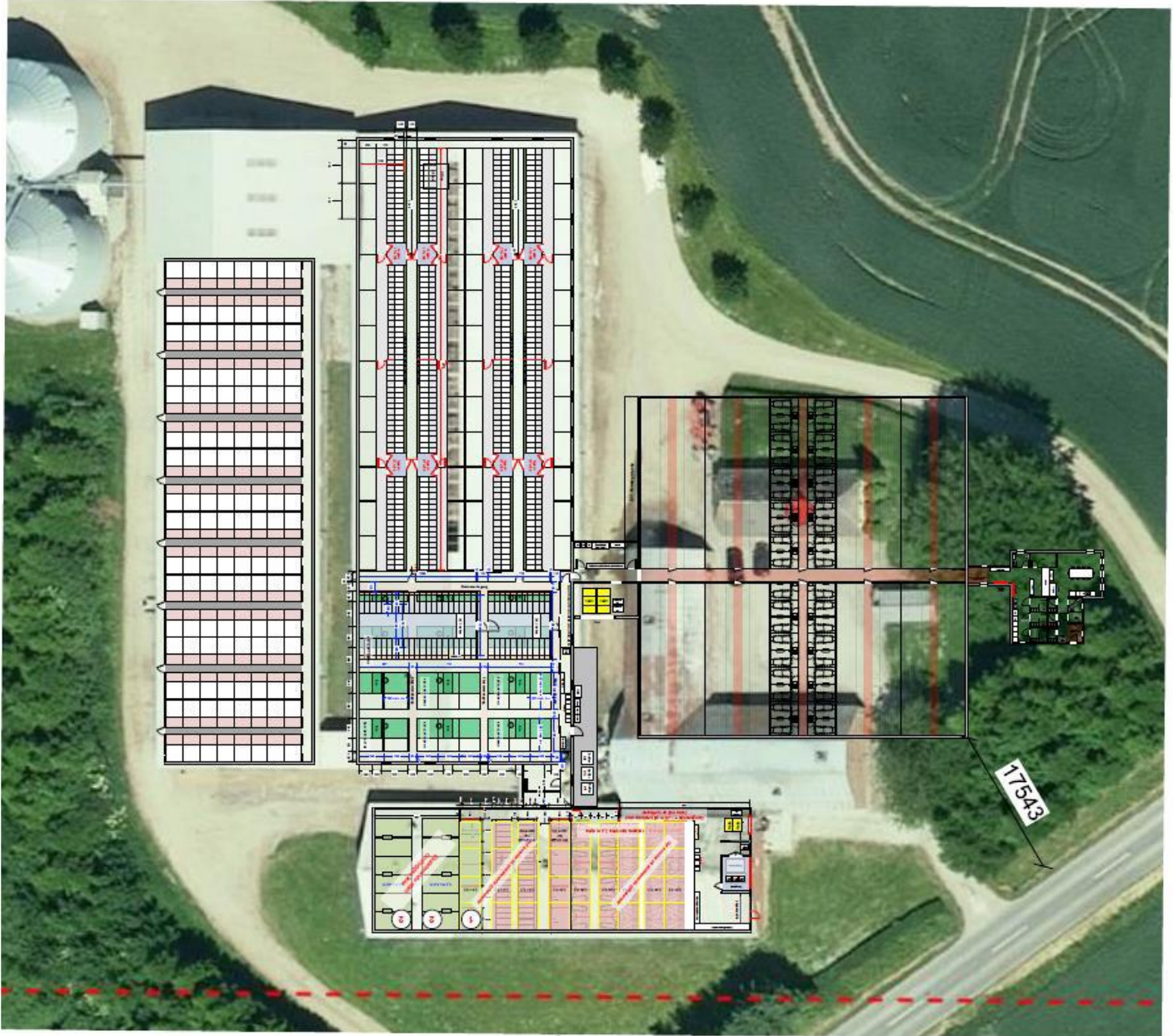
Privat vej og privat fællesvej er ikke reguleret af kommunen og vedligeholdelse af disse skal aftales internt mellem brugerne. Dette er et generelt svar, da Silkeborg Kommune er i tvivl om, hvilken privat fælles vej, der omtales i høringssvaret.

Øvrige gener

Hvis der opleves en utilsigtet forøgelse af gener som fluer, støj og lugt på baggrund af f.eks. en ændret praksis på et husdyrbrug, opfordrer Silkeborg Kommune til, at man retter henvendelse til landmanden og spørger ind til situationen eller til Silkeborg Kommune, der så kan undersøge om der evt. er vilkår i miljøgodkendelsen, der ikke overholdes.

Da du har indgivet høringssvar vil du modtage den endelige afgørelse i din e-boks, når denne foreligger.

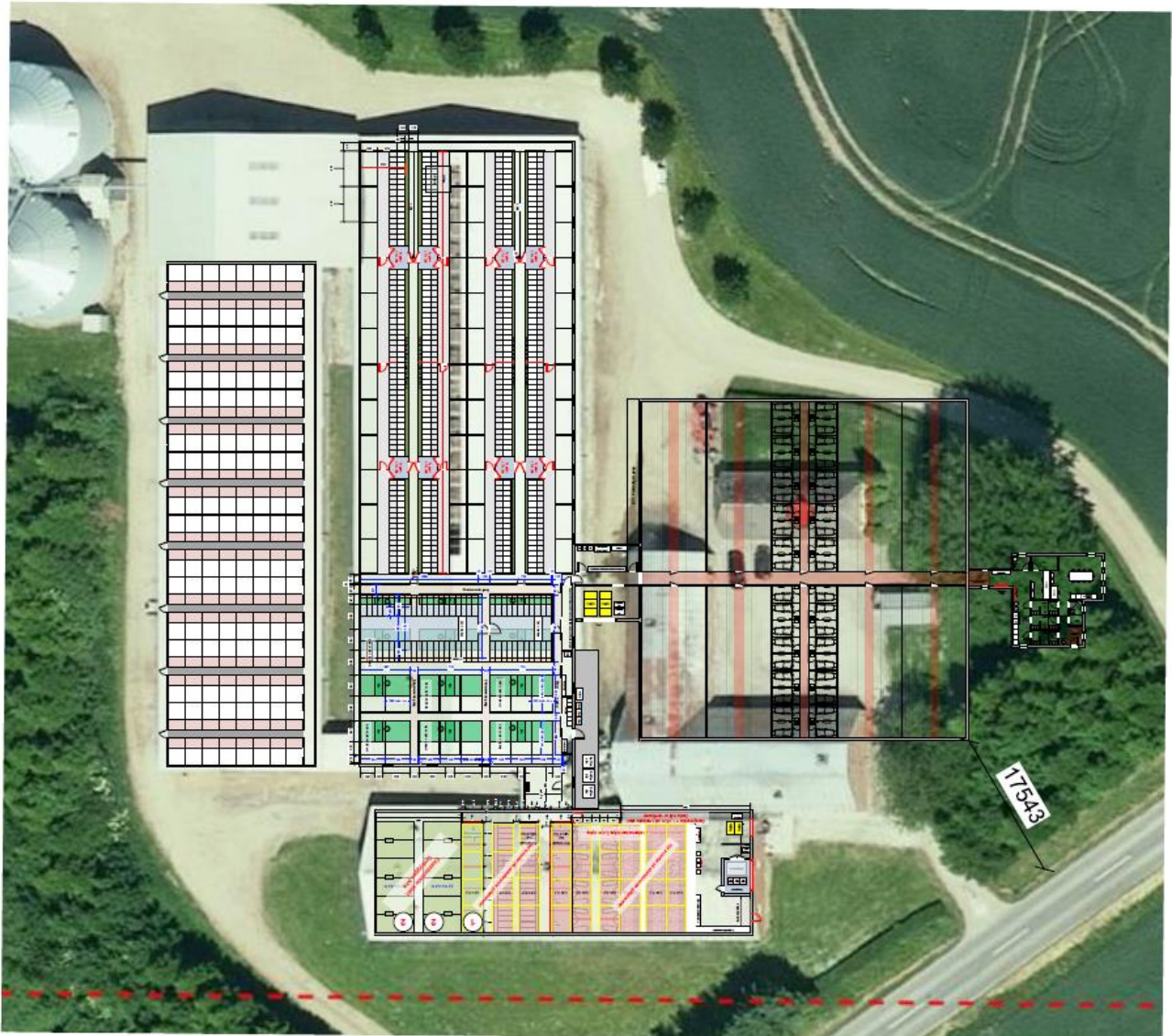
Bilag 3 - oversigtskort

§16a miljøkonsekvensrapport

vedr.

husdyrbruget på
**Tvilum Kirkevej 34,
8882 Fårvang**

Udarbejdet af

SvineRådgivningen

Senest opdateret maj 2023

Datablad:

Ansøger	Horn Højgård v/Susanne Holm Kuhr
Kontakt	Susanne Holm Kuhr e-mail: holmkuhr@hotmail.com Mobil; 21208734
Husdyrbrugets adresse	Tvilum Kirkevej 34, 8882 Fårvang
Ejendomsnr.	7400002560
Matrikel og ejerlav	12a – Horn By, Tvillum
CHR	91874
CVR	30628098
Konsulent	SvineRådgivningen, Heidi Birch Wentzlau e-mail: hbw@sraad.dk tlf.: 96424603 / 30704057
Ansøgningskema(er)	Husdyrgodkendelse.dk, skema nr.: 236 692
Bilag	<ol style="list-style-type: none"> 1. Revideret OML-rapport, marts 2023 2. Revideret OML-fil, marts 2023 3. Revideret miljøkonsekvensrapport, maj 2023

Indholdsfortegnelse

Generelle forhold	5
Projektets omfang	5
Tidligere godkendelser	5
Ikke teknisk resumé	5
Ophør	7
Miljøteknisk redegørelse - Anlægget	8
Overblik over stalde og produktioner	8
Management	9
Rengøring og desinficering	9
Overbrusning i grisestalde	9
Bedst tilgængelige staldteknologi	10
Lokalisering	10
Faste afstandskrav	11
Landskabet og planforhold	12
Alternativer	13
Vandforbrug	14
Vandteknologi	14
Konsekvensvurdering	14
Energiforbrug	14
Energiteknologi	15
Konsekvensvurdering	15
Lugt	15
Konsekvensvurdering	17
Støj	17
Konsekvensvurdering	18
Rystelser/vibrationer	19
Konsekvensvurdering	19
Støv	19
Konsekvensvurdering	19
Lys	19
Konsekvensvurdering	19
Fluer og skadedyr	20
Konsekvensvurdering	20
Transport	20
Konsekvensvurdering	21

Spildevand	22
Konsekvensvurdering.....	22
Opbevaringsanlæg (husdyrgødning, halm og foder)	22
Opbevaring af foder.....	22
Opbevaringskapacitet husdyrgødning.....	23
Konsekvensvurdering.....	23
Affald	23
Konsekvensvurdering.....	24
Farlige stoffer	24
Ammoniakemission	25
Påvirkning af natur	25
Kategori 1 natur	25
Kategori 2.....	26
Kategori 3 natur samt §3 natur	26
Bilag IV-arter m.v.....	26
Konsekvensvurdering - Samlet vurdering af kvælstofbelastning af naturområder	28
BAT.....	28
BAT - ammoniak.....	28
BAT – management	29
BAT – foderstrategi.....	30
BAT-vand og energi.....	31
BAT- opbevaringsanlæg.....	31
Befolkningen og menneskers sundhed	31
Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kat 1- og 2 natur samt bilag 4 arter	31
Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima	32
Materielle goder, kulturarv og landskab	32
Bilag 1 Tegningsmateriale	34

Generelle forhold

Projektets omfang

Ansøgning om godkendelse af produktionsanlægget på Tvillum Kirkevej 34, 8882 Fårvang er indsendt via skema 236 692 i husdyrgodkendelse.dk.

Ansøger ønsker at nedrive et par ældre stalde samt et stuehus og opføre en ny bygning indeholdende farestald med 2*5 sektioner, hvorefter den eksisterende farestald i forlængelse af drægtighedsstalden indrettes til løbestald. Derudover ændres indretningen i anlæggets sydligste staldbygning, hvor farestalden ændres til polte/gyltestald. Der foretages ikke godkendelsespligtige ændringer i de eksisterende stalde. Den nye farestald erstatter den eksisterende farestald i den sydligste bygning, samt giver mulighed for en lille udvidelse af besætningen. Farestierne i den nye stald er større og dermed mere tidssvarende. Der opføres derudover servicebygning med personalefaciliteter, teknikrum og kontor i anlæggets østligste ende. Bygningen kobles til anlæggets nye og eksisterende bygninger via den centrale forbindelsesgang.

Med den ansøgte ændring og udvidelse vil husdyrbruget, når der er fuld produktion i anlægget, fortsat ikke være et IE-husdyrbrug, da der ikke vil være over 750 pladser til søer.

Samdrift

Ejer (Susanne) af ejendommen har haft ejendommen siden 2007. Ejer driver ligeledes slagtesvineproduktion på Nørskovsmindevej 21. Produktionen på Tvillum Kirkevej 34 er ikke i umiddelbar samdrift med øvrige ejendomme med husdyrbrug. Produktionen på Tvillum Kirkevej vurderes forureningsmæssigt og driftsmæssigt at stå alene med eget foderforbrug og opbevaring af husdyrgødning. Desuden er afstanden mellem de to husdyrproduktioner så stor at de to husdyrbrug skal vurderes adskilt.

Erhvervsmæssig nødvendighed

På Tvillum Kirkevej 34 er der et godkendt dyrehold, svarende til 600 søer, 22.700 smågrise og 1.100 polte/slagtesvin. For at sikre udvikling, med mulighed for en længere diegivningstid for søerne samt mulighed for løse søer i farestalden, ansøges en udvidelse i form af en ny farestald

Den nye stald ønskes placeret øst for eksisterende stalde, for at opnå bedst muligt flow i forhold til intern transport af dyr. Ændringen samt udvidelsen af staldanlægget vurderes at være erhvervsmæssigt nødvendig for at fastholde af husdyrproduktionen på ejendommen samt bevare de arbejdspladser der er knyttet til produktionen.

Tidligere godkendelser

Ejendommen producerer i hht. fungerende §12 godkendelse meddelt 2. marts 2016.

Ikke teknisk resumé

Ejer har siden 2007 haft sohold med smågrise og polte/slagtesvin på ejendommen.

Gylle fra eksisterende og nye produktionsanlæg, vil blive ledt til ejendommens eksisterende gyllebeholder. Gyllen afsættes til biogas og den afgassede gylle leveres tilbage i ejendommens tanke på ejendommen og i tanke placeret på andre ejendomme. På den måde leveres gyllen til de områder, hvor det skal anvendes.

I ansøgt drift ønskes opførsel af en ny stald, hvori der ønskes etableret en ny farestald hvori der etableres 5 sektioner. Den nye stald etableres med delvis spaltegulv samt gyllekøling. I en eksisterende farestald ændres indretningen til polte/ gyltestald.

I ansøgt drift vil der fortsat være plads til mindre end 750 søer, hvilket betyder, at husdyrbruget ikke bliver omfattet af reglerne for IE-husdyrbrug ved denne ændring.

SvineRådgivningen har på vegne af Susanne Holm Kuhr indsendt en ansøgning om miljøtilladelse efter husdyrbruglovens §16a.

Ved ansøgning om miljøgodkendelse, er der en række krav, der skal være overholdt. For at sikre dette, foretages der beregninger via det digitale IT-ansøgningssystem www.husdyrgodkendelse.dk med skema 236 692.

Best Available Technique (BAT)

For ændringer af dyrehold, ved udvidelse af dyreholdet og ved godkendelse af produktionsareal til husdyr, er der fastsat regler om at der skal indføres BAT. BAT skal indføres for at minimere udledningen og ressourceforbruget ved produktionen.

I ansøgningen er der beregnet et BAT-niveau for ammoniakfordampning fra stalde og lagre. Den nye stald indrettes med gyllekøling for at reducere ammoniakfordampningen fra staldene og honorere BAT-kravet for maksimal ammoniakfordampning.

Påvirkning af natur

Ejendommen ligger med god afstand til særligt følsomme naturområder. Ved ansøgning om miljøgodkendelse, er der krav til maksimal belastning af de omkringliggende naturområder med kvælstof, som følge af ammoniakfordampning fra stalde og lagre. Kravene er forskellige i forhold til naturens kategori. For kvælstoffølsom natur i Natura-2000 områder, hvor Danmark har en international forpligtigelse til at sikre gunstige vilkår for naturen, er kravet skrappest (Kategori 1 natur). Her er der også krav om at vurdere belastningen i kumulation med andre projekter/husdyrbrug. Da det ansøgte projekt ikke påvirker de omkringliggende Natura-2000 områder med kvælstofdeposition som følge af ammoniakfordampning fra stalde og lagre, er det ikke relevant at vurdere på kumulation med andre husdyrbrug.

For større naturområder udenfor de internationale forpligtigelser, er der krav om en maksimal total kvælstofdeposition på 1 kg N/ha/år, som følge af ammoniakfordampningen fra stalde og lagre. For de lidt mindre naturområder skal kommunen foretage en konkret vurdering af hvilken belastning området kan tåle – dog kan der kun i meget særlige tilfælde stilles krav om en merbelastning på under 1 kg N/ha/år.

For at sikre mod mange mindre udvidelser, der hver især giver en merbelastning på naturområderne, er der en regel om, at merbelastningen skal beregnes med udgangspunkt i forskellen mellem den tilladte drift for 8 år siden og nudriften.

Ansøgningen om miljøgodkendelse af udvidelse og ændring af Tvillum Kirkevej 34, 8882 Fårvang, overholder kravene til maksimal kvælstofdeposition til den omkringliggende natur.

Lugt

Husdyrbruget ligger på adressen Tvillum Kirkevej 34, 8882 Fårvang, ca. 2 km SV for Fårvang, der er nærmeste byzone.

I ansøgningsskemaet er der beregnet en geneafstand og en vægtet gennemsnitsafstand til omkringboende; byzone, samlet bebyggelse og enkeltboliger uden landbrugspligt.

Af beregningerne ses, at den vægtede gennemsnitsafstand er længere end geneafstanden for enkeltboliger samt for byzone. I forhold til samlet bebyggelse, er der i Horn et lokalplanlagt område, der ikke omfatter de to boliger længst mod vest, hvor Hornvej møder Tvillum Kirkevej. Hornvej 60 definerer imidlertid en samlet bebyggelse, som udgøres af min. 6 beboelser uden landbrugspligt indenfor 200 m fra den udpegede nabo. Ansøger har købt Hornvej 62. Boliger ejet af ansøger indgår ikke i optællingen af en samlet bebyggelse.

For de omkringboende er der mere end 300 m til nærmeste husdyrbrug og omkringliggende husdyrbrug medfører ikke kumulation i forhold til lugtgeneberegning.

I skema 236692 er lugtgene til nærmeste samlet bebyggelse – Horn - ikke overholdt.

Efter reglerne i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen kan der anvendes en konkret lugtspredningsberegning (OML) til at vise om projektet overholder krav til lugtgene for omkringboende. Projektet omfatter at ventilationsskorstenene bliver højere end normalt, en smallere diameter og forsynes med et miljøkryds. Disse tiltag sikrer at afkastet kommer højere op end for normal ventilationsskorsten og derved sker en større opblanding i luften. Den større opblanding betyder at lugtgenen for omkringboende bliver mindre.

Der er anvendt OML-beregning for at vise den konkrete påvirkning af samlet bebyggelse (Horn) efter beskrevne tiltag er indarbejdet. Bekendtgørelsens kriterie for maksimal lugtpåvirkning for samlet bebyggelse er overholdt jf. OML-beregningen.

Ophør

Der er tale om kontinuerlig drift i anlægget, - kun afbrudt af få dages vask og desinfektion fordelt jævnt gennem de enkelte sektioner over hele cyklus. Disse perioder med vask og desinfektion giver ikke anledning til væsentlige afvigelser i driften som vil kunne registreres i lokalområdet.

Ved ophør af produktion på ejendommen afsættes alle dyr til slagteri, DAKA eller levebrug.

Stalde samt opbevaringsanlæg tømmes for husdyrgødning, der udspredes på udbringningsarealerne eller afsættes.

Medicinsk affald afleveres til destruktion. Fodersiloer og –lade tømmes og rengøres. Staldene rengøres og desinficeres efter tømning for dyr.

Miljøteknisk redegørelse - Anlægget

Overblik over stalde og produktioner

I nedenstående tabel ses husdyrbrugets produktionsarealer i ansøgt drift, i nudrift og for 8 år siden. Arealerne er opgjort efter tegningsmateriale hvor gangarealer og krybber ikke er medtaget i eksisterende og nye stalde.

Tabel 1 Oversigt over produktionsarealerne i de forskellige staldafsnit. Produktionen markeret med * samles i stalden markeret som **. Stalden markeret som ** er derfor ikke en ny stald

Stald	Dyretype og staldsystem	Produktionsareal (m ²)		
		8-årsdrift	Nudrift	Ansøgt
Karantænestald – rives ned	Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv	68	68	
Løbeafdeling 1 – rives ned	Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	164	164	
Farestald 1*	Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	220	220	
Løbeafdeling 2*	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	60	60	
	Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	62	62	
Poltestald	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33%/67%)	116	116	116
Farestald 2 -> ny løbestald	Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	333	333	-
	Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv	0	0	48
	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	0	122
	Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	0	0	150
Drægtighedsstald	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	1.072	1.072	1.072
Klimastalde	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	798	798	798
NY farestald	Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv			1254
Polte/gyltestald **	Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv			31
	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv			245
SUM		2.893	2.893	3.836

I den nye farestald etableres farestier der indrettes til diegivende søer i løsdrift. Søerne opstaldes i stier, der i stalden er indrettet med reduceret gyllekumme og fulldrænet gulv under soen samt fast gulv i og foran pattegrisehulen. Kummearealet reduceres med 25% ift. fulldrænedede stier. Dette sker ved at man indvendigt i kummen placerer en række betonblokke ud fra væggene, som umiddelbart under spaltegulvet støbes skrå således, at evt. afsat gødning i disse områder glider af og havner i kummen. Se uddybende beskrivelse og principskitse i bilag 1.

Figur 1 Oversigt over bygninger som anført i BBR

Bygning 1

Ejendommens stuehus ønskes nedrevet og der er ikke planer om at opføre nyt stuehus.

Ny stald placeres her.

Bygning 2

Eksisterende stald der ønskes nedrevet. Ny stald placeres her.

Bygning 3

Eksisterende stald der ønskes nedrevet. Ny stald placeres her.

Bygning 4

Lille carport af træ, som er nedtaget.

Bygning 5

Drægtighedsstald indrettet til løsgående drægtige søer med delvist spaltegulv samt en sektion farestald. Farestalden ændres til løbeafdeling uden godkendelsespligtige ændringer af bund og afløbssystem. Bygningen er opført i 2001 i betonelementer og tag af stålplader. Der er mekanisk ventilation i stalden.

Bygning 6

Eksisterende farestald og poltestald. Stalden er opført i 1979 og ombygget i 1994. Bygningen er opført i mursten med fibercement tag. Farestalden i denne bygning ændres til polte/gyltestald uden godkendelsespligtige ændringer af bund og afløbssystem. Der er mekanisk ventilation i stalden.

Bygning 7

Eksisterende smågrisestald indrettet med to-klimastier med delvist fast gulv. Bygningen er opført i 2001 i betonelementer og tag af ståltag. Der er mekanisk ventilation i stalden.

Bygning 8

Eksisterende foderlade og teknikrum opført i 2014. Bygningens ydervægge og tagbeklædning er metalplader.

Management

DANISH Produktstandard er indført. Heri indgår afsnit om bortskaffelse af døde dyr, miljøbeskyttelse og etiske regler for griseproduktion. Der føres regnskab med energiforbruget via den årlige opgørelse fra forsyningsvæsnet. Antallet af dyr optælles en gang årligt ved kalenderårets slutning og indberettes til CHR-registeret. Planer for håndtering af uheld og ulykker er beskrevet i "Beredskabsplanen". Udstyr der anvendes på ejendommen i produktionen repareres og vedligeholdes efter behov. Området omkring ejendommen rengøres efter behov.

Rengøring og desinficering

Alle sektioner i farestald, løbestald og smågrisestald iblødsættes før vask med lavtryksvanding af sti- og gangarealer. Herefter højtrykrenses stibund, inventar og vægge mens loftet skylles ned med koldt vand. Sektionen lukkes og der tilsættes varme for udtørring af stalddrummet. Når sektionen er tør, desinficeres stalden forud for indsættelse af nye grise. Drægtighedsstalden vaskes efter behov.

Overbrusning i grisestalde

Der er etableret overbrusning af stierne i de enkelte stalde, dog ikke farestalden af hensyn til pattegrisenes temperaturregulering og sundhed. Undtaget er også løbestalde, hvor dyrene er individuelt opstaldet i bokse.

Overbrusningen virker som temperaturregulering for dyrene og fordi der bruses med koldt vand, vil rumtemperaturen samtidig falde. Herved mindskes ammoniakfordampningen fra kanaler og overflader. Samtidig styres dyrenes gødeadfærd til de områder hvor stibunden er kølig og fugtig, - disse arealer placeres mest hensigtsmæssigt på drænet stibund (spaltegulvsarealer).

Bedst tilgængelige staldteknologi

Til beregning af BAT er der i forbindelse med denne ansøgning (2022) ønske om at de eksisterende smågrisestalde, samt den eksisterende drægtighedsstald bevares uændret. Derfor er BAT beregnet som BAT for eksisterende stalde. I den sydlige bygning 6 ændres indretningen fra farestald og løbeafdeling med søer i bokse til en indretning hvor der kan opstaldes polte og gylte (polte/gyltestald). Der foretages ikke godkendelsespligtig ændring af denne staldbygning og BAT er derfor også her beregnet som BAT for eksisterende stald.

I den nye bygning etableres farestier til løsgående søer med reduceret kumme areal svarende til delvist fast gulv. BAT for den nye stald beregnes som NY stald.

Der etableres stier til løsdrift og denne staldtype er ikke mulig at vælge i beregningerne i husdyrgodkendelse.dk. Der er derfor valgt "Diegivende søer i kassestier med delvist fast gulv", ud fra miljøstyrelsens helpdesksvar på lignende problemstilling (se bilag 1).

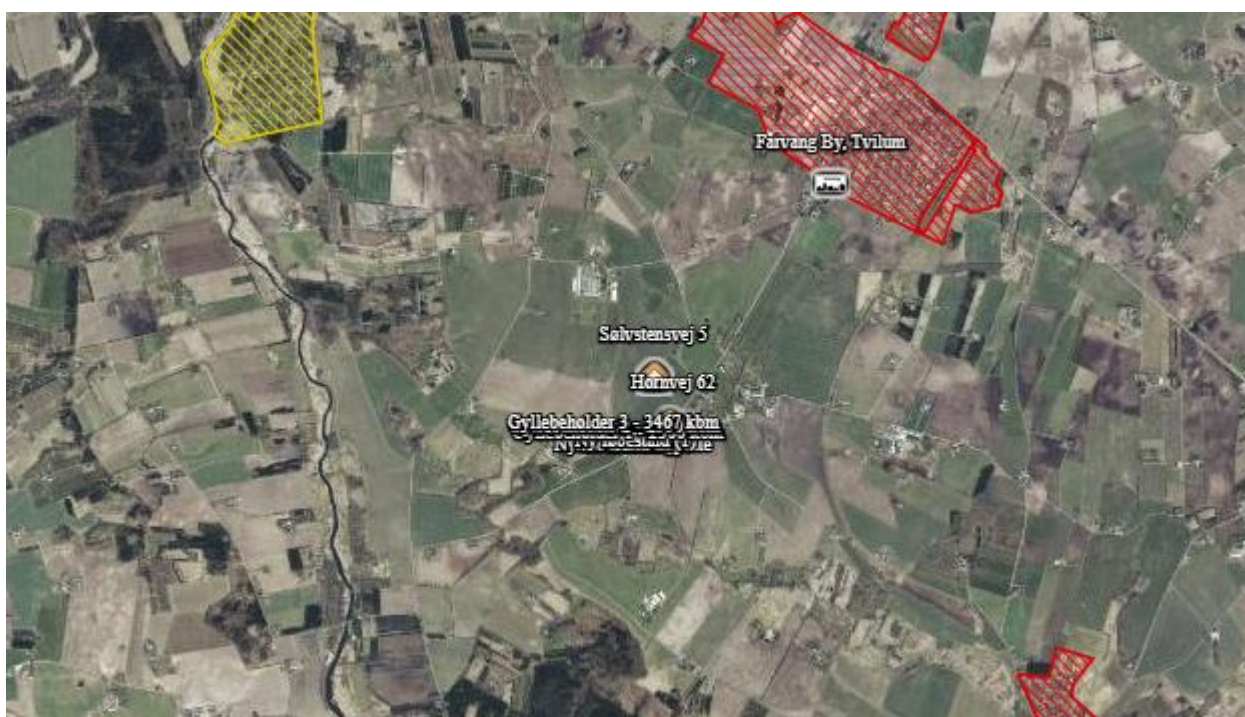
Delvist fast gulv i farestalden suppleres med etablering af gyllekøling i alle gyllekummerne. Sammen med den valgte bundtype reducerer gyllekølingen ammoniakfordampningen fra stalden og sikrer at anlægget overholder krav til BAT i forhold til ammoniakfordampning.

Lokalisering

Husdyrbruget ligger på adressen Tvillum Kirkevej 34, 8882 Fårvang, ca. 2 km SV for Fårvang, der er nærmeste byzone.

Nærmeste landsby er Horn beliggende ca. 230 øst for ejendommen, markeret til beregning ved hhv. Hornvej 60 og 58.

Nærmeste nabo uden landbrugspligt er Sølvstensvej 5, beliggende ca. 360 m nord for ejendommens produktionsbygninger.

Figur 2 Placering af husdyrbruget i forhold til nærmeste nabobeboelse, samlet bebyggelse og byzone

Faste afstandskrav

Afstandskravene i henhold til §6 i Husdyrloven er overholdt, da husdyrbrugets anlæg **IKKE** er beliggende;

- Indenfor eksisterende eller fremtidig byzone eller sommerhusområde
- I et område i landzone der er lokalplanlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller offentlige formål herunder rekreative områder, institutioner o. lign.
- I en afstand af mindre end 50 m fra en nabobeboelse.

Afstande i nedenstående tabel er målt fra den nye bygning. Eksisterende stalde er lovligt opført og der er etableres ikke nyt produktionsareal i disse. De eksisterende stalde er derfor ikke omfattet af afstandskravene i husdyrbrugloven.

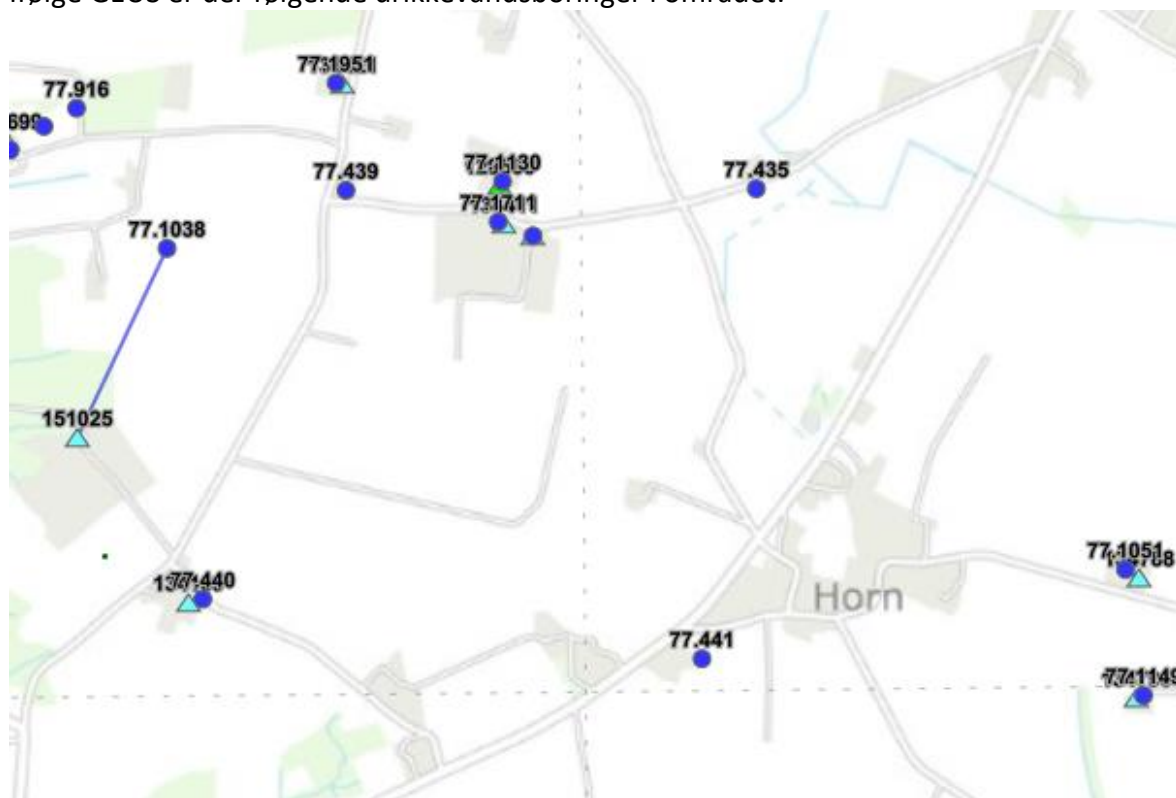
Tabel 2 Generelle afstandskrav samt afstande målt fra den nye bygning.

Nærmeste	Afstand	Beskrivelse	Afstandskrav
Nabobeboelse	164 m	Hornvej 65	50 m
Lokalplanområde	285 m	Lokalplanområde ved Hornvej 58	50 m
Samlet bebyggelse (se under afsnittet Lugt)	311 m	Hornvej 60	50 m
Byzone	Ca. 2 km	Byzone ved Fårvang	50 m
Sommerhusområde		Mere end 50 m	50 m
Naboskel	39 m	Nabomatriklen mod syd – ejes af ansøger. På den anden side af Tvillum Kirkevej	30 m
Beboelse på samme ejendom		Beboelsen anvendes ikke til beboelse i dag og ønskes nedrevet og sløjffet. Den nye bygning placeret hvor eksisterende bolig er placeret	15 m
Offentlig vej og privat fællesvej	28 m	Fra den nye bygning	15 m
Levnedsvirksomhed	>25 m	Mere end 25 m	25 m
Almen vandforsyningsanlæg	1.000 m		50 m
Ikke almen vandforsyningsanlæg	200 m		25 m
Vandløb	1,9 km		15 m
Dræn*			15 m
Sø	Ca. 500 m		15 m
Offentlig vej	13 m	Eksisterende bygninger	15 m

* Der er ikke kendskab til dræn i umiddelbar nærhed af den nye stald. Såfremt der ved udgravning til den nye stald mødes dræn, vil drænet blive omlagt i en afstand på min. 15 m fra den nye stald.

Ifølge GEUS er der følgende drikkevandsboringer i området:

Figur 3 Nærmeste vandboringer. Ansøger oplyser at boring 77.441 er sløjftet.

Ejendommen forsynes med vand fra egen boring, der er placeret på Nørskovsmindevej 21.

Landskabet og planforhold

Husdyrbruget er, ifølge Silkeborg Kommuneplan 2020 – 2032, beliggende i "Særlige værdifulde landbrugsområder", "Konsekvensområde for tekniske anlæg", "Opmærksomhedszoner husdyrbrug" og "Oversvømmelseskort".

Landskabet er bakket men er også præget af opdyrkede arealer, tilplantede læhegn og spredte gårde og opleves som helhed ensartet i sit udtryk.

Produktionsanlægget ligger ca. 2 km sydvest for Fårvang, er er nærmeste byzone. Nærmeste sankede bebyggelse er Horn, der er beliggende ca. 230 m øst for produktionsanlægget.

Ejendommen er beliggende udenfor følgende udpegninger:

- Søbeskyttelseslinje
- Åbeskyttelseslinje
- Skovbyggelinje
- Beskyttede sten- og jorddiger
- Strandbeskyttelse
- Skovrejsningsområder
- Økologiske forbindelser
- Værdifulde kulturmiljøer
- Kulturhistoriske bevaringsværdier
- Bevaringsværdige landskaber
- Geologiske bevaringsværdier
- Store husdyrbrug
- Fredede områder
- Fredede fortidsminder

- Kirkebyggelinje
- Kystnærhedszonen

Ejendommen er beliggende indenfor

- Særlige værdifulde landbrugsområder

Ejendommen ligger i et tyndt befolket område. Omkring ejendommen ligger spredt landbrugsbebyggelse og mange af markarealerne er adskilt af læhegn. Omkring 230 m øst for ejendommen er den samlede bebyggelse, Horn beliggende. Vest og sydvest for ejendommen der er to mindre naturområder (overdrev) omfattet af naturbeskyttelseslovens §3.

Der ligger ingen fredede fortidsminder, beskyttede jord- og stendiger eller lignende omkring ejendommen. Det nærmeste beskyttede jord- og stendige, er beliggende sydvest for ejendommen i en afstand af ca. 80 m.

Den nye farestald ønskes placeret umiddelbar vest for eksisterende drægtighedsstald i umiddelbar tilknytning til eksisterende bygningsanlæg på ejendommen. Den nye stald ønskes opført i grå betonelementer med tag af lyse eternitplader svarende til eksisterende drægtighedsstald og klimastalden længst mod vest.

Umiddelbart vil den nye stald kunne ses fra nord og øst, men med grå betonelementer svarende til eksisterende byggeri man få et ensartet udtryk af en stor men samlet bygningsmasse. Kun ejendommens sydlige stald til polte/gylte skiller sig ud ved at være opført i røde sten, efter ændringen er alle andre bygninger fjernet.

Det vurderes, at det ansøgte byggeri er placeret hensigtsmæssigt i landskabet, og at der opnås en harmonisk helhed i byggeriet, som ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af landskabet.

Alternativer

Der er på ansøgningstidspunktet åbnet for ansøgning om tilskud til etablering af farestier til løsgående søer. Ansøgningsfristen er 10. januar 2023. Hvis der gives tilsagn skal tilskuddet udnyttes inden der er gået 2 år fra ansøgningstidspunktet. **For at få udbetalt tilskuddet SKAL stalden være etableret og der SKAL være indsat dyr i stalden senest 10. januar 2025.**

Ansøger vurderer, at placeringen af den nye stald samt indretningen af nye og eksisterende stalde er velovervejet. Den nye stald vil ligge øst for eksisterende stalde, hvor den nuværende beboelse og ældre produktionsbygninger beliggende, og dermed også bag ved eksisterende bygningsmasse. Placeringen er særdeles hensigtsmæssig i forhold til den interne logistik, det omgivende miljø samt det omkringliggende terræn.

I forhold til det omgivende landskab, naboer og andre interessenter i området, giver den valgte placering, det bedste samlede helhedsindtryk af husdyrbruget efter udvidelsen.

Ansøger har i forbindelse med ansøgningsprocessen overvejet mange forskellige placeringer og alternative indretninger, inklusive muligheden for en større udvidelse på ejendommen.

Farestaldens alternative placering har været forsøgt nordligere end det ansøgte. Her har det dog været afgørende for ansøger at prioritere den interne logistik, hvorfor placeringen er valgt således at man kan udnytte den eksisterende og gennemgående drivgang mellem klimastald og drægtighedsstald, der kan fortsættes ud i den nye farestaldsbygning og skabe en naturlig og meget direkte forbindelse til alle staldafsnit.

I forbindelse med arbejdsprocessen har alternative virkemidler været diskuteret, forsuring og kemisk rensning af luften er fravalgt grundet ønsket om at kunne afsætte husdyrgødning til biogas.

Der har også været regnet på eksempler med indretning af farestier i den eksisterende smågrisestald og så opstalde smågrise et andet sted. Alternativet blev forkastet, da løsningen ikke gav den nødvendige plads og kapacitet til løsdrift i farestalden.

0-alternativ

Hvis nærværende ansøgning ikke gennemføres, vil produktionen fremover blive nedtrappet, eller der vil findes anden anvendelse af bygningerne. Umiddelbart vil det medføre fortsat drift af markarealerne med udbringning af husdyrgødning eller afgasset gylle fra biogas efter gældende regler.

Ophør

Ved eventuelt ophør af produktionen vil produktionsanlæg, husdyrgødning- og foderopbevaringsanlæg blive tømt og rengjort. Beholdere til gylle etc., der er omfattet af kravet om beholderkontrol, vil blive gjort uanvendelige til opbevaring af gylle m.m., hvis de anmeldes beholderkontrollen. Al miljøfarligt affald vil blive bortskaffet for egen regning, efter den til enhver tid gældende lovgivning.

Vandforbrug

Stalden forsynes med vand fra vandboringen, der er beliggende på Nørskovsmindevej 21.

Der er ansøgt og opnået vandindvindingstilladelse til vandforbruget i nudrift. I forbindelse med udvidelse af produktionen, søges der om udvidelse af denne indvindingstilladelse.

Vandforbruget i nudrift til produktionen på Tvillum Kirkevej er ca. 11.000 m³ om året. Vand bruges primært som drikkevand til dyrene. Derudover anvendes vand til lovpligtig overbrusning samt til vask af stalde.

Vandteknologi

Drikkenipler er fortrinsvis placeret over foderkrybber, således spildt vand opsamles og vandspild reduceres. Supplerende vandtildeling foregår i drikkekopper. Der er i den gamle farestald drikkenipler, men disse vil ved ombygningen blive lavet om, således der i stedet vil blive etableret drikkekopper med opsamling af drikkevandsspildet.

Lovpligtig overbrusning til søer, gylte og polte er tids- og temperaturstyret for at mindske spild.

Staldene sættes i blød før rengøring, for at reducere vandforbruget til vask.

Konsekvensvurdering

Udvidelse af produktionen på ejendommen med en ny stald og ændring af indretningen i eksisterende bygninger medfører et øget vandforbrug fordi husdyrholdet øges og sammensætningen ændres.

Det vurderes af ansøger at vandforbruget samlet set for husdyrhold på Tvillum Kirkevej 34 og Nørskovsmindevej 21 på sigt vil overstige den nuværende indvindingstilladelse og der søges derfor om en udvidelse af tilladelsen inden besætningen udvides. Denne tilladelse er uafhængig af miljøgodkendelsen.

Energiforbrug

Elektricitet anvendes primært til lys, foderanlæg samt ventilation. Et godt klima i staldsektionerne opretholdes af ventilationen, der har et temperatur- og fugtighedsreguleret styringssystem, hvilket sikrer mod unødvendig drift af ventilatorer.

I de mekanisk ventilerede stalde gennemføres hyppige eftersyn, justeringer og rengøring af ventilationssystemet. Herved undgås unødigt energiforbrug til ventilation.

Der er tændt for lyset i staldene i dagtimer efter behov og lovkrav.

Ejendommen får vand fra egen boring, der er beliggende på Nørskovsmindevej 21, samme ejer for begge adresser (Nørskovsmindevej 21 og Tvillum Kirkevej 34).

Der anvendes strøm til korntørring samt blanding af foder.

Den primære varmekilde i staldene er genindvundet varme fra jordvarmeanlæg. Der anvendes dieselolie til oliebrændere, ved udtørring af stalde efter vask. Dieselolietank på 1200 l fra 2015 er placeret umiddelbart vest for drægtighedsstalden.

Der føres regnskab med energiforbruget via den årlige opgørelse fra forsyningsvæsenet. Elforbruget i nudrift er ca. 230.000 kWh pr år. Der er over tid variation på forbruget der bl.a. skyldes varierende udetemperaturer om sommeren. I ansøgt drift forventes el-forbruget at stige til ca. 270.000 kWh pr. år

Ved opførelse af den nye farestald, vil der blive fokus på elforbruget og det kan være svært at sige hvordan forbruget fremadrettet vil være, da der bygget nyt, ændres og optimeres i de ældre stalde.

Energiteknologi

Et godt klima i staldsektionerne opretholdes af ventilationen, der har et temperaturregulerende styringssystem, hvilket sikrer mod unødvendig drift af ventilatorerne. Eksisterende ventilatorer er løbende udskiftet til de mest energivenlige motorer (frekvens og PM motorer).

Ventilationen vedligeholdes og rengøres efter behov, så optimal effekt opretholdes og energispild undgås. Ventilationsanlægget tilses dagligt for driftsforstyrrelser.

Ikke alle stalde har i dag LED-belysning, men dette vil løbende blive udskiftet, så der fremadrettet vil være LED-belysning i alle stalde.

Den ansøgte stald vil blive etableret med LED-lys samt energioptimerede ventilatorer.

Konsekvensvurdering

Udvidelse af produktionen på ejendommen med en ny farestald og ændring af indretningen i eksisterende bygninger medfører et øget elforbrug til ventilation og foderproduktion. Der er i forbindelse med ændringer i eksisterende bygninger samt etablering af den nye farestald, fokus på at opsætte lydsvage lavenergi motorer i nye ventilatorer.

Husdyrbrugets energiforbrug vurderes ikke at afvige fra, hvad der er normalt for husdyrbrug af denne type og størrelse.

Lugt

Lugt stammer primært fra staldene. Desuden kan lugt forekomme i forbindelse med pumpning, omrøring samt udbringning af husdyrgødning.

Ved godkendelse eller tilladelse til etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbrug skal geneniveauerne for lugt, der beregnes efter Miljøstyrelsens lugtmodel i odour units (OU_E) og efter FMK-modellen i lugtenheder (LE) overholdes. Geneniveauerne for lugt er:

5 OU_E pr. m³ og 1 LE pr. m³ i et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde

7 OU_E pr. m³ og 3 LE pr. m³ i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lign., samt samlet bebyggelse¹.

¹ Samlet bebyggelse defineres af den nærmeste bolig, hvor der inden for en afstand af 200 m ligger flere end 6 andre beboelsesbygninger på hver sin ejendom uden landbrugspligt, som ikke ejes af ansøger

15 OUE pr. m³ og 10 LE pr. m³ ved beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, der ikke ejes af den ansvarlige for driften.

Der beregnes en lugtemission efter såvel Miljøstyrelsens Lugtmodel som FMK-modellen på grundlag af produktionsarealets størrelse i m² i de enkelte staldafsnit og emissionsfaktorerne for forskellige dyretyper og staldsystemer. Lugtemissionen beregnes for hvert staldafsnit for sig ud fra produktionsarealets størrelse i m² og emissionsfaktoren for den pågældende dyretype og staldsystem²,

Effekten af anvendt miljøteknologi, der er optaget på Miljøstyrelsens teknologiliste, fradrages ved beregningen. Effekten af teknologi, som ikke er optaget på Miljøstyrelsens teknologiliste, kan kun fradrages, hvis kommunalbestyrelsen samtidig fastsætter vilkår efter § 36, stk. 1, nr. 4 i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.

Ud fra lugtemissionen beregnes en lugtgeneafstand (ukorrigeret) der sammenholdes med en faktisk vægtet gennemsnitsafstand fra husdyrbruget til nærmeste omkringboende. Lugtgeneafstanden må ikke være længere end den vægtede gennemsnitsafstand.

Lugtgeneafstanden fastsættes i hvert enkelt tilfælde på baggrund af den længste geneafstand beregnet efter Miljøstyrelsens lugtmodel og FMK-modellen. Lugtgeneafstanden må ikke være større end den vægtede gennemsnitsafstand for alle kombinationer af medregnede staldafsnit. Ved den vægtede gennemsnitsafstand forstås gennemsnitsafstanden mellem centrum af staldafsnittene og nærmeste punkt for omkringboende vægtet i forhold til lugtemissionen fra de enkelte staldafsnit.

Tabel 3 Ejendommens samlede lugtemission i nu- og ansøgt drift. **Stalde markeret med * samles i stalden markeret som**.** Stalden markeret som ** er derfor ikke en ny stald.

Stald	Dyretype og staldsystem	Lugtemission, Nudrift		Lugtemission, ansøgt drift	
		LE/s	OUE/s	LE/S	OUE/s
Karantænestald – rives ned	Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv	952,0	1.972,0		
Løbeafdeling 1 – rives ned	Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	1.623,6	1.968,0		
Farestald 1*	Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	638,0	3.520,0		
Løbeafdeling 2*	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	594,0	720,0		
	Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv	868,0	2.666,0		
Poltestald	Slagtesvin. Drænet gulv + spalter (33%/67%)	1.624,0	4.988,0	1.624,0	3.364,0
	Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv				
Farestald 2 -> ny løbestald	Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	965,7	5.328,0	-	-
	Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv			672,0	1.392,0
	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv			719,8	866,2
	Søer, golde og drægtige. Individuel opstaldning, delvis spaltegulv			1.485,0	1.800,0
Drægtighedsstald	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	6.324,8	7.611,2	6.324,8	7.611,2
Klimastalde	Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	9.576,0	16.758,0	9.576,0	16.758,0
NY farestald	Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv			3.636,6	20.064,0
Polte/gyltestald **	Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25-49% fast gulv			434,0	899,0
	Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv			1.445,5	1.739,5
SUM		23.166,1	45.531,2	25.917,7	54.493,9

Som det fremgår af beregningerne, stiger lugtudledningen fra 45.531,2 OUE/s til 54.493,9 OUE/s – svarende til 20 %.

I ansøgningskemaet er der beregnet en geneafstand og en vægtet gennemsnitsafstand til omkringboende; byzone, samlet bebyggelse og enkeltboliger i landzone uden landbrugspligt.

Beregningerne i skemaet viser at geneafstanden til nærmeste nabo uden landbrugspligt, der ikke er ejet af ansøger (Sølvstensvej 5) er overholdt.

² Jf bilag 3, pkt. B, tabel 6 i gældende husdyrgodkendelsesbekendtgørelse

Nærmeste "Samlet bebyggelse" defineres enten af en lokalplan eller det nærmeste hus uden landbrugspligt der ikke ejes af ansøger, hvor der indenfor en radius af 200 m er mere end 6 andre huse der opfylder samme forudsætning.

Hornvej 62 ejes af ansøger derfor defineres "Samlet bebyggelse" af Hornvej 60 og næstefter af lokalplan 1.23 hvor zonegrænsen er definerende.

Lugtgenekriteriet er ikke overholdt for samlet bebyggelse jvf beregningerne i skema 236692. Der er foretaget OML-beregning vedlagt som særskilt bilag inkl. resultatfilen fra beregningerne) til ansøgningskemaet.

Den standardiserede spredningsberegning efter OML-modellen, der er indeholdt i Miljøstyrelsens lugtmodel, kan på baggrund af ansøgningen erstattes af en konkret spredningsberegning efter OML-modellen. Spredningsberegningen udføres på baggrund af mere detaljerede oplysninger om det ansøgte husdyrbrug, og i tilfælde af kumulation med andre husdyrbrug, oplysninger om disses beliggenhed og lugtmission. OML-modellen er udarbejdet af Aarhus Universitet og er bl.a. beskrevet i Faglig rapport vedrørende en ny lugtvejledning for husdyrbrug, december 2006, Skov- og Naturstyrelsen.

Aktuelt er det NY lugtmodel der angiver geneafstanden til Samlet bebyggelse. Der kan derfor anvendes OML uden at der er afvigende ventilationsforhold i forhold til almindelig praksis.

Der er foretaget følgende tilpasninger af den nye farestald:

- ventilationsskorstenenes højde er mindst 8,9 m over terræn og 0,5 m over bygningens højde (forhøjet afkast)
- der etableres miljøkryds i alle ventilationsskorstene
- der er ikke konus på skorstenene (lige rør i toppen)

Med disse tilpasninger af projektet fås en røgfane med en høj hastighed, som derved stiger højt op. Derved sker der en større opblanding af luften og påvirkning af omkringboende reduceres.

Konklusion fra OML beregningerne er, at genekriteriet maksimalt 7 OUe/m³ ved samlet bebyggelse er overholdt.

Lugtgenekriteriet er opfyldt til byzone, hvor der er regent til hhv. Fårvang (ca. 2 km væk), Gjern (ca. 2,6 km væk) samt Truust (2,8 km væk).

Lugtkonsekvenszonen er beregnet til 712 m.

Konsekvensvurdering

Husdyrbrugets og den nye stalds placering i landzone, med den opmålte afstand til enkeltbeboelser, samlede bebyggelser og byzoner overholder genekriterierne for lugt, fastsat for ansøgninger om miljøgodkendelse til husdyrbrug. Hornvej 62 ejes af ansøger og beskyttelsesniveauet gælder derfor ikke for denne bolig og den undtages beregning.

Ændringen/udvidelsen af husdyrproduktionen på ejendommen vurderes med de indarbejdede tilpasninger ikke at være til væsentlig gene for omkringboende. Der stilles vilkår til fastholdelse af de anvendte forudsætninger.

Støj

Støjkluder fra husdyrbruget udgøres primært af ventilationsanlægget, af- og pålæsning af dyr, forarbejdning og transport af foder, kørsel med landbrugsmaskiner og øvrig transport til og fra ejendommen.

Transport til- og fra ejendommen vil primært foregå i dagtimerne, mens ventilationsstøj må forventes hele døgnet, dog vil ventilationsanlægget generelt køre mindre i aften- og nattetimer grundet lavere udendørstemperatur. Da vinduer og døre normalt er lukkede i svinebesætninger, vurderes støjniveauet fra dyrene i stalden at være lavt.

Kompressor til foderanlægget vil køre flere gange i døgnet i forbindelse med foderblanding samt udfodring. Faciliteter til foderblanding samt udfodring er placeret indendørs og det vil være usandsynligt at disse vil give anledning til støjgener udenfor matriklen.

Transporter med forbrugsmaterialer til- og fra ejendommen vil primært foregå i dagtimerne.

Flytning af grise fra ejendommen, vil primært foregå via kommunale, asfalterede veje. Smågrisene fra Tvilum Kirkevej 34 køres til Nørskovsmindevej 21, hvor de vil gå i staldene indtil slagting. Afhentning af grise (søer og polte) fra Tvilum Kirkevej 34 til slagteriet, foregår ugentligt og kortvarigt men kan forekomme på alle tider af døgnet.

Transporter med husdyrgødning kan i højsæson, hvor der udbringes husdyrgødning til arealerne, foregår udenfor almindelig arbejdstid – dette søges minimeret og koncentreret typisk over en kortere periode der er meget vejrafhængig.

Driftsperiode for støjkloder:

Ved så- og høsttid vil aktivitetsniveauet med hensyn til transporter og forekomsten af støv og støj være højere end den øvrige del af året. Til daglig vil der være begrænset støj fra ventilationsanlæg, foderanlæg, motoriserede køretøjer og transporter.

Tiltag mod støjkloder:

Kørsel nær naboer, finder primært sted i dagtimerne.

Se nedenstående oversigt: Støv- og støjkloder for placering af disse på bedriften

Figur 4 Placering af støjkloder

Konsekvensvurdering

Støj fra husdyrbruget som følge af ovenstående aktiviteter vurderes ikke at være væsentlige for omgivelserne. Herved lægges der vægt på, at det åbne land betragtes som landbrugets

erhvervsområde, og at omboende til en vis grad må acceptere de gener, som landbrugets aktiviteter medfører.

Rystelser/vibrationer

Brug af maskiner i landbruget kan i nogle tilfælde give anledning til vibrationsgener. Dette vil typisk være rystelser maskinføreren udsættes for, fremfor rystelser der giver gener for det omgivende miljø. Denne type rystelser er en arbejdsmiljøfaktor og vurdering af dette forhold indgår i arbejdspladsvurderingen (APV) og behandles ikke nærmere her.

I forbindelse med transporten kan der muligvis være vibrationer fra køretøjer. Dette vil dog ikke være i et omfang, der overstiger, hvad der almindeligvis må forventes fra kørsler på landets veje. Der er ikke nabobeboelser beliggende umiddelbart op til veje eller indkørsler. Rystelser fra ejendommen eller transporten i forbindelse med driften af denne forventes derfor ikke at give gener for omgivelserne.

Konsekvensvurdering

Ud fra beskrivelse af husdyrbrugets ansøgte drift vurderes det, at der ikke vil være gener for omkringboende i form af rystelser og vibrationer.

Støv

Der kan i forbindelse med afhentning af dyr og levering af råvarer forekomme støvgener. Støvpartiklerne vil være koncentreret i og omkring ejendommens foderlade og siloer. Store støvpartikler af denne type vil ret hurtigt falde til jorden og dermed ikke udgøre en gene udenfor ejendommens matrikel.

Støvgener i forbindelse med transporten på grusvej, forventes ikke væsentlig ændret i forhold til den nuværende drift. Der leveres korn til eksisterende og nye siloer. Korn transporteres ind i siloanlægget ved hjælp af lukket kornelevatorer, som ikke støver.

Støvreducerende foranstaltninger

Lovpligtigt overbrusningsanlæg er med til at reducere støv fra staldanlægget.

Konsekvensvurdering

Støv fra husdyrbruget som følge af ovenstående aktiviteter vurderes ikke at være til væsentlig gene for omgivelserne. Herved lægges der vægt på, at det åbne land betragtes som landbrugets erhvervsområde, og at omboende til en vis grad må acceptere de gener, som landbrugets aktiviteter medfører.

Lys

Produktionen foregår i lukkede stalde, - deraf begrænsede gener fra lys. Der er etableret udendørs belysning på rampe og omkring bygninger. I forbindelse med det ansøgte projekt monteres lys for at lette adgangsforholdene for ansatte til de nye servicefaciliteter.

Konsekvensvurdering

Det vurderes, at lys fra bygninger og driftsarealer på ejendommen ikke vil medføre væsentlig gene for omkringboende og trafikanter på Tvillum Kirkevej.

Ejendommen er beliggende i fladt terræn med spredt bebyggelse og beplantning. Den spredte beplantning betyder, at der er varieret indsyn til produktionen. Eksisterende bygninger ligger placeret således, at der skærmes for eventuel gene fra lys fra staldene mod naboer og offentlig vej.

Skulle der således mod forventning indgå berettigede klager over lysgener fra ejendommen, kan kommunen efter en nærmere vurdering påbyde husdyrbruget at dæmpe ejendommens lyskilder, for eksempel ved at retningsbestemme udendørs lyskilder, så unødige fjernvirkninger undgås.

Fluer og skadedyr

Fluer på ejendommen bekæmpes primært ved at holde en god hygiejne i staldene samt ved brug af rovfluer. Desuden har de mange daglige overbrusninger af gødearealet negativ indflydelse på fluernes levevilkår og formeringsevne.

Der er opsat rottekasser omkring alle ejendommens bygninger, som tilses regelmæssigt.

Ejer og driftsherre har R2-autorisation til bekæmpelse af rotter på egen erhvervsjendom.

Skulle der opstå behov, iværksættes bekæmpelsesprogram i overensstemmelse med nyeste retningslinjer fra Institut for Agroøkologi.

Konsekvensvurdering

Der vil i forbindelse med miljøgodkendelsen stilles vilkår om bekæmpelse af fluer og skadedyr jævnfør retningslinjerne fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi (Skadedyrslaboratoriet).

Det vurderes at være tilstrækkeligt til at sikre en effektiv flue- og skadedyrbekæmpelse på ejendommen.

Transport

Transporter forekommer i forbindelse med afhentning af levende og døde dyr. Derudover transporter i forbindelse med husdyrgødning samt almindelige leverancer af forbrugsvarer til driften.

Tabel 4 Oversigt over transporter

Antal	Kapacitet pr. læs	Kommentar til transporten
Smågrise fra ejendommen	Traktor og vogn/Lastbil	Smågrisene transporteres til Nørkovsmindevej 21 hver mandag.
Søer og polte til slagteri	Lastbil	Slagtegrisene transporteres fra ejendommen i lastbiler. Slagtegrisene afhentes ca. hver 2. – 3. uge. Ejer har ikke indflydelse på afhentningen, da dette foretages af lastbiler der kører dyrene til slagteriet.
Døde dyr	Lastbil	Der afhentes døde dyr fra ejendommen som gennemsnit 2-3 gange pr. uge fra Tvillum Kirkevej 34. De døde dyr opbevares indtil afhentning på Hornvej 65. DAKA afhenter og planlægger transporten – ejer har ingen indflydelse på tidspunktet for afhentning.
Foder og korn	Lastbil	Indkøbt foder leveres fra foderstof, hvor der kommer en leverance ca. 1 gang ugentligt eller efter behov. Transporter vil forekomme på hverdage i tidsrummet kl. 6.30 – 17.00.
Gylle	Traktor/lastbil	Gyllen leveres til biogas og afgasset gylle modtages retur. Lastbilen ankommer med afgasset gylle der leveres i gyllebeholder, der suges rågylle fra fortanken, der tages med retur til biogasanlægget. Der leveres/hentes fra/til biogas 2 gange om ugen med 2-3 læs hver gang. Afgasset gylle udbringes på marker omkring ejendommen og transporter hertil foregår med begrænset transport på offentlig vej.

Ejer henviser til god landmandspraksis, og præciserer for vognmænd at transport til og fra bedriften skal foregå ved hensynsfuld kørsel, samt at alle aktiviteter på bedriften planlægges, herunder også levering og udkørsel således, at omgivelserne påvirkes mindst muligt.

Antallet og typerne af transporter til og fra husdyrbruget er uændret og afviger ikke fra, hvad der normalt må forventes fra husdyrbrug af denne type og størrelse.

Alle transporter med dyr sker via adgangsveje fra Tvilum Kirkevej, mens husdyrgødning transporteres til/fra ejendommen via Tvilumgårdsvej. Adgangsvejen med korn og råvarer kan variere alt efter vognmændenes planlagte rute.

Transporthyppigheden påvirkes af den let øgede besætningsstørrelse efter ændringen. Antallet af transporter med dyr samt råvarer udvides marginalt svarende til besætningsstørrelsens ændring med ekstra 100 årssøer.

Tunge transporter som afhentning af dyr, levering af råvarer eller transport med husdyrgødning foretages af eksterne leverandører, ejer har således ikke indflydelse på hverken transportruter eller tidspunkt for besøg på ejendommen. Fælles for alle er at kørslerne planlægges på hverdage i tidsrummet 7-18, men der kan forekomme afvigelser som hverken ejer eller leverandør kan forudse.

Østlig indkørsel vil i forbindelse med nybyggeriet blive omlagt for at give plads til den nye farestald og servicebygning. Ændringen er ikke væsentlig og indkørslen vil fortsat ligge indenfor den beplantning der omkranser ejendommen.

Konsekvensvurdering

I skemaet ovenfor er husdyrbrugets transporter beskrevet.

Etablering af ny farestald samt ændring af indretning i eksisterende stalde medfører ikke et ændret transportmønster over ugen, men der vil være tale om lidt flere transporter af husdyr og råvarer. Der vil være et uændret antal transporter i forhold til de sæsonprægede transporter som korn i høst samt udbringning af afgasset gylle til de omkringliggende marker.

Med den ansøgte produktion ændres der ikke på adgangsvejene til- og fra husdyrbruget.

Det vurderes, at antallet af transporter ikke vil være til gene for den øvrige trafik på Tvilum Kirkevej/Tvilumgårdsvej, eller for de omkringboende.

Det er desuden ansøgers vurdering at husdyrbrugets transporttyper, -hyppighed og -fordeling ikke afviger fra lignende produktioner af samme størrelse. Og den ansøgte ændring der øger

besætningsstørrelsen med 100 årssøer vil have marginal indflydelse på ovenstående sammenlignet med nudriften.

Spildevand

Spildevandet fra bedriften består af rengøringsvand fra staldanlæg og drikkevandsspild der ledes til gyllebeholder.

Der er toilet og bade faciliteter i stalden. Det sanitære spildevand, føres sammen med det sanitære spildevand fra stuehuset til septiktank. Ved opførelse af nye servicefaciliteter, vil det sanitære spildevand ledes til nedsivning.

Der er ikke tagrender på staldbygningen mod syd. De øvrige bygninger afleder til et nedsivningsområde vest for bygningerne – dvs. alt regnvand nedsives på ejendommen.

På den nye stald etableres tagrender og regnvandet nedsives via eksisterende nedsivningsområde vest for ejendommen.

Konsekvensvurdering

I forhold til afløb ændres der ikke på eksisterende forhold. Tagvand fra den nye stald nedsives på egen jord, evt. via faskiner langs bygningens facader. Gylle fra den nye stald sluses ud til fortank og der etableres forbindelse til eksisterende gyllebeholder.

Det vurderes, at de bestående og lovlige afløbsforhold kan opretholdes uden ændringer.

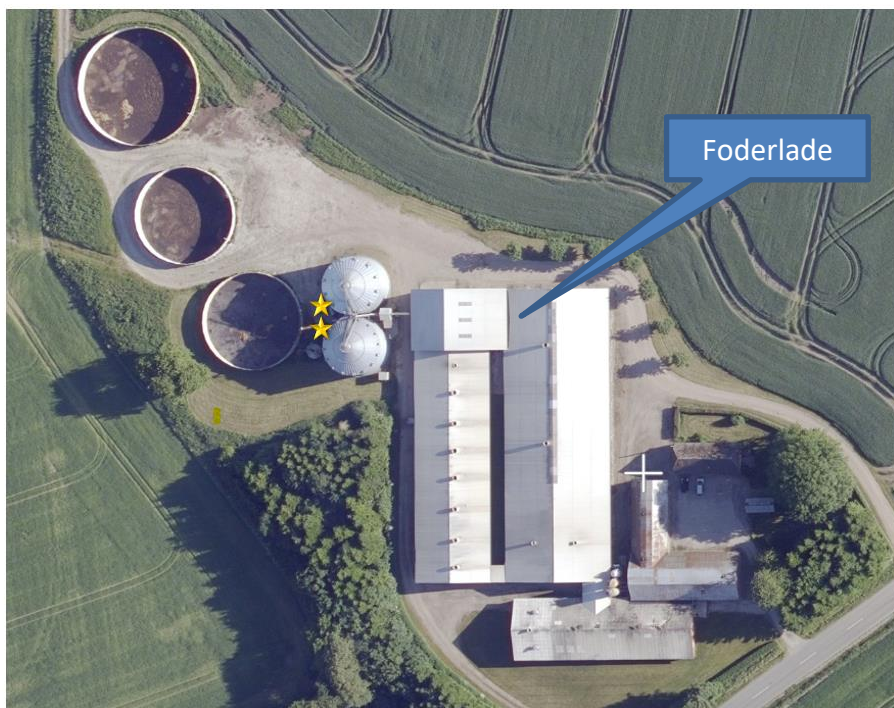
Opbevaringsanlæg (husdyrgødning, halm og foder)

På ejendommen er der opbevaringsanlæg til både korn, foderråvarer og husdyrgødning (gylle).

Opbevaring af foder

Korn opbevares i to kornsiler der begge fyldes ved høst. Der kan være behov for at supplere med indkøbt korn i foråret. Kornet kan tørres/beluftes i begge siloer, som derfor er monteret med kornblæsere. Tørring og beluftning sker primært i perioden lige efter lagring eller i forbindelse med kraftige temperaturudsving hvor der kan være risiko for kondensdannelse.

Der er desuden indendørs siloer til opbevaring af råvarer og færdige foderblandinger. Foderet til alle dyregrupper på husdyrbruget blandes i foderladen.

Figur 5 Placering af kornblæsere.

Opbevaringskapacitet husdyrgødning

På husdyrbruget er der 3 gyllebeholdere placeret i umiddelbar nærhed af driftsbygningerne. Gyllebeholderne er placeret så der er let adgang fra beholderne direkte til markerne, og for en stor dels vedkommende er der ikke behov for transport fra beholder til mark via offentlig vej.

Table 5 Opbevaringskapacitet til flydende husdyrgødning

Adresse	Kapacitet, m ³	Overdækning	Overflade indtegnet, m ²	Beholderkontrol
Tvilum Kirkevej 34	2.500	Nej	184,8	2014
Tvilum Kirkevej 34	2.500	Nej	192,6	2021
Tvilum Kirkevej 34	3.467	Nej	302,0	2018
Opbevaringskapacitet	8.467		679,4	

Husdyrgødning samt vand fra produktionen ledes til fortanke, hvor det afhentes af biogasanlæg. Efter afgang, leveres den afgassede gylle tilbage i gyllebeholderne der tilhører bedriften. Dette betyder, at der også vil blive afleveret til andre gyllebeholdere udenfor adressen.

Husdyrbrugets samlede opbevaringskapacitet i gyllebeholderne, er opgjort til 8.467 m³.

Ansøger forpligter sig via gødningsplanlægningen til at opretholde tilstrækkelig opbevaringskapacitet for husdyrgødning jf. Husdyrgødningsbekendtgørelsens § 11 og 12. Dette forhold kan på tilsyn kræves dokumenteret. Dette vurderes at være tilstrækkeligt til at sikre at produktionen til stadighed har rådighed over den nødvendige kapacitet.

Ud fra staldens produktionsareal vurderes den samlede produktion af husdyrgødning i ansøgt drift af være ca. 7.800 m³ pr år.

Konsekvensvurdering

Det ansøgte medfører ikke væsentlige ændringer i ejendommens opbevaringsanlæg og drift heraf. Grundet en øget produktion, vil der være en øget transport til og fra ejendommen (dette er beskrevet i afsnittet om transport)

Affald

Affaldsmængderne forsøges generelt reduceret til et minimum og det der kan genbruges sorteres og afleveres til genbrug. Mængden af affald til forbrænding og til deponi, søges begrænset i videst muligt omfang.

Affald på ejendommen håndteres, sorteres og opbevares efter kommunens affaldsregulativ. Affald fra husdyrbruget kan typisk inddeles i følgende affaldsfraktioner:

- Dagrenovation
- Farligt affald (lysstofrør, pærer, spraydåser, batterier etc.)
- Klinisk risikoaffald og medicinrester (skalpeller, kanyler, medicinrester etc.)
- Døde dyr
- Forbrændingseget affald (papirsække, emballage etc.)
- Genbrugeligt affald (pap, papir, jern, rengjort glas, metal, plastsække, paller etc.)
- Deponeringseget affald

Døde dyr afhentes af DAKA fra dertil indrettet plads, beliggende på Hornvej 65.

Vedr. forventede reststoffer

Sorteret affald afhændes til genbrugspladsen. Der anvendes sprayflasker (beholdere under tryk) til opmærkning af grise. Sprayflaskerne anvendes efter producentens anvisning og bortskaffes efter

gældende regler. Klinisk affald; kanyler og skalpeller, afhændes særskilt til godkendt modtager. Spraydåser opsamles og leveres til genbrugspladsen.

Der anvendes desinfektionsmidler på ejendommen, hvor brugsanvisningen følges i forhold til dosering. Tom emballage fra desinfektionsmidlerne bortskaffes efter gældende regler.

Kemikalier

På ejendommen opbevares der ikke kemikalier til markdriften. Hvis der skulle blive opbevaret kemikalier på ejendommen, ville disse blive opbevaret efter gældende regler.

Konsekvensvurdering

Affaldsmængder i de nævnte fraktioner vil i ansøgt drift ikke ændres væsentligt i forhold til nudrift. Rutiner omkring opbevaring og bortskaffelse er uændrede.

Ovenstående tiltag vurderes at være tilstrækkelige for at sikre vedholdende fokus på affaldsproduktion og -håndtering.

Farlige stoffer

Til brug for Kommunalbestyrelsens vurdering efter § 36 stk. 1 pkt. 13 om begrænsning af anvendelse, fremstilling eller frigivelse af farlige stoffer der kan forurene jord og grundvand.

I nedenstående tabel er oplyst de relevante farlige stoffer, som husdyrbruget anvender, fremstiller og/eller frigiver i forbindelse med husdyrbrugets drift. Ved farlige stoffer forstås stoffer og blandinger som defineret i *artikel 3 i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1272/2008 om klassificering, mærkning og emballering af stoffer og blandinger*. Det vurderes at alle emnerne i skemaet er reguleret af anden lovgivning, hvorfor det ikke vil/bør give anledning til yderligere vilkår til begrænsning af anvendelse, fremstilling eller frigivelse af disse stoffer.

Med udgangspunkt i Miljøbeskyttelsesloven og underliggende love og bekendtgørelses regelsæt for håndtering af miljøfarlige stoffer, håndteres (anvendes fremstilles og/eller frigives) miljøfarlige stoffer på husdyrbruget efter gældende regler og vejledninger. Ved anvendelse indendørs, minimeres risiko for forurening, da alle stalder og foderlade er med fast gulv, der sikrer mod gennemtrængning til jord og grundvand under bygningerne. Ved utilsigtet hændelse handles jf. beredskabsplanen.

Tabel 6 Oversigt over farlige stoffer der anvendes på husdyrbruget

Emne	Anvendelse
Husdyrbruget	
Medicin	Syge dyr skal behandles så de ikke lider. Gældende regler for veterinærmedicin.
Desinfektion	Desinfektionsmidler anvendes i forbindelse med vask af stalde. Midlerne anvendes efter påtrykt anvisning. Gældende vejledning for anvendelse.
Spraydåser	Spraydåser indeholder væske under tryk.
Gylle	Gylle fremstilles på ejendommen. Gylle er farligt for vandmiljøet. Opbevaring og anvendelse af gylle er reguleret i Husdyrgødningsbekendtgørelsen
Dieselolie	Til maskiner og til varmekanoner til udtørring af stalde efter vask. Tanken er placeret i maskinhus på fast gulv uden afløb. Oplag af dieselolie reguleres i Olietankbekendtgørelsen

Ammoniakemission

Samlet resultat af ammoniakberegninger

Samlet emission: 4154,3 (kg NH ₃ -N/år)	Meremission (8 års-drift): 546,9 (kg NH ₃ -N/år)	Meremission (nudrift): 546,9 (kg NH ₃ -N/år)	
Drifttype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH₃-N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH₃-N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH₃-N/år)
Ansøgt drift	3475,0	679,3	4154,3
Nudrift	2928,1	679,3	3607,4
8 års-drift	2928,1	679,3	3607,4

Figur 6 Beregning af ammoniakemission fra ansøgningskema 236692

Påvirkning af natur

I ansøgningsystemet er der indsat naturpunkter hvortil der er regnet på kvælstofdeposition til området som følge af ammoniakfordampning fra stalde og lagre.

Tablet 7 Beregnet kvælstofdeposition til omkringliggende natur som følge af ammoniakfordampning fra stalde og lagre

Navn på naturområde	Kategori	Ruhed	Meddeposition, 8 års drift, kg N/ha/år	Merdeposition, nudrift, kg N/ha/år	Totaldeposition kg N/ha/år
Surt overdrev V	1	Bn	0,0	0,0	0,1
Skovbevokset tørvemose SV	1	S	0,0	0,0	0,0
Skovbevokset tørvemose S	1	S	0,0	0,0	0,1
Elle- og askeskov	1	S	0,0	0,0	0,1
§3 overdrev NV	2	Bn	0,0	0,0	0,0
§3 overdrev V	3	Bn	0,0	0,0	0,1
Gl. skov	3	S	0,0	0,0	0,1
Storskov	3	S	0,0	0,0	0,1
§3 mose SØ	3	Mk	0,0	0,0	0,1
§3 Mose S	3	Bn	0,0	0,0	0,1
§3 overdrev SV	3	Bn	0,0	0,0	0,1

Kategori 1 natur

Nærmeste Natura 2000-område er N49 (Gudenå og Gjern Bakker) og Habitatområde H45, der er beliggende hhv. ca. 1,4 km syd og ca. 1,9 km vest for anlægget. Dette natura 2000-område er specielt udpeget på grundlag af en væsentlig tilstedeværelse af følgende naturtyper og/ellers arters levesteder: Vandløb, næringsrig sø, våd hede, tør hede, skovbevokset tørvemose, elle- og askeskov samt odder og grøn kølleguldsmed. Natura 2000-planens målsætninger og indsatsprogram er væsentlige elementer i beskyttelsen af disse og i en generel sikring og forbedring af områdets naturværdier.

Natura 2000-området har et areal på 815 ha – heraf er 47 ha statsejet. Området domineres af en strækning af Gudenåen på 23 km og det store tilløb Gjern Å. Begge vandløb indeholder en artsrig vandplantevegetation på stort set hele strækningen. I Gudenåen findes desuden grøn kølleguldsmed, og odderen lever ved begge vandløbsstrækninger. Damflagermusen er registreret umiddelbart uden for området, og lever derfor formentlig også indenfor området.

Beregningen af total kvælstofdeposition på kategori 1-natur viser, som følge af ammoniakfordampningen fra produktionen på Tvillum Kirkevej 34 en begning på 0,0 kg N/ha/år til kategori 1-natur, hvilket betyder at kravet til maksimal totaldeposition er overholdt.

Kumulation af ammoniak på kategori 1 natur

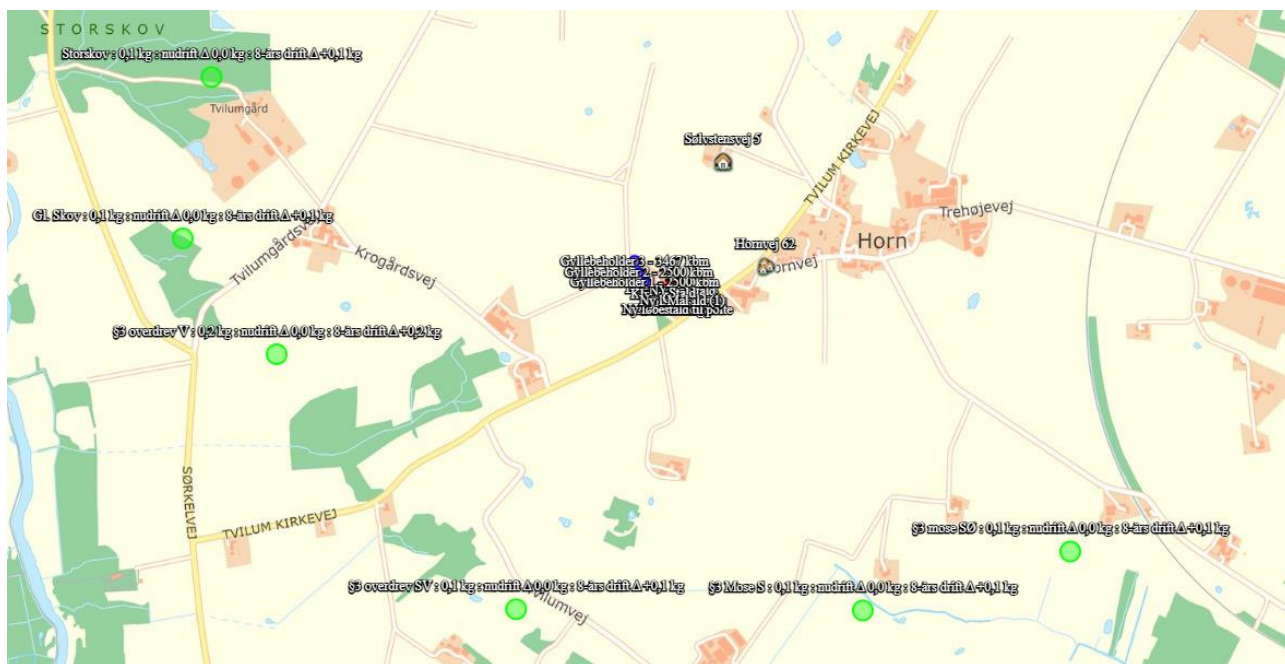
Beregningerne af total kvælstofdeposition på kategori 1-natur, som følge af ammoniakfordampningen fra produktionen på Tvillum Kirkevej 34 til de omkringliggende kategori 1 naturområder er mellem 0,0 – 0,1 kg N/ha/år. Det betyder, at det ikke er relevant at vurdere på kumulation i forhold til andre husdyrbrug.

Kategori 2

Nærmeste kategori 2 natur, er et overdrev, beliggende 3,3 km nordvest for ejendommen. Der er ingen målbar deposition til overdrevet illustreret ved 0,0 kg N/ha/år. Derved er kravet om en maksimal totaldeposition på 1,0 kg N/ha/år overholdt.

Kategori 3 natur samt §3 natur

Der er i skema 236 692 beregnet kvælstofdeposition til de nærmeste kategori 3 naturområder. Der er ingen målbar merdeposition til §3 udpegningerne omkring ejendommen illustreret ved 0,0 kg N/ha/år.

Figur 7 Omkringliggende natur, beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens §3

For naturområder omfattet af kategori 3, kan kommunen stille krav til maksimal merdeposition udover 1 kg N/ha/år. For de omkringliggende naturområder, er den højeste merdeposition i forhold til både nudrift og driften for 8 år siden væsentlig under 1 kg N/ha/år, hvilket betyder at kravet til maksimal merdeposition er overholdt.

Bilag IV-arter m.v.

Bilag IV-arter er arter, der fremgår af bilag IV i EU's habitatdirektiv. De beskrives som strengt beskyttede arter. Det betyder, at arternes yngle- og rasteområder ikke må beskadiges eller ødelægges.

Af faglig rapport fra DMU nr. 635, Håndbog over dyrearter på habitatdirektivets bilag IV, fremgår en liste over arters udbredelse i et grid på 10 km x 10 km fordelt over hele landet. Der er desuden udgivet en videnskabelig rapport i 2013 over overvågning af arter. Af rapporterne fremgår at nedenstående arter kan være registreret i nærområdet til husdyrbruget.

Tabel 8 Disse arter KAN være registreret i nærområdet til husdyrbruget

Dansk navn	Videnskabeligt navn
<i>Pattedyr</i>	<i>Mammalia</i>
Damflagermus	<i>Myotis dasycneme</i>
Vandflagermus	<i>Myotis daubentonii</i>
Brunflagermus	<i>Nyctalus noctula</i>
Langøret flagermus	<i>Plecotus auritus</i>
Sydflagermus	<i>Eptesicus serotinus</i>
Troldflagermus	<i>Pipistrellus nathusii</i>
Dværgflagermus	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>
Odde	<i>Lutra Lutra</i>
<i>Krybdyr</i>	
Markfirben	<i>Lacerta agilis</i>
<i>Padde</i>	
Stor vandsalamander	<i>Triturus cristatus</i>
Spidssnudet frø	<i>Rana arvalis</i>
Strandtudse	<i>Bufo calamita</i>
Grøn kølleguldsmed	<i>Ophiogomphus cecilia</i>

Liste over bilag IV-arter. Ifølge Danmarks Miljøportal, er der ikke registreret bilag IV-arter indenfor 1.000 m fra husdyrbruget.

De potentielle bilag IV-arter, kan der forekomme flagermus, odde, markfirben og padde. Gamle bygninger og træer kan fungere som dagskjul og overvintringssted for flagermus. De ældste produktionsbygninger samt et ældre stuehus fjernes fra ejendommen. Dette er bygninger der ikke har haft betydning for flagermusene.

Flere af områdets søer og vådområder kan være levested for særligt beskyttede arter af padde. Nærmeste potentielle levesteder for bilag IV-arter vil formentlig være i nogle af de omkringliggende naturarealer.

Markfirben findes typisk på åbne, varme, solrige lokaliteter som jernbane- og vejskråninger, sten- og jorddiger, heder, overdrev, grusgrave, strandenge, kystskrænter og sandede bakkeområder. Der findes umiddelbart ingen sådanne levesteder i nærheden af husdyrbruget.

Det vurderes, at bilag IV-arter potentielt kan findes i forbindelse med de registrerede §3 arealer samt skove. Med merdepositioner på maksimalt 0,0 kg NH₃-N/ha/år i forhold til nudrift, 8-årsdrift og ansøgt drift, til kategori 3 natur og andre naturområder, vurderes ammoniakdepositionen derfor ikke at kunne medføre tilstandsændringer af de nærliggende naturområder. Ud fra betragtningen, at en merdeposition på 1 kg NH₃-N/ha/år ikke kan medføre en tilstandsændring af et §3 naturområde, vurderes det, at det heller ikke vil kunne påvirke bilag IV-arter negativt. På grund af afstanden til potentielle yngle- og levesteder, herunder afstanden til nærmeste økologiske og potentielle økologiske forbindelser, da der ikke fjernes høje gamle træer, stenbunker, jorddiger eller gamle bygninger, som kan være mulige opholdssteder, vurderes det derfor, at husdyrbruget ikke kan påvirke bilag IV-arternes yngle- eller levesteder negativt.

Pattedyr - flagermus

Projekter som berører bygninger, skove, levende hegn og gamle træer kan evt. påvirke raste- og yngleområder for flagermus.

Da projektet ikke indebærer ændring af jord- og stendiger, levende hegn, fældning af gamle træer eller nedrivning af ældre bygninger eller i øvrigt ændrer på forhold som ville kunne fungere som yngle- eller rastested for flagermus vurderes ændringen af denne ansøgning ikke at medføre en negativ påvirkning af flagermus.

Pattedyr - odder

Projektet indebærer ikke påvirkninger eller ændringer af vandløb og derfor vurderes potentiel forekomst af odder ikke at blive påvirket.

Samlet set vurderes ammoniakdepositionen fra anlægget i det ansøgte projekt ikke at udgøre en væsentlig påvirkning af de nærmeste Natura 2000-områdes udpegningsgrundlag. Ligeledes vurderes det, at ammoniakdepositionen fra det ansøgte projekt ikke vil skade arter opført på habitatdirektivets bilag IV.

Padder

Følgende bilag IV-padder har i henhold til faglig rapport nr. 635 naturligt udbredelsesområde i Silkeborg Kommune: Spidssnudet frø, strandtudse og stor vandsalamander.

Lysåbne vandhuller med flade brinker og naturligt plante- og dyreliv er potentielle yngleområder for alle de nævnte padder, mens mere tilgroede vandhuller ofte kan fungere som rasteområder.

I området omkring Tvillum Kirkevej 34 findes der en del naturlige mindre vandhuller, som potentielt kan være yngle- eller rastesteder for padderarter, herunder bilag IV-arter.

Ingen af vandhullerne vil som følge af projektet blive påvirket af en merdeposition af ammoniak. Det vurderes derfor, at vandhullernes naturtilstand ikke vil ændres af projektet.

Konsekvensvurdering - Samlet vurdering af kvælstofbelastning af naturområder

Kravene om maksimalt tilladt totaldeposition på kategori 1- og kategori 2-natur er overholdt.

Det vurderes at projektet ikke vil påvirke raste-, yngle, og levesteder for arter opført på Bilag 4 i EU's Habitatdirektiv væsentligt.

Der ikke er grundlag for at skærpe kravene til ammoniakfordampningen fra stalde og lagre, under hensyn til andre omkringliggende kvælstoffølsomme naturområder såsom ammoniakfølsomme skove, kategori 3-natur og §3 natur.

BAT

I de nedenstående afsnit redegøres for de enkelte delelementer af BAT (Bedste tilgængelige teknik). Der foretages en samlet vurdering af BAT til sidst i afsnittet.

BAT - ammoniak

Kommunen skal anvende Miljøstyrelsens "Vejledende emissionsgrænseværdier opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT)" ved vurderingen af, om det ansøgte lever op til kravet om anvendelse af BAT. Vejledningen anviser en metode til fastsættelse af en ammoniakemissionsgrænseværdi for husdyrbrugets samlede anlæg. Af Miljøstyrelsens introduktion til de vejledende emissionsgrænseværdier fremgår bl.a. følgende: "På den baggrund skal godkendelsesmyndigheden ud fra proportionalitetsmæssige betragtninger foretage en konkret og individuel vurdering af, hvor der objektivt set kan lade sig gøre i de eksisterende dele af anlægget indenfor de led i produktionskæden, som indgår i fastlæggelsen af den bedste tilgængelige teknik (BAT). Godkendelsesmyndigheden bør i den forbindelse anvende de principper, som anvendes ved fastlæggelsen af den bedste tilgængelige teknik (BAT)- Herefter bør

der fastsættes en samlet emissionsgrænseværdi for det samlede anlæg, hvorefter ansøger i overensstemmelse med bemærkningerne i afsnit 4.2 har frit valg på hele anlægget”.

For at honorere kravet til BAT er nye stalde indrettet med delvist fast gulv og der etableres gyllekøling i nye stalde.

I skema 236 692 er BAT-niveauet for ammoniakemissionen fra det samlede produktionsanlæg (stalde og lagre) i ansøgt drift beregnet til 4155 kg NH₃N/år. Emissionen fra den eksisterende drift udgør 3607,4 kg NH₃N/år om året, og når nogle ældre stalde tages ud af drift og der bygges en ny stald, vil den samlede emission stige med 546,9 NH₃N/år, så hele anlægget vil have en samlet udledning på 4154,3 NH₃N/år.

4.1 Samlet ammoniakemission fra husdyrbruget (stald og lager)

Driftstype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	3475,0	679,3	4154,3
Nudrift	2928,1	679,3	3607,4
8 års-drift	2928,1	679,3	3607,4

Samlet BAT beregning 			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	3476	679	4155
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	3475	679	4154
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	1
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Figur 8 Samlet ammoniakfordampning fra stalde og lagre samt beregning af BAT-krav for ammoniakfordampning

I ansøgt drift er etableres der gyllekøling i den nye stald med en ammoniakreducerende effekt på 11,1 %. Det samlede BAT-krav er overholdt.

BAT – management

I henhold til BREFF-dokumentet er der BAT at træne og uddanne medarbejdere, registrere og søge at minimere ressourceforbruget i produktionen, at minimere affaldsmængder og have fastlagte rutiner omkring sortering og bortskaffelse samt løbende at opdatere og udvikle en Beredskabsplan til brug ved ulykker eller utilsigtede hændelser med risiko for ansatte og omgivende miljø.

Husdyrbruget håndterer management på følgende måde;

- Bedriftens medarbejdere uddannes løbende gennem kurser og efteruddannelse.
- Medarbejderne er orienteret om at ejendommen er miljøgodkendt og hvilket ansvar der dermed følger.
- I driftsregnskabet registreres ressourceforbruget af energi, vand og foder.
- Rengøring i og omkring siloer foretages jævnlige med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at sikre der ikke opstår uhygiejniske forhold.
- I forbindelse med indretningen af produktionsanlægget er der fokus på, at indretningen tager hensyn til en rationel drift, af hensyn til ressourceforbruget i driften og de daglige arbejds gange.
- Ud fra et proportionalitetshensyn er der fokus på hvilke staldsystemer der er bedst anvendelige i relation til miljø, arbejdsforbrug og dyrevelfærd for at fremtidssikre virksomheden.
- Der er udarbejdet Beredskabsplan.

- DANISH Produktstandard er indført. Heri indgår afsnit om bortskaffelse af døde dyr, miljøbeskyttelse og etiske regler for griseproduktion.
- Der iværksættes et reparations- og vedligeholdelsesprogram for at sikre, at bygninger og udstyr er driftsklar.
- Der er faste rutiner i forhold til bortskaffelse af bedriftens affald.

Risici

På ejendommen er der udarbejdet en beredskabsplan, der beskriver, hvilke forholdsregler medarbejdere og ejer skal tage ved brand, udslip af gylle eller andre uheld og kritiske situationer.

Driftsforstyrrelser eller uheld, der kan medføre væsentlig forøget forurening i forhold til normal drift, kan ske i forbindelse med håndtering og opbevaring af husdyrgødning, ved strømsvigt samt udslip af dieselolie.

I tilfælde af mindre gylleudslip vil gyllen samle sig om lækagestedet. Herfra kan det suges op og fjernes. Da gyllen kan suges op, vurderes det, at der ikke er fare for forurening af grundvandet.

Døde dyr opbevares i container eller under kadaverkappe, udviklet til formålet, hvorved uhygiejniske forhold undgås.

Anlæg og tekniske foranstaltninger rengøres, vedligeholdes og udskiftes i en sådan grad, at det sikrer korrekt brug og effekt. Medarbejderne er grundigt instrueret i opgaverne, hvilket er med til at sikre at disse bliver udført korrekt, og med minimal risiko for uheld som følge af forkert håndtering af gylle, olie m.v.

Tankning af gylle sker med gyllevogn med fastmonteret kran, hvor pumpen sidder på gyllevognen og der sker en automatisk tømning af pumperøret. Tankning sker altid under opsyn, hvorfor det vurderes, at der ikke er større risiko for uheld i forbindelse med utilsigtet igangsætning af pumper, spild m.m.

En gang om året tømmes gyllebeholdere, i forbindelse med den normale udbringning af gylle, hvorved beholderne visuelt kan kontrolleres for evt. skader. Der foretages desuden lovpligtigt eftersyn og vedligeholdelse, hvilket betyder at beholdere hvert 10. år bliver kontrolleret for om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

Ved at følge de retningslinjer der er anført i beredskabsplanen, forventes skadevirkninger ved evt. uheld minimeret, da der vil ske forureningsbegrænsende foranstaltninger i form af inddæmning, oppumpning m.v.

Ved brand tilkaldes brandvæsenet.

Der er opsat pulverslukkere strategiske steder på ejendommen. Der iværksættes slukningsarbejde i det omfang det er forsvarligt. Dyr forsøges reddet ud.

BAT – foderstrategi

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT at sikre effektiv fodring gennem sammensætning af foderet og løbende kontrol, således det over den samlede vækstperiode tilpasses dyrenes behov.

Husdyrbruget håndterer foderet på følgende måde;

- Foderproduktion og indkøb sker på grundlag af en samlet foderplan for dyregruppen og vækstperioden.
- Der udarbejdes foderplaner med anvendelse af nyeste viden indenfor grisefodring. Herved optimeres fodringen så unødigt spild af råvarer undgås.
- Foderanlæg justeres jævnlige, således tilpasses den udfodrede mængde løbende til dyrets vækst og behov.
- Der udarbejdes E-kontrol

BAT-vand og energi

I henhold til BREF-dokumentet er det BAT at registrere vandforbruget gennem måling og ved detektering/reparation af lækager.

Husdyrbruget håndterer vand og energi som følger:

- Lækager findes og repareres hurtigst muligt.
- Defekte drikkekopper udskiftes eller repareres.
- Drikkevandsinstallationer rengøres og efterses jævnligt for at undgå spild.
- I forbindelse med rengøring iblødsættes staldene for at reducere vaskevandsforbruget.
- Temperaturregulerende styringssystem på ventilation i både nye og eks. stalde
- Ventilationsmotorer løbende udskiftet til frekvensstyrede modeller i eks.
- Ventilationssskorstene og -vinger rengøres løbende i både nye og eks. stalde
- Belysning udskiftes til LED i det kontinuerte vedligehold af eksisterende stalde
- Alle nye stalde etableres med ovenstående teknik.

BAT- opbevaringsanlæg

- Beholderne kan modstå mekaniske, termiske samt kemiske påvirkninger.
- Beholdernes bund og vægge er tætte og beskyttede mod tæring.
- Lageret tømmes regelmæssigt af hensyn til eftersyn og vedligeholdelse.
- Gyllen omrøres kun i forbindelse med tømning eller overpumpning til vogn.
- Tankene er tilmeldt de lovpligtige regelmæssige eftersyn, hvilket betyder at tankene hvert 10. år bliver kontrolleret for, om der skulle være tegn på begyndende utætheder.

Befolkningen og menneskers sundhed

Der er i materialet anført beskrivelser og beregninger af støj, støv og lugt. Således er det påvist at der i en radius omkring anlægget må forventes visse gener forbundet med enten luftkvalitet eller støj fra ejendommen. Ingen af de beskrevne fokusområder giver anledning til en belastning der ligger ud over de ved lov fastsatte grænseværdier eller geneafstande for produktioner af denne type.

Det vurderes, at de beskrevne arbejdsfunktioner, og den heraf afledte virkning, ikke vil give anledning til en påvirkning, som kan have konsekvenser for sundheden hos omkringboende.

Biologisk mangfoldighed med særlig vægt på kat 1- og 2 natur samt bilag 4 arter

Ingen af ejendommens bygninger ligger i Natura 2000-område. Nærmeste Natura 2000-område er N49 (Gudenå og Gjern Bakker) og Habitatområde H45, der er beliggende hhv. ca. 1,4 km syd og ca. 1,9 km vest for anlægget.

Det er vurderet ud fra ammoniakdepositionsregninger til nærmere liggende naturområder samt den store afstand fra produktionsanlægget til Natura 2000-områderne, at kvælstofdeposition som følge af ammoniakfordampning fra husdyrbrugets stalde og lagre, ikke er til skade for de beskyttede Natura 2000-områder. Det er vurderet, at projektet hverken i sig selv eller i kumulation med andre påvirkninger og bidrag fra andre projekter har skadevirkning på Natura 2000-områderne eller de naturtyper og arter, der forekommer i de internationale naturbeskyttelsesområder, herunder udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områderne.

Der er registreret flere søer og vandhuller i nærheden af staldanlægget, som kan være levested for bilag IV-arter som padde og krybdyr.

Det vurderes med baggrund i oplysninger om den ansøgte drift, at projektet ikke vil medføre ændringer af naturområder, der påvirker bilag IV-arter eller deres levesteder.

Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima

Forureningen af vand, luft og jord påvirker menneskers helbred og skader naturen. Hvor farlig forureningen er, afhænger både af hvilke stoffer, og hvor store mængder, der er tale om.

Luftforureningen i Danmark kommer typisk fra køretøjer, skibe, fritidsfartøjer, brændeovne, fra erhvervsvirksomheder og fra energiproduktion. I Danmark får vi også skadelige stoffer blæst ind over grænserne. Der er i materialet anført beskrivelser og beregninger af ammoniakfordampning fra stalde og lagre. Besætningens samlede udledning af ammoniak er beskrevet og beregnet jf. Vejledende emissionsgrænseværdier der er opnåelige ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik i produktionen.

Jordforurening stammer ofte fra virksomheder og industri, som gennem tiden har brugt mange kemikalier. Utætte tanke eller ødelagte kloakledninger kan også være skyld i, at olie og kemikalier har forurennet jorden.

Forurening til vandmiljø sker enten via langsom udvaskning fra arealerne eller ved uheld hvor en punktkildeforurening utilsigtet når dræn eller vandløb. Den faste del af næringsstofferne som ligger bundet i husdyrgødningen, håndteres og fordeles i henhold til bedriftens mark- og gødningsplan. Planen udarbejdes af eksperter på området og indsendes hvert år til kontrol og godkendelse i Plantedirektoratet. Arealer og gødningsfordeling er ikke længere en del af husdyrgodkendelsen for bedriften og er derfor heller ikke kommenteret yderligere i materialet. Punktkildeforurening som utilsigtede gylleudslip eller olie/kemikalie forureninger søges beskrevet og imødekommet med den udarbejdede Beredskabsplan for driften der ved uheld kan medvirke til at begrænse og stoppe forureningen inden den gør skade på vandmiljøet.

Klima er nyt fokusområde i landbrugsdriften. Klimaregnskaber sætter fokus på nye tiltag for at reducere bedriftenes CO₂ og metan udledning med målrettet indsats på områder som udmugningssystemer, bundtyper, foderoptimering, ventilation og implementering af nye tekniske virkemidler. Ingen af de beskrevne fokusområder i dette projekt giver anledning til en belastning der ligger ud over de ved lov fastsatte grænseværdier for produktioner af denne type.

Det vurderes, at det ansøgte projekt og den afledte virkning dokumenteret med de indsendte beregninger, ikke vil give anledning til en påvirkning, som kan have konsekvenser for vand, luft eller klima omkring produktionen.

Materielle goder, kulturarv og landskab

Husdyrbruget er beliggende i primært landbrugsområde. Landskabet er overvejende jævnt, og er præget af opdyrkede arealer, tilplantede læhegn og spredte gårde, og opleves som helhed ensartet i sit udtryk.

Husdyrbruget er, ifølge Silkeborg Kommuneplan 2020 – 2032, beliggende i "Særlige værdifulde landbrugsområder", "Konsekvensområde for tekniske anlæg", Opmærksomhedszoner husdyrbrug" og "Oversvømmelseskort".

Landskabet er bakket men er også præget af opdyrkede arealer, tilplantede læhegn og spredte gårde og opleves som helhed ensartet i sit udtryk.

Produktionsanlægget ligger ca. 2 km sydvest for Fårvang, er er nærmeste byzone. Nærmeste sankede bebyggelse er Horn, der er beliggende ca. 230 m øst for produktionsanlægget.

Ejendommen er beliggende udenfor følgende udpegninger:

- Søbeskyttelseslinje
- Åbeskyttelseslinje
- Skovbyggelinje
- Beskyttede sten- og jorddiger

- Strandbeskyttelse
- Skovrejsningsområder
- Økologiske forbindelser
- Værdifulde kulturmiljøer
- Kulturhistoriske bevaringsværdier
- Bevaringsværdige landskaber
- Geologiske bevaringsværdier
- Store husdyrbrug
- Fredede områder
- Fredede fortidsminder
- Kirkebyggelinje
- Kystnærhedszonen

Ejendommen er beliggende indenfor

- Særlige værdifulde landbrugsområder

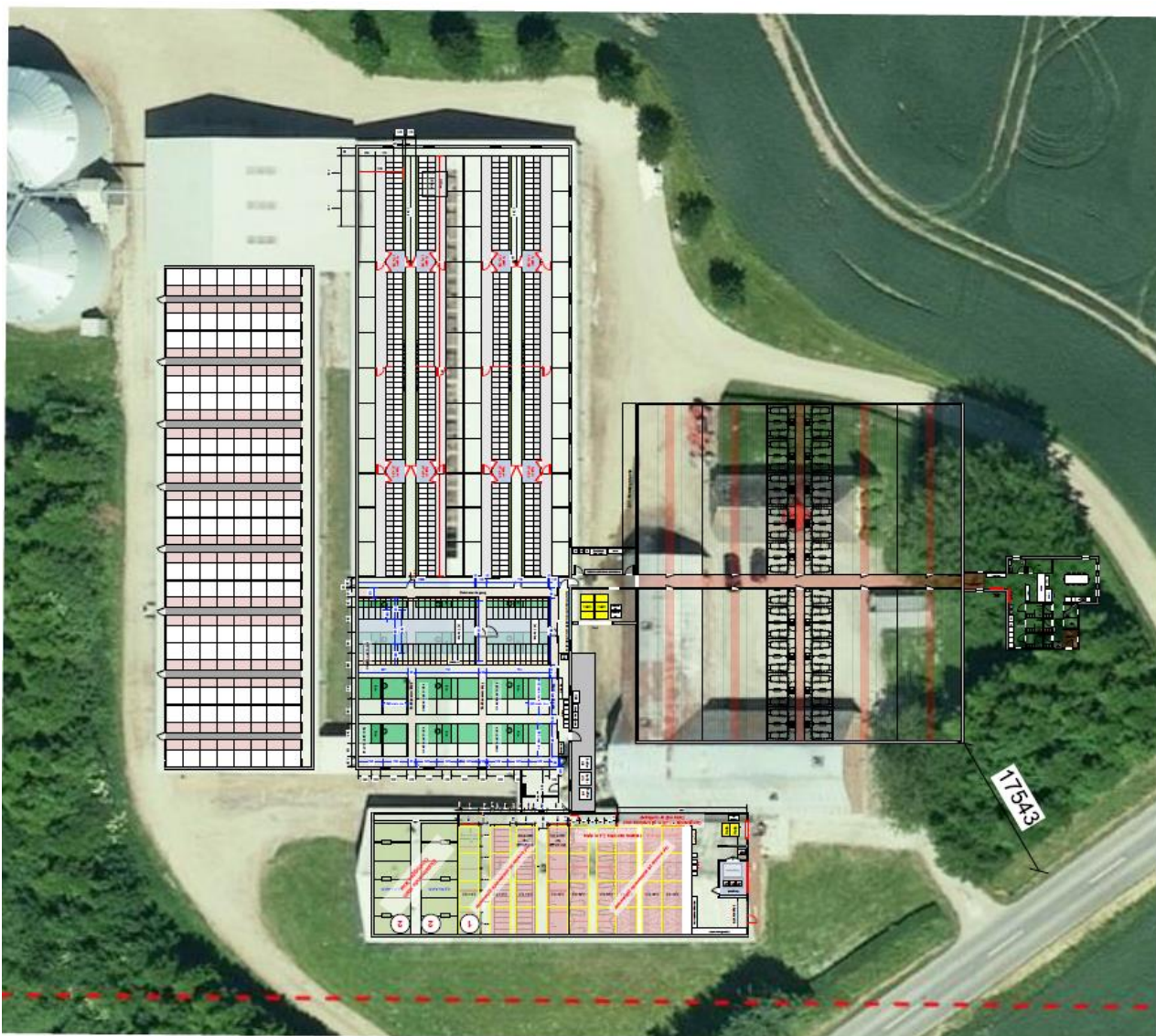
Ejendommen ligger i et tyndt befolket område. Omkring ejendommen ligger spredt landbrugsbebyggelse og mange af markarealerne er adskilt af læhegn. Omkring 230 m øst for ejendommen er den samlede bebyggelse, Horn beliggende. Vest og sydvest for ejendommen der er to mindre naturområder (overdrev) omfattet af naturbeskyttelseslovens §3.

Der ligger ingen fredede fortidsminder, beskyttede jord- og stendiger eller lignende omkring ejendommen. Det nærmeste beskyttede jord- og stendige, er beliggende sydvest for ejendommen i en afstand af ca. 80 m.

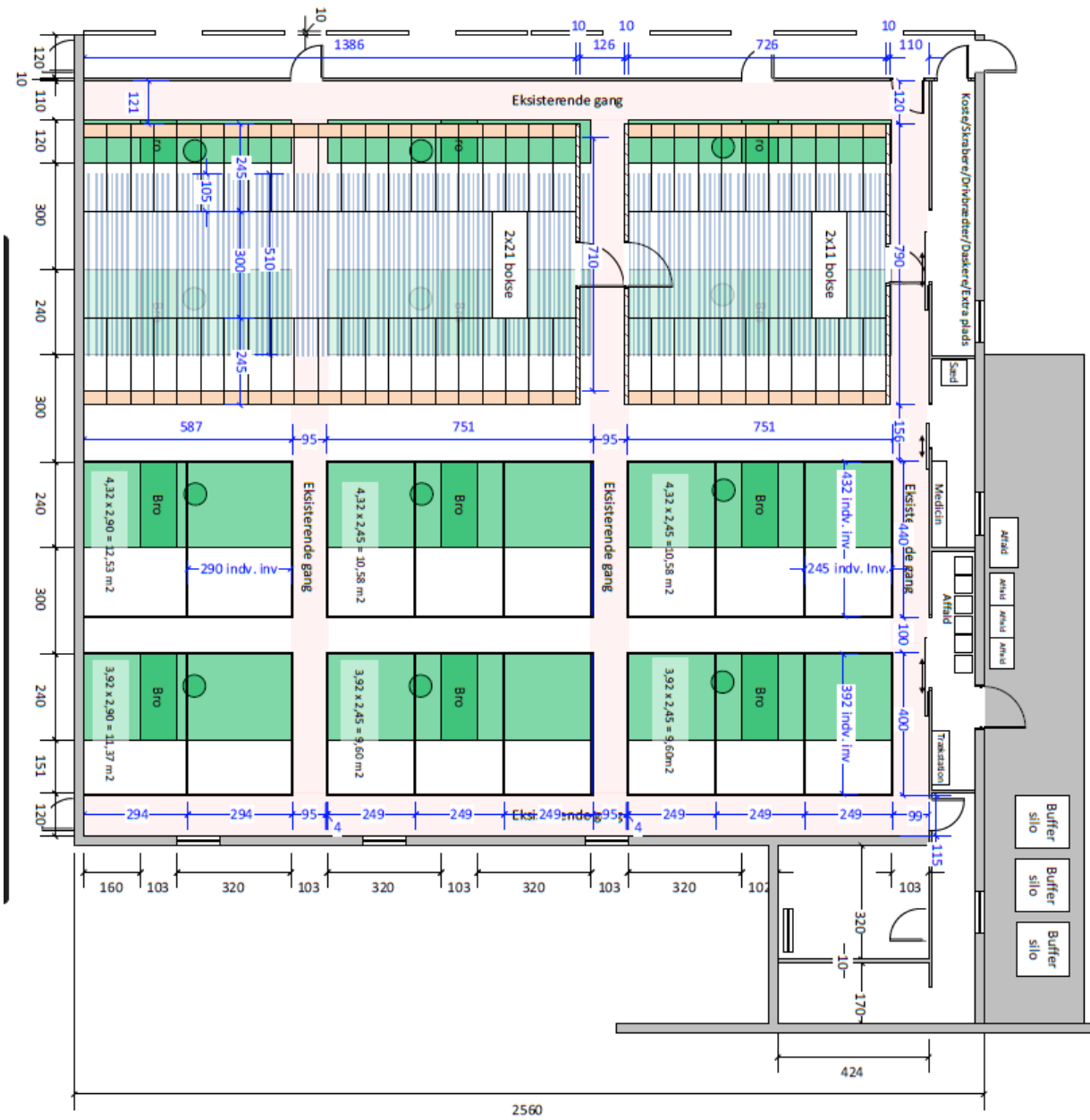
Det vurderes, at det ansøgte byggeri er placeret hensigtsmæssigt i landskabet, og at der opnås en harmonisk helhed i byggeriet, som ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af landskabet.

Det vurderes, at placeringen af det eksisterende og den nye ansøgte stald ikke forringer de landskabelige, kulturhistoriske, rekreative samt natur- og miljømæssige værdier i området.

Bilag 1 Tegningsmateriale

Figur 13 Oversigtstegning med placering af de nye bygninger i forhold til eksisterende stalde der bibeholdes uændret samt ændret indretning af eksisterende farestald der ændres til løbestald og stalden mod syd der ændres til polte/gyltestald. Den nye farestald indrettes med 5 sektioner.

Figur 14 Ny indretning i eksisterende farestald der ændres til løbeafdeling.

Figur 15 Oversigt over bygninger med produktionsareal som vist i skema 236 692 i husdyrgodkendelse.dk

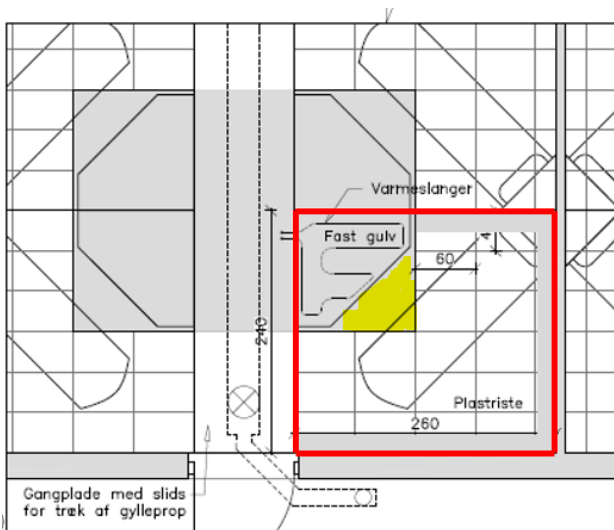
I den nye farestald etableres farestier med samlet produktionsareal på 1245 m². Stalden indrettes til diegivende søer i løsdrift. Søerne opstaldes i stier, der i stalden er indrettet med reduceret gyllekumme og fulldrænet gulv under soen samt fast gulv i og foran pattegrisehulen.

Kummearealet reduceres med 25% ift. fulldrænedede stier. Dette sker ved at man indvendigt i kummen placerer en række betonblokke ud fra væggene, som umiddelbart under spaltegulvet støbes skrå således at evt. afsat gødning i disse områder glider af og havner i kummen.

Principskitser

Princip	Skitse	Kumme areal/ gylleoverflade
Fast gulv over fuld kumme		100%

Princip	Skitse	Kumme areal/ gylleoverflade
Delvist fast gulv		50-75%
Reduceret kumme Indvendig betonblok med skrå top langs tre af stiens sider		25-49%

- Reduceret gyllekumme
- Inventar

Inden for den røde markering er der indvendigt i kummen sat en betonblok med skrå top. Her reduceres kummearealet. Aktuelt bliver den gule markering ikke fast, men en betonblok med skrå top placeres på skrå op mod smågrisehulen.

Stien

Bunden

Definitionen af delvist fast gulv til søer

Jf <https://husdyrvejledning.mst.dk/helpdesk/helpdesk-svar/indretning-af-stalde-olign/definition-af-delvis-spaltegulv-til-soeer-og-smaagrise/>

Svar: _

I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3 er der ikke nogen fastsat grænse for andelen af fast gulv hos søer og smågrise, for at staldsystemet kan betegnes som delvis spaltegulv. Kun hos slagtesvin er staldsystemet delvis spaltegulv opdelt i kategorierne 25-49 % fast gulv og 50-75 % fast gulv.

...

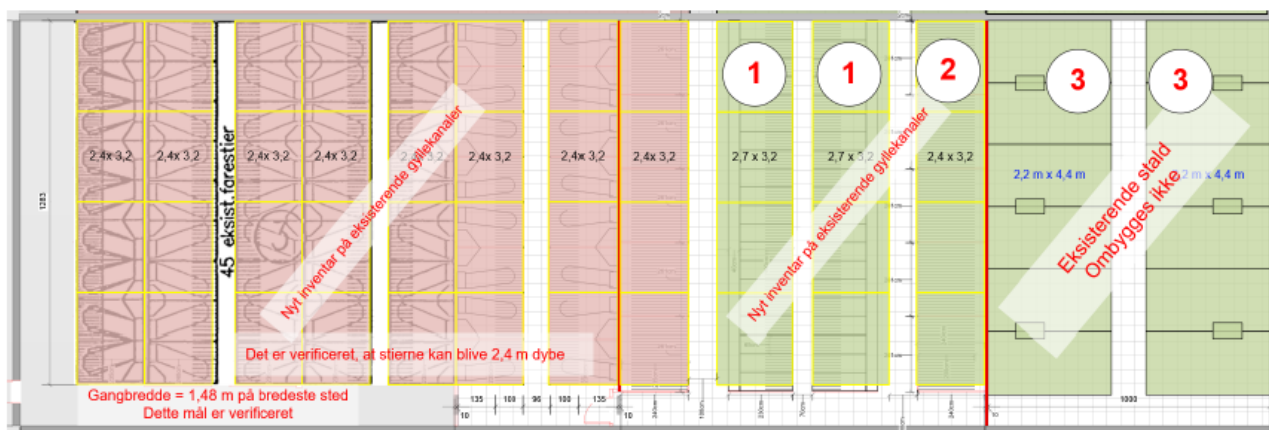
Søer, diegivende, kassestier, delvis spaltegulv har fast gulv i den forreste del af stien omkring soens forparti og pattegrisehulen samt spaltegulv i den bagerste del omkring soens bagparti. Undersøgelserne, der ligger til grund for fastsættelse af emissionsværdier for ammoniak og lugt, er alle gennemført i farestalde, hvor andelen af fast gulv i stierne udgjorde 50 % eller mere af stiarealet.

I husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen er 50 % fast gulv ikke et minimumskrav til farestier, delvis spaltegulv. Derfor kan man ikke på samme måde som hos slagtesvin kræve en bestemt procentdel fast gulv.

Det fremgår af rapporten, at selvom en faresti med fuldspaltegulv er udstyret med en varmeplade til pattegrisene, eller der er fast gulv i et lille areal under soen, betyder det ikke at staldsystemet er delvis spaltegulv.

...

Hvis en dyretype og staldsystem ikke fremgår af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen, anvendes emissionsfaktoren for den dyretype og staldsystem, som det ansøgte ligner mest i relation til emission af ammoniak og lugt. Det følger af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 21, stk. 2.

Figur 9 Bygningen mod syd. Den nye indretning markeret med grøn rød og gul. Og den eksisterende indretning vises med grå streg under farvelaget. Produktionsarealets størrelse er uændret. Der ændret på hvilke dyretyper der går i staldafsnittet. Bemærk at figuren vender således at øst er til venstre og vest til højre.

Den sydlige bygnings indretning i nudrift

Farestald 1 i nudrift: sektionen er (4,9 m +15,4 m) x 14,3 m

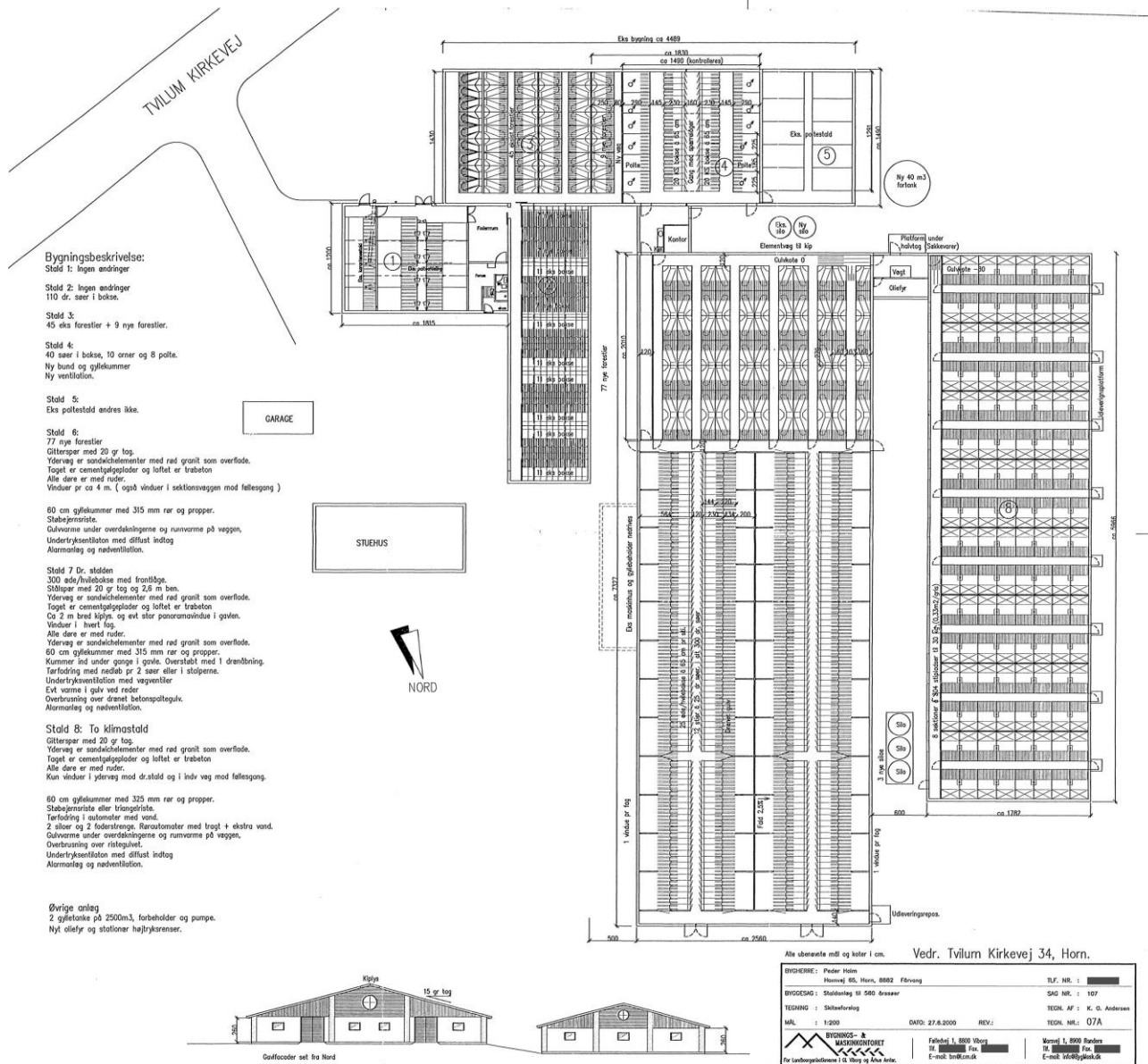
Ansøger har opmålt stierne uden krybber og uden gangarealer. Ansøger har oplyst samlet produktionsareal på 220 m².

Løbeafd nudrift: sektionen er 13* 14,3 m

Ansøger har opmålt stierne uden krybber og uden gangarealer. Ansøger har oplyst samlet produktionsareal på 164 m².

Poltestald nudrift: sektionen er 10* 14,3 m

Ansøger har opmålt stierne inkl. foderautomat. Ansøger har oplyst samlet produktionsareal på 116 kvm.

Figur 10 Tegningsmateriale over eksisterende indretning fra Filarkiv "Diverse (stalde)" fra 2000.

Opgørelse af produktionsareal i eksisterende bygninger uden godkendelsespligtige ændringer:

Klimastalde: bygningen er 17,82 m * 59,66 m

Produktionsareal = 2m * 3,2m * 16 stier * 8 sektioner = 819 m² (gangarealer ikke medtaget i opgørelsen). Ansøger har opmålt stierne uden krybber og uden gangarealer. Ansøger har oplyst samlet produktionsareal på 798 m².

Farestald 2 (eksisterende): Bygningen er 25,6 * 20,1 m

Ansøger har opmålt stierne med krybber og uden gangarealer. Ansøger har oplyst samlet produktionsareal på 333 m² i nudrift – ansøgt 320 m².

Drægtighedsstald: Bygningen er 25,6*52,8 m

Ansøger har opmålt stierne uden krybber og uden gangarealer. Ansøger har oplyst samlet produktionsareal på 1.072 m².

Beplantningsplan - forslag

Susanne H. Kuhr og Thomas Kuhr
Anette Pihl Pedersen

Viborg

09.03.2023

Mobil

29995702

Mail

KNI@velas.dk

Vedr. Rapport 2 over spredning af lugt Tvillum Kirkevej 34, Fårvang scenarie B

Hermed ny rapport over beregninger af lugtpåvirkning hos naboer fra svineproduktionen på Tvillum Kirkevej 34, Fårvang. Projektets scenarie B er ændret lidt i dimensionerne af den nye farestald og der er lavet andet ventilationsprincip

I ansøgningsystemet overskrider ansøgningen den generelle vejledende lugtberegning efter den ny model og der er derfor lavet en ny konkret lugtspredningsberegning i OML-Multi som erstatter den standardiserede lugtberegning i Husdyrgodkendelse.dk.

Inddata – lugtemissioner svinestalde

Lugtemissionen fra svinestaldene er beregnet i Husdyrgodkendelse.dk (skema 238406 som er kopi af skema 236692). Der er beregnet en maksimal lugtemission fra svinestaldene på 54.494OU/s

Der er indhentet oplysninger om nuværende og planlagte staldes indretning og ventilation og lugtemissionen er fordelt ud fra dette på 17 afkast.

Alle afkast fra staldene er placeret ud fra deres placering i UTM-koordinater (EUref89-UTMzone32N). Der er indlagt et beregningsmæssigt koordinatsystem med centrum 543381; 6234208. Det er ud fra dette centrum afstande til naboer og byzone beregnes. Dette lugtcentrum er ikke det samme, som der anvendes i husdyrgodkendelse.dk, da der ved en konkret lugtspredningsberegning tages udgangspunkt i ventilationsafkast og ikke i bygningerne

Af billede 1 fremgår placering af de enkelte afkast med nummerering som anvendes i beregningerne. Afksthøjder er angivet som oplyst og kan ses i tabellen på følgende side. Ydelser og dimensioner på ventilationsanlæg er indhentet hos Skiold Ventilation A/S. For eksisterende afkast er anvendt den aktuelle ydelse og for nye afkast er anvendt vejledende dimensioneringsgrundlag

Ventilationsydelsen pr stiplads er beregnet i tabellen med inddata. Ydelse pr stiplads er baseret på oplysninger om maksimal ydelse fra ventilationsfirma divideret med maksimalt antal stipladser jf. bekendtgørelse om beskyttelse af svin.

Miljøstyrelsen baserer de vejledende normale ventilationsydelse på bilag i rapporten: Standardtal for lugtemission fra danske svinestalde om sommeren, Meddelelse nr. 742. I tabellen nedenfor sammenlignes de i beregningen anvendte ydelser med de vejledende standardtal.

	M ³ /time/stiplads Interval	M ³ /time/stiplads Median	Anvendt i aktuel beregning
Gylte = drægtige søer	83-152	116	128
Polte/slagtesvin	73-140	114	125
Løbeafdeling	82-169	133	91
Drægtighedsstald	83-152	116	122
Smågrisestald	28-70	40	47
Farestald		450 *)	450

*) Dimensioneringsgrundlag for nye stalde

Det er således ganske normale og hyppigt forekommende ventilationsydelse, der er anvendt i beregningen.

Samlede afkast på ny stald

På den nye farestald er der for at øge opblanding og fortynding af staldluften indregnet at samle luften fra staldsektionerne og føre denne til midten af stalden i grupper af 3 afkast, som føres mindst 0,5 m over kiphøjde. Derved sikres en kraftigere røgfane som "slipper" bygningerne og ikke turbulerer omkring bygningerne og dermed opnås en bedre opblanding af staldluften. Når 3 afkast placeres tæt sammen, er det i hjælpeteksten til OML angivet:

"Når afkast er placeret ganske tæt ved hinanden – eksempelvis når flere røgrør er ført op igennem samme skorsten – vil det være mest korrekt, at man beregningsmæssigt samler afkastene til eet,..." og "Betingelsen for at slå røgfaneerne sammen er for det første, at afkastene er helt sammenlignelige med hensyn til afkasthøjde, røggastemperatur og røggashastighed. Endvidere skal de ligge ganske tæt ved hinanden" Det Faglige notat nr. 2021/35

https://dce.au.dk/fileadmin/dce.au.dk/Udgivelser/Notater_2021/N2021_35.pdf

I afgørelse 20/00420 fra NMKN af 9. februar 2022 vurderes at "ganske tæt" betyder, at den frie afstand mellem yderkanter af naboafkast er mindre end ca. 20 % af den ydre diameter, og flere end to afkast skal være samlet i et tilnærmet kvadrat eller cirkel. Når de enkelte afkast er placeret ganske tæt, vil de enkelte røgfaneer smelte sammen til én, hvorved der opnås et røgfaneløft, der øger opblandingen af staldluften. Dette røgfaneløft påvirkes af vindhastigheder og der skal derfor være en passende afgangshastighed for at man kan forvente at røgfaneerne smelter sammen til én. I afgørelsen er opstillet følgende forudsætninger for at samle flere staldafkast som ét:

- Afkastene skal være helt sammenlignelige med hensyn til afkasthøjde, røggastemperatur og røggashastighed.
- Afkastene skal ligge ganske tæt ved hinanden – dvs. at den frie afstand mellem yderkanter af naboafkast skal være mindre end ca. 20 % af den ydre diameter, og at flere end to afkast skal være samlet i et tilnærmet kvadrat eller cirkel.
- Staldventilationen skal være mindst 7 m/s ved afkastet under sommerforhold.

Det er derfor i denne OML-beregning forudsat at afkastene sidder med en indbyrdes afstand, der max er 20% af den ydre diameter, så afkastene kan regnes som ét afkast. Afkastets areal er lig summen af arealet for alle 3 afkast og med samme røggastemperatur, samme røggashastighed og samme afksthøjde. Med de planlagte dimensioneringer er afgangshastigheden over 7,0 m/s allerede ved ca. 65% ventilationsydelse. Bestemmelse af lugtemissionen for svinestalde er foretaget ved 20° udetemperatur og der vil ventilationsanlægget altid køre med mere end 65% af maksimal ydelse.

Billede 1. Placering af lugtkilder fra svinestalde

Tabel 1. inddata vedrørende svinestalde

Afkast nr.	Stald	Koordinat, x	Koordinat, y	Højde afkast, m	Højde bygning, m	Diameter indv, m	Diameter top, m	Diameter, i Beregning	Ventilation, m ³ /t	Stipladser	m ³ /t/stipl	OU/s	Vindkryds	konus af
1	Gylte	543403	6234167	6,0	6,0	0,60	0,60	0,60	10213	80	128	1093		
2		543388	6234167	6,0	6,0	0,60	0,60	0,60	11474	92	125	1545		
3	Polte	543371	6234167	6,8	6,0	0,80	0,90	0,90	22416	168	133	3363		
4	Løbe	543372	6234188	6,4	6,85	0,60	0,85	0,85	8966	98	91	2029		
5		543383	6234188	6,4	6,85	0,60	0,85	0,85	8966	98	91	2029		
6	Drægtige	543376	6234213	7,6	6,85	0,80	1,10	1,10	20564	168	122	3806		
7		543376	6234238	7,6	6,85	0,80	1,10	1,10	20564	168	122	3806		
8	Smågr	543352	6234182	6,8	6,0	0,80	1,10	1,10	15774	333	47	2095		
9		533352	6234189	6,8	6,0	0,80	1,10	1,10	15774	333	47	2095		
10		543352	6234197	6,8	6,0	0,80	1,10	1,10	15774	333	47	2095		
11		543352	6234204	6,8	6,0	0,80	1,10	1,10	15774	333	47	2095		
12		543352	6234211	6,8	6,0	0,80	1,10	1,10	15774	333	47	2095		
13		543352	6234218	6,8	6,0	0,80	1,10	1,10	15774	333	47	2095		
14		543352	6234226	6,8	6,0	0,80	1,10	1,10	15774	333	47	2095		
15		543352	6234233	6,0	6,0	0,80	1,10	1,10	15774	333	47	2095		
16	Fare	543419	6234213	8,9	8,4	1,39	1,91	1,18	45000	100	450	10032	x	x
17		543419	6234194	8,9	8,4	1,39	1,91	1,18	40500	90	450	10032	x	x
												54495		

For at optimere fordelingen af lugt fra staldene er der også anvendt mindre diameter ved afkastenes top og isætning af miljømodul/vindkryds i afkastene på den nye farestald. Disse tiltag medvirker til en bedre opblandingen af luften fra staldene og dermed reduceres risikoen for lugtgener.

Lufthastigheden ved afkastenes top forøges ved af fjerne den normalt forekommende konus der sidder i toppen af afkastene og derved opnås en mindre diameter på afkastene og dermed en højere lufthastighed. I tabellen ovenfor ses det, på hvilke afkast der er regnet med at konus skal undlades. Montering af miljømoduler/vindkryds mindsker luftens turbulens og medfører ligeledes højere lufthastighed målt over afkastene. En forsøgsrapport fra SJF fastslår at afgangshastigheden 4 meter over afkastet forøges med 40% ved indsættelse af miljømodul/vindkryds i afkastet. Det er ikke muligt manuelt at indtaste afgangshastighed i OML-programmet. For at belyse miljømodulets effekt simuleres dette i OML-beregningen ved at mindske diameteren på afkastene beregningsmæssigt, så der opnås en afgangshastighed der er 40% højere. I tabellen ovenfor er afkast med vindkryds afmærket med "x" og i kolonnen "Diameter i beregning" er vist den i beregningen anvendte diameter.

Lokalisering:

Tvilum Kirkevej 34, ligger placeret i det åbne land og der er kun spredt bevoksning og normale vindforhold med mulighed for god opblanding af staldluften. Der er derfor anvendt ruhedslængde 0,1 m. Der er hentet terrænhøjder ind fra Kortforsyningen og disse indgår i beregningerne for både kilder og receptorer.

Staldene ligger tæt samlet ved siden af hinanden Anlæggets geometri kan betegnes som kvadratisk. I en konkret OML-beregning regnes der med de enkelte kilders placering i forhold til stalde og siloer. Der er lavet bygningskorrektioner for de afkast. der kan blive påvirket af nærliggende bygninger

Nærmeste nabo(Hornvej 60) ligger i en afstand af 313 m fra beregningsmæssigt centrum og ligger i retning 70° til 70° i samlet bebyggelse. Nærmeste nabo i landzone (Sølvstenvvej 5) ligger i en afstand af 410 m og retning 20°. Dette er illustreret på den grafiske visning af

lugtspredningsberegningen på sidste side, hvor afkast fra staldene er markeret som prikker og naboer er indtegnet som firkanter.

Billede 2: Placeringer af nærmeste naboer i samlet bebyggelse

Resultat:

På følgende side vises spredningen af lugt som et farvediagram. I centrum ligger staldene og de enkelte ventilationsafkast er vist som hvide. Beregningen er udført i OML-Multi 6,2 med klimadata fra 10 års gennemsnit fra Aalborg, hvilket betyder at der kan benyttes en skarp fortolkning og lugtkoncentrationerne kan aflæses ved den aktuelle placering. Beregningen i OML-Multi omregner emissionen fra svinestaldene til en koncentration i en given afstand og udtrykkes i OU/m^3

Nærmeste naboer i samlet bebyggelse ligger på afstandsringen 320 m fra beregningsmæssigt centrum i retning 70° . Boligerne ligger i lyseblå zone svarende til maksimal lugtkoncentration 5,0-7,0 OU/m^3 . Den vejledende maksimale lugtkoncentration er 7 OU/m^3 og dermed overholdt.

Nærmeste enkeltliggende nabo i landzone ligger 420 m og retning 20° i blå markering. Her er den maksimale lugtkoncentration 3,0-5,0 OU/m^3 . Den vejledende maksimale lugtkoncentration for enkelt boliger i landzoner er 15 OU/M^3 og dermed overholdt.

Byzonerne i Fårvang By og Gjern By ligger hhv. 2,1 km og 2,6 km fra staldene og er udenfor konsekvensområdet for lugt

I resultatfilen kan man også aflæse resultatet ved at se på sidste side der udtrykker 99% fraktiler over maksimalt forekommende lugtkoncentrationer

Den ansøgte udvidelse kan dermed overholde de vejledende genegrænseværdier, såfremt ventilationen udføres med højder og ydelser som angivet i oversigten over inddata. Som opsummering indebærer dette:

www.velas.dk | Telefon 7015 4000

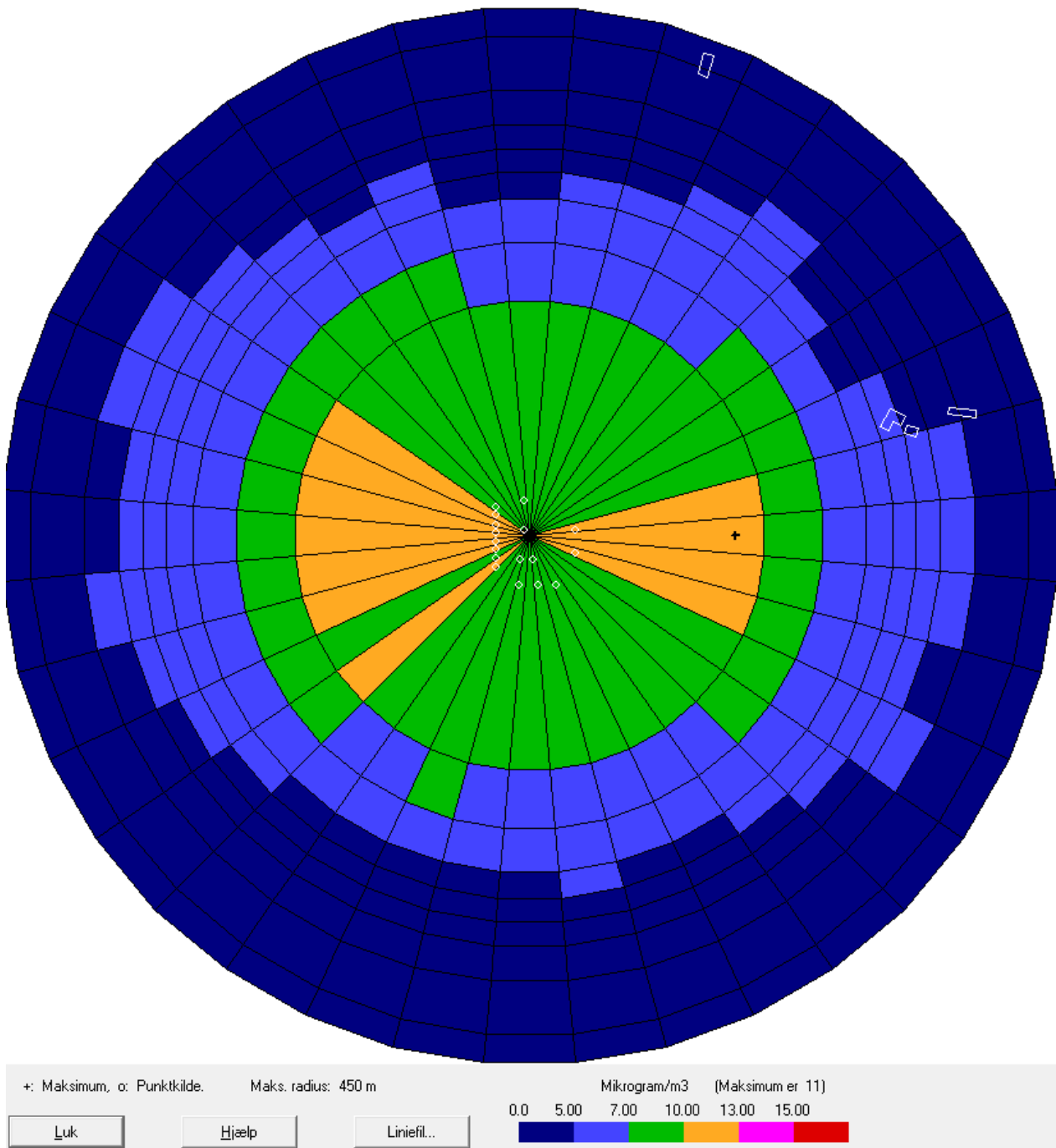
- Vindkryds i de nye afkast på ny farestald (afkast 16-17)
- Alle afkast på den nye farestald skal være uden konus dvs. lige rør i toppen
- Afkastene på den nye farestald skal være helt sammenlignelige med hensyn til afkasthøjde, røggastemperatur og røggashastighed
- Afkastene skal ligge ganske tæt ved hinanden – dvs. at den frie afstand mellem yderkanter af naboafkast skal være mindre end ca. 20 % af den ydre diameter, og at flere end to afkast skal være samlet i et tilnærmet kvadrat eller cirkel.
- Staldventilationen skal kunne opnå en lufthastighed ved afkastet på mindst 7 m/s ved 20°C.
- Ventilationsanlægget skal etableres og vedligeholdes, så dimensioner og ydelser svarer til grundlaget i beregningerne

Skulle der være spørgsmål til ovenstående eller behov for andre beregninger, står jeg gerne til rådighed.

Med venlig hilsen

Kristian Nielsen
Afdelingschef
Velas

Grafisk visning af spredning af lugt fra stalde

Meteorologiske spredningsberegninger er udført for følgende periode (lokal standard tid):

Start af beregningen = 740101 kl. 1
Slut på beregningen (incl.) = 831231 kl. 24

Meteorologiske data er fra: AALBORG

Koordinatsystem.

Der er anvendt et x,y-koordinatsystem med x-akse mod øst (90 grader) og y-akse mod nord (0 grader).
Enheden er meter. Systemet er fælles for receptorer og kilder. Origo kan fastlægges frit, fx. i
skorstensfoden for den mest dominerende kilde eller som i UTM-systemet.

Receptordata.

Ruhedslængde, z_0 = 0.100 m

Største terrænhældning = 2 grader

Receptorerne er beliggende med 10 graders interval i 9 koncentriske cirkler
med centrum x,y: 543381., 6234208.
og radierne (m): 175. 225. 275. 300. 320.
340. 360. 400. 450.

Terrænhøjder er ikke alle ens.

Alle receptorhøjder = 1.5 m.

Alle overflader er typenr. = 2.

Terrænhøjder [m]

Retning (grader)	Afstand (m)								
	175	225	275	300	320	340	360	400	450
0	72.9	71.7	70.9	69.5	68.7	68.4	68.5	68.6	67.5
10	72.5	71.5	70.9	70.3	69.4	68.8	68.3	67.5	66.7
20	72.2	71.3	70.1	69.6	69.1	67.9	67.1	67.0	66.1
30	71.8	69.2	68.4	68.0	68.2	67.6	67.2	66.4	64.6
40	71.4	69.9	69.5	67.9	66.9	66.2	65.4	64.9	63.8
50	72.5	70.9	69.4	68.5	67.3	66.8	66.1	65.2	64.4
60	73.1	72.2	70.3	68.9	67.5	66.8	66.2	65.2	65.2
70	73.9	72.8	71.4	71.1	69.5	68.5	67.4	66.1	64.6
80	74.3	74.0	71.8	70.9	70.5	68.9	67.9	67.6	67.1
90	75.1	75.5	74.4	73.3	72.5	71.7	71.1	70.2	68.9
100	75.8	75.9	75.5	74.9	74.1	73.7	73.2	72.1	71.3
110	76.4	76.1	75.7	75.3	75.1	74.8	74.7	74.5	73.2
120	76.2	76.0	76.1	76.1	76.0	76.2	75.6	75.0	73.2
130	76.0	76.1	75.5	75.6	75.5	74.9	74.7	73.7	72.5
140	75.0	74.9	74.5	74.5	74.6	74.7	74.6	74.8	74.2
150	74.8	75.3	74.0	74.9	74.7	75.1	75.1	75.5	75.4
160	73.9	73.2	71.8	71.8	71.8	72.0	71.6	72.1	71.1
170	72.1	71.5	70.5	69.7	69.2	69.3	69.3	70.0	68.5
180	70.9	71.0	69.2	68.0	67.3	67.1	67.0	66.5	63.9
190	70.4	69.7	67.1	65.5	64.2	63.7	63.4	62.0	60.0
200	69.8	67.6	65.1	64.7	63.9	62.5	61.4	59.2	58.2
210	69.3	66.7	64.5	63.1	61.5	59.9	59.2	58.1	57.1
220	69.0	66.9	64.5	62.3	60.2	59.3	58.5	57.2	56.2
230	69.7	67.3	64.7	61.9	60.1	59.1	57.6	56.1	55.3
240	69.9	67.3	65.4	63.5	61.3	59.4	58.4	56.5	55.5
250	69.6	67.6	65.7	64.0	62.4	60.5	59.1	57.4	55.8
260	69.6	68.0	65.9	64.0	63.2	62.5	61.4	60.7	58.8
270	70.5	70.1	67.9	66.8	66.1	66.0	65.5	64.1	62.1
280	71.4	70.7	69.1	68.9	68.9	69.0	69.3	67.9	67.0
290	72.0	71.2	71.6	71.0	71.0	71.0	71.1	71.6	69.5
300	72.0	71.7	71.9	72.4	72.6	72.6	72.5	72.0	71.0
310	72.5	72.1	71.6	71.6	71.5	72.1	72.0	72.5	71.8
320	72.7	72.4	72.0	71.2	71.3	71.6	71.7	71.4	70.7
330	72.7	72.5	72.3	71.7	71.5	71.4	71.5	70.9	70.4
340	72.8	72.7	72.0	71.5	71.2	71.0	70.7	70.5	69.7
350	72.9	72.6	71.6	71.2	70.6	70.3	70.0	69.3	68.4

Forkortelser benyttet for kildeparametrene:

Nr.....: Internt kilde nummer
 ID.....: Tekst til identificering af kilde
 X.....: X-koordinat for kilde [m]
 Y.....: Y-koordinat for kilde [m]
 Z.....: Terrænkote for skorstensfod [m]
 HS.....: Skorstenshøjde over terræn [m]
 T.....: Temperatur af røggas [Kelvin]/[Celsius]
 VOL.....: Volumenmængde af røggas [normal m3/sek]
 DSO.....: Ydre diameter af skorstenstop [m]
 DSI.....: Indre diameter af skorstenstop [m]
 HB.....: Generel beregningsmæssig bygningshøjde [m]
 Qi.....: Emission af stof nr. 'i' [gram/sek], [MLE/sek] eller [MOU/sek]

Punktkilder.

Kildedata:

Nr	ID	X	Y	Z	HS	T(C)	VOL	DSI	DSO	HB	OU			Stof 2	Stof 3
											Q1	Q2	Q3		
1	Gylte	543403.	6234167.	75.1	6.0	24.	2.61	0.60	0.60	6.0	1.09E-03	0.0000	0.0000		
2	Gylte	543388.	6234167.	74.8	6.0	24.	2.93	0.60	0.60	6.0	1.55E-03	0.0000	0.0000		
3	Polte	543371.	6234167.	74.7	6.8	24.	5.72	0.90	0.90	6.0	3.36E-03	0.0000	0.0000		
4	Løbe	543372.	6234188.	74.7	6.4	24.	2.29	0.85	0.85	6.8	2.03E-03	0.0000	0.0000		
5	Løbe	543383.	6234188.	74.6	6.4	24.	2.29	0.85	0.85	6.8	2.03E-03	0.0000	0.0000		
6	drg	543376.	6234213.	74.8	7.6	24.	5.25	1.10	1.10	6.8	3.81E-03	0.0000	0.0000		
7	drg	543376.	6234238.	73.7	7.6	24.	5.25	1.10	1.10	6.8	3.81E-03	0.0000	0.0000		
8	smågr	543352.	6234182.	74.5	6.8	24.	4.03	1.10	1.10	6.0	2.09E-03	0.0000	0.0000		
9	smågr	543352.	6234189.	74.6	6.8	24.	4.03	1.10	1.10	6.0	2.09E-03	0.0000	0.0000		
10	smågr	543352.	6234197.	74.6	6.8	24.	4.03	1.10	1.10	6.0	2.09E-03	0.0000	0.0000		
11	smågr	543352.	6234204.	74.6	6.8	24.	4.03	1.10	1.10	6.0	2.09E-03	0.0000	0.0000		
12	smågr	543352.	6234211.	74.6	6.8	24.	4.03	1.10	1.10	6.0	2.09E-03	0.0000	0.0000		
13	smågr	543352.	6234218.	74.6	6.8	24.	4.03	1.10	1.10	6.0	2.09E-03	0.0000	0.0000		
14	smågr	543352.	6234226.	74.4	6.8	24.	4.03	1.10	1.10	6.0	2.09E-03	0.0000	0.0000		
15	smågr	543352.	6234233.	74.4	6.0	24.	4.03	1.10	1.10	6.0	2.09E-03	0.0000	0.0000		
16	Fare	543419.	6234213.	74.6	8.9	24.	11.49	1.18	1.39	8.4	0.0100	0.0000	0.0000		
17	Fare	543419.	6234194.	74.4	8.9	24.	10.34	1.18	1.39	8.4	0.0100	0.0000	0.0000		

Tidsvariationer i emissionen fra punktkilder.

Emissionerne fra de enkelte punktkilder er konstant.

Afledte kildeparametre:

Kilde nr.	Vertikal røggashastighed	Buoyancy flux (termisk løft)
	m/s	(omtrentlig) m4/s3
1	10.0	0.4
2	11.3	0.5
3	9.8	0.9
4	4.4	0.4
5	4.4	0.4
6	6.0	0.8
7	6.0	0.8
8	4.6	0.6
9	4.6	0.6
10	4.6	0.6
11	4.6	0.6
12	4.6	0.6
13	4.6	0.6
14	4.6	0.6
15	4.6	0.6
16	11.4	1.8
17	10.3	1.7

Der er ingen retningsafhængige bygningsdata.

Udskrevet: 2023/03/09 kl. 09:16
Dato: 2023/03/09

OML-Multi PC-version 20180321/6.20
DCE - Nationalt Center for Miljø og Energi, Aarhus Universitet

Side 4

Side til advarsler.

OU Periode: 740101-831231 (Bidrag fra alle kilder)

De største månedlige 99%-fraktiler (OU/m3)

Retning (grader)	Afstand (m)								
	175	225	275	300	320	340	360	400	450
0	8.4	6.5	5.3	4.8	4.6	4.4	4.1	3.8	3.4
10	8.4	6.5	5.7	5.3	5.0	4.6	4.3	3.8	3.3
20	8.3	7.0	5.7	5.2	4.9	4.6	4.5	3.9	3.6
30	8.3	6.8	5.7	5.3	5.1	4.8	4.6	4.3	4.0
40	8.7	6.9	6.0	5.6	5.4	5.1	4.9	4.6	4.2
50	9.0	7.1	5.7	5.2	4.8	4.5	4.3	4.0	3.8
60	9.2	7.2	5.7	5.0	4.7	4.4	4.2	3.9	3.6
70	9.9	8.1	6.6	5.9	5.4	5.0	4.7	4.3	3.9
80	11.0	8.6	6.8	6.1	5.7	5.4	5.2	4.8	4.4
90	11.4	8.6	6.9	6.4	6.0	5.8	5.4	5.0	4.6
100	10.9	8.4	6.4	6.0	5.5	5.3	5.1	4.7	4.3
110	10.7	8.2	6.7	6.2	5.8	5.4	5.0	4.6	4.1
120	9.9	7.9	6.6	6.1	5.8	5.5	5.2	4.8	4.2
130	8.8	7.2	6.2	5.7	5.2	4.8	4.5	4.0	3.7
140	8.2	6.8	5.7	5.2	4.8	4.5	4.3	4.0	3.6
150	7.8	6.3	5.4	5.0	4.6	4.5	4.3	4.0	3.6
160	7.9	6.4	5.2	4.6	4.5	4.2	3.9	3.6	3.3
170	7.9	6.3	5.3	5.1	4.9	4.7	4.6	4.3	4.0
180	8.7	6.7	5.1	4.9	4.7	4.6	4.5	4.2	3.9
190	8.7	6.7	5.3	4.9	4.7	4.5	4.3	3.9	3.6
200	8.9	7.1	5.4	4.8	4.5	4.3	4.1	3.8	3.4
210	8.6	6.7	5.2	4.6	4.2	3.9	3.7	3.4	3.2
220	9.0	6.6	5.4	4.8	4.5	4.3	4.2	3.9	3.5
230	10.3	8.0	6.2	5.5	5.0	4.7	4.5	4.0	3.7
240	9.5	7.5	5.9	5.5	5.3	5.0	4.6	4.1	3.8
250	10.3	7.6	6.4	5.9	5.6	5.2	5.0	4.6	4.3
260	10.6	7.7	6.2	5.8	5.6	5.4	5.2	4.8	4.4
270	11.2	8.9	6.9	6.1	5.6	5.3	5.0	4.6	4.2
280	11.0	8.3	6.6	5.8	5.5	5.2	4.8	4.5	4.0
290	10.7	8.1	6.9	6.3	6.0	5.7	5.4	5.0	4.5
300	10.5	7.9	6.6	6.2	5.8	5.5	5.2	4.7	4.3
310	9.9	7.2	5.9	5.5	5.3	5.1	5.0	4.7	4.3
320	9.6	7.1	5.6	5.3	5.1	4.9	4.7	4.3	3.7
330	9.4	7.3	5.7	5.3	5.0	4.7	4.5	4.2	3.9
340	9.3	7.5	6.0	5.5	5.2	4.9	4.7	4.4	4.0
350	8.8	6.9	5.5	4.9	4.6	4.3	4.1	3.8	3.5

Maksimum= 11.37 i afstand 175 m og retning 90 grader i 198207 (yyyyymm)

Benyttede filer.

Følgende inputfiler er benyttet i beregningerne:

Punktkilder .....: C:\Skrivebord\OML sager\Tvilum Kirkevej 34\red_08032023_fælles_kanal.kld
Meteorologi.....: C:\OML_Data\Aal7483LST.met
Receptorer.....: C:\Skrivebord\OML sager\Tvilum Kirkevej 34\red_08032023_fælles_kanal.rct
Beregningsopsætning.....: C:\Skrivebord\OML sager\Tvilum Kirkevej 34\red_08032023_fælles_kanal.opt

Følgende outputfil er benyttet:

Resultater .....: C:\Skrivebord\OML sager\Tvilum Kirkevej 34\red_08032023_fælles_kanal.log

Beregning:

Start kl. 09:10:31 (09-03-2023)
Slut kl. 09:11:57 (09-03-2023)

Regler for håndtering og opbevaring af olie og kemikalier 2.0

Akut forurening Ring 112

Indhold

Kapitel 1: Indledning	4
§ 1. Formål	4
§ 2. Gyldighedsområde	4
Definitioner.....	4
Kapitel 2: Opbevaring.....	5
§ 3. Generelle regler.....	5
§ 4. Emballage	6
§ 5. Indretning af areal til beholdere	7
§ 6. Opbevaring af akkumulatorer	9
Kapitel 3: Indretning og drift af påfyldnings- pladser for motorbrændstof.....	9
§ 7. Generelt om påfyldningspladser.....	9
§ 8. Indretning af udendørs påfyldningsplads med tæt belægning	9
Regler for udendørs påfyldningspladser, hvor der tankes under 25.000 liter årligt.....	10
Regler for udendørs påfyldningspladser, hvor der årligt tankes 25.000 liter eller derover.....	11
Regler for indendørs påfyldningsplads.....	12
§ 9. Påfyldningspistol og -slange.....	12
Kapitel 4: Administrative bestemmelser	13
§ 10. Tilsyn og kontakt	13

§ 11. Straf ved overtrædelse af forskriften	13
§ 12. Dispensation og klage	13
§ 13. Lovgrundlag	13
§ 14. Ikrafttrædelse	13

Bilag 1:..... 14

Information om anden lovgivning 14

Byggetilladelse og andre tilladelser..... 14

Underjordiske tanke 15

Kapitel 1: Indledning

§ 1. Formål

Formålet med denne forskrift er at sikre, at olie og kemikalier opbevares og håndteres forsvarligt for at undgå forurening af jord, grund- vand, søer og vandløb samt kloaksystem.

§ 2. Gyldighedsområde

Denne forskrift omfatter både råvarer, færdigvarer samt affald, der indeholder olie og kemikalier.

Forskriften gælder for alle virksomheder og institutioner i Silkeborg Kommune.

Forskriften gælder ikke for opbevaring og håndtering af olie og kemikalier, hvis dette er omfattet af anden lovgivning eller andre bestemmelser (fx miljøgodkendelser, benzinstationsbekendtgørelsen, auto- værkstedsbekendtgørelsen eller olietankbekendtgørelsen).

Forskriften gælder kun for overjordiske oplag af olie- og kemikalier samt affaldsprodukter herfra.

Definitioner

En tæt belægning er en belægning, der er tæt i forhold til de væsker, du opbevarer.

En påfyldningsstuds er stedet på motorkøretøjet, hvor påfyldnings-slangen kan tilkobles.

Påfyldningsslange er slangen på diesel/benzintanken til brug ved påfyldning af motorkøretøjet.

Vandige recipienter er søer, åer, vandløb, hav og grundvand og lignende.

En udleveringsstander er apparatur til aftapning af brændstof, typisk placeret direkte på den overjordiske lagertank. Hvis udleveringsstanderen er tilknyttet en nedgravet lagertank, udgør den typisk en selvstændig enhed stående på jorden, som på benzinstationer.

Lagertank er den tank, der indeholder brændstof, der aftappes.

Kapitel 2: Opbevaring

§ 3. Generelle regler

Akkumulatorer, olie og kemikalier skal opbevares og håndteres så spild i forbindelse med uheld, tæring, aftapning og omhældning ikke kan forurene jord, grundvand, søer, vandløb eller kloak.

Påfyldning og tømning skal foregå på forsvarlig vis.

Opbevaringen skal foregå på et plan og tæt belægning og indrettes, så håndtering af indhold i beholderen kan ske uden at spilde.

Silkeborg kommune betragter som udgangspunkt følgende som en tæt belægning:

En tæt belægning er en fast belægning, der i løbet af påvirkningstiden ikke mister sin evne til at tilbageholde olier eller kemikalier fra at gennemtrænge belægningen.

Fliser, SF-sten og lignende anses derfor **ikke** som tætte belægninger til opbevaring af olie og kemikalier

Tætte belægninger skal etableres således, at de er i stand til at modstå de mekaniske påvirkninger, som de bliver udsat for. Belægningerne skal være i god vedligeholdelsesmæssig stand. Skader og utætheder i tætte belægninger skal udbedres straks, efter at de er konstateret.

Der skal altid være tilstrækkeligt opsamlingsmateriale i form af f.eks. kattegrus eller sand tilgængelig på virksomheden til opsamling ved spild eller uheld.

§ 4. Emballage

Olie og kemikalier skal opbevares i egnede beholdere med tæt-sluttende låg. Beholderne skal være beregnet til formålet og i god vedligeholdelsesmæssig stand, og tydeligt mærket med angivelse af indhold.

For råvarer og færdigvarer er originalemballagen egnede beholdere. Egnede beholdere til affald med olie eller kemikalier er som udgangspunkt følgende:

- Tanke godkendt iht. olietankbekendtgørelsen
- Dobbeltvæggede palletanke
- Dobbeltvæggede tanke fremstillet til opbevaring af affaldsprodukter fra olie- og kemikalier
- Original emballage i form af tromler, dunke og lignende
- Andre beholdere designet til opbevaring af farligt affald

Silkeborg Kommune afgør om de anvendte beholdere er egnede til formålet, samt om de er i god vedligeholdelsesmæssig stand.

§ 5. Indretning af areal til beholdere

Opbevaring af olie og kemikalier skal foregå, så der ikke er risiko for afledning af spild til jord, kloaksystem eller vandløb. Oplaget skal ALTID være overdækket og afskærmet mod nedbør, samt sikres mod påkørsel og hærværk.

OBS: Husk at forskriften ikke gælder for bl.a. diesel, benzin og olietanke, som er reguleret af anden lovgivning jf. § 2.

Det vil sige, at dieselolie- og fyringsolietanke ikke er omfattet af § 5.

Pladser til oplag af olie og kemikalier skal derudover indrettes på én af følgende måder:

På en tæt belægning: Der skal være en opkant langs randen af pladsen, hvis der er risiko for afledning til kloak, dræn, jord eller vandige recipienter. Det afgrænsede område skal kunne rumme indholdet fra den største beholder.

På en tæt spildbakke: Spildbakken skal kunne rumme indholdet af den største beholder på spildbakken. En tæt spildbakke skal være af materialer, som er holdbare overfor de stoffer, som opbevares. Hvis opbevaring sker i dobbeltvæggede tanke skal spildbakken kun kunne opsamle spild omkring påfyldningen.

Pladser der ved vedtagelse af denne forskrift har tæt belægning og fald mod afløb til tæt opsamlingsbrønd er fortsat lovlige.

Herunder er vist nogle eksempler på korrekt opbevaring af et olie og kemikalieoplag.

Silkeborg Kommune kan, efter miljøbeskyttelseslovens § 42, stk. 1 - 4, stille krav om yderligere forureningsbegrænsende tiltag eller forbud mod et oplag.

Figur 1 Eksempel på indendørs opbevaring

Figur 2 Udendørs opbevaring i container med dobbelt bund.

Figur 3 Udendørs opbevaring under tag med tæt bund og opkant.

§ 6. Opbevaring af akkumulatorer

Akkumulatorer skal opbevares i en tæt syrerestistent beholder. Udendørs opstillede beholdere, som står i det fri, skal være med tætsluttende låg.

Kapitel 3: Indretning og drift af påfyldningspladser for motorbrændstof

§ 7. Generelt om påfyldningspladser

Påfyldningspladsen omfatter det areal, hvor påfyldning af motorkøretøjer og lagertanke foregår. Påfyldningspladsen skal indrettes så forurening af jord, grundvand, søer, vandløb og kloaksystemet undgås.

Hvis der sker spild på påfyldningspladsen, skal dette straks opsamles.

Der skal altid være adgang til opsamlingsmateriale til opsamling af spild på påfyldningspladsen.

Påfyldningspladsen må ikke uden særskilt tilladelse anvendes til vaskeaktiviteter.

§ 8. Indretning af udendørs påfyldningsplads med tæt belægning

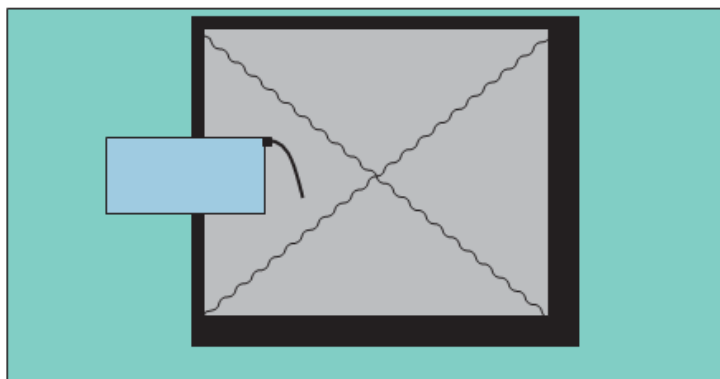
Påfyldningspladsen skal etableres med en belægning, som er tæt overfor benzin og diesel. Belægningen kan enten være støbte betonplader eller asfalt.

For udendørs påfyldningspladser skal arealerne omkring

påfyldningspladserne have fald væk fra pladsen, så regnvand fra de omkringliggende arealer ikke løber ind på pladsen.

Regler for udendørs påfyldningspladser, hvor der tankes under 25.000 liter årligt.

Under udleveringsstanderen/påfyldningsslangen samt i området for tankning af køretøjer, skal der etableres et areal med en belægning, som er tæt overfor benzin og diesel. Der skal være en afstand på mindst 0,5 meter fra udleveringsstanderen/påfyldningsslangen til yderkanten af den tætte belægning. (Se figur 4).

Figur 4 Indretning af udendørs påfyldningsplads ved tankning på under 25.000 L

Belægningen skal have hældning ind mod midten af påfyldningspladsen.

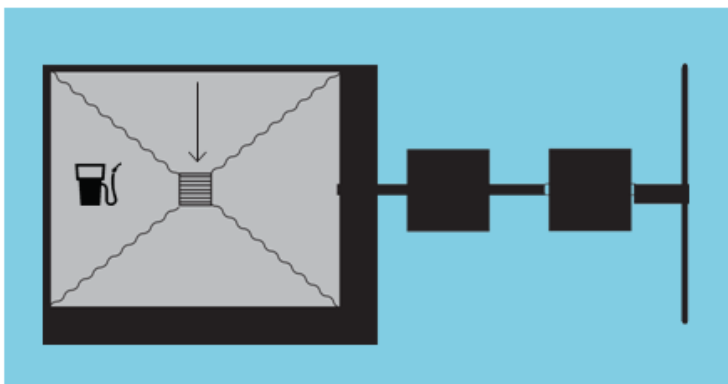
Påfyldningspladsen skal som minimum måle 3x3 m.

Regler for udendørs påfyldningspladser, hvor der årligt tankes 25.000 liter eller derover

Under udleveringsstanderen/påfyldningsslangen samt i området for tankning af køretøjer, skal der etableres et areal med en belægning, som er tæt overfor benzin og diesel. Der skal være en afstand på mindst 0,5 meter fra udleveringsstanderen/påfyldningsslangen til yderkanten af den tætte belægning. Belægningen skal have hældning ind mod midten af påfyldningspladsen. (Se figur 5).

Påfyldningspladsen skal som minimum måle 3x3 m.

Påfyldningspladsen skal være indrettet med fald mod afløb via sandfang til en olie- og benzinudskiller, der som minimum har flydelukke. Pladsen må ikke etableres før end der er givet tilslutningstilladelse hertil.

Figur 5 Indretning af udendørs påfyldningsplads ved tankning over 25.000 liter pr. år.

Regler for indendørs påfyldningsplads

Under udleveringsstanderen/påfyldningsslangen samt i området for tankning af køretøjer, skal der etableres et areal med en belægning, som er tæt overfor benzin og diesel. Der skal være en afstand på mindst 0,5 meter fra udleveringsstanderen/påfyldningsslangen til yderkanten af den tætte belægning.

Belægningen skal have hældning ind mod midten af påfyldningspladsen.

Påfyldningspladsen skal som minimum måle 3x3 m.

Påfyldning må ikke ske, så der er risiko for, at spild vil løbe ud ved porte eller andre udgange til ubefæstede arealer.

§ 9. Påfyldningspistol og -slange

Påfyldningspistol skal lukke automatisk, når tanken er fuld.

Påfyldningsslangen må ikke kunne nå uden for påfyldningspladsens afgrænsninger. Der kan gives dispensation herfor, hvis virksomheden har behov for længere påfyldningsslanger, for at kunne nå op til påfyldningsstedet på køretøjerne.

For at der skal kunne gives dispensation, skal ejer sikre, at der er skiltet omkring olietanken med, at tankning skal foregå på påfyldningspladsen.

Påfyldningsslangen skal være i god stand.

Kapitel 4: Administrative bestemmelser

§ 10. Tilsyn og kontakt

Silkeborg Kommune fører tilsyn med, at forskriftens bestemmelser overholdes.

§ 11. Straf ved overtrædelse af forskriften

Overtrædelse af forskriftens kapitel 2 og 3 kan straffes med bøde efter reglerne i bekendtgørelse om miljøregulering af visse aktiviteter.

§ 12. Dispensation og klage

Silkeborg Kommune kan efter ansøgning dispensere fra reglerne i kapitel 2 og 3, hvis individuelle forhold taler for det. Dispensationer efter denne forskrift kan ikke påklages til anden administrativ myndighed.

Denne forskrift eller afgørelser truffet efter denne forskrift kan ikke påklages til anden administrativ myndighed jf. reglerne i bekendtgørelse om miljøregulering af visse aktiviteter.

§ 13. Lovgrundlag

Forskriften er udarbejdet i henhold til § 20 i Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 639 af 13. juni 2012 om miljøregulering af visse aktiviteter med senere ændringer.

§ 14. Ikrafttrædelse

Denne forskrift træder i kraft den 1. august 2012.

Forskriften er annonceret i Ekstraposten den 11. juli 2012 og på Silkeborg Kommunes hjemmeside (www.silkeborgkommune.dk).

Forskriften er vedtaget af Byrådet den 25. juni 2012. Anden udgave er udgivet 1. april 2014.

Bilag 1: Information om anden lovgivning

Byggetilladelse og andre tilladelser

Etablering af olie- og benzinudskiller og tankpladser, overdækninger, containere og skure kræver en godkendelse efter byggeloven og miljøbeskyttelsesloven.

I ukloakerede områder, skal der også søges om tilladelse til udledning til recipient eller om tilladelse til en form for nedsivningsanlæg, opsamlingstank mv., hvis der skal etableres et afløb med olie og benzinudskiller.

I kloakerede områder skal der ansøges om tilladelse til at tilslutte afløbet til spildevandsledning.

Ansøgninger til ovenstående skal sendes til Silkeborg Kommune, Teknik- og Miljøafdelingen, Søvej 3, 8600 Silkeborg eller virksomhederogjord@silkeborg.dk.

Vi anbefaler, at ansøger på forhånd henvender sig til Silkeborg Kommune, Teknik- og Miljøafdelingen for at drøfte den påtænkte placering.

Har du brug for yderligere oplysninger kan du kontakte Natur- og Miljøsektionen ved Silkeborg Kommune på tlf. 89 70 10 00 eller virksomhederogjord@silkeborg.dk.

Underjordiske tanke

Opbevaring af kemikalier og farligt affald i nedgravede tanke kræver tilladelse efter § 19 i Miljøbeskyttelsesloven.

Som udgangspunkt gives der ikke tilladelse til opbevaring af farligt affald i en nedgravet tank, hvor det ikke er muligt dagligt at kunne tilse tankens sider og bund.

Silkeborg Kommune Teknik- og Miljø Søvej 3,
8600 Silkeborg